

ส่วนที่ 2 การจัดการและการกำกับดูแลกิจการ**7. ข้อมูลหลักทรัพย์และผู้ถือหุ้น****7.1 หลักทรัพย์ของ ปตท.****7.1.1 หุ้นสามัญ**

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ปตท. มีทุนจดทะเบียน 28,562,996,250 บาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญ 28,562,996,250 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท โดยเป็นทุนที่ออกและชำระแล้ว 28,562,996,250 บาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญ 28,562,996,250 หุ้น (ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2561 อนุมัติการเปลี่ยนแปลงมูลค่าหุ้นที่ตราไว้ของ ปตท. จากเดิมหุ้นละ 10 บาท เป็นหุ้นละ 1 บาท และการแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิข้อ 4 ของ ปตท. ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงมูลค่าหุ้นที่ตราไว้ ทั้งนี้ มูลค่าหุ้นที่ตราไว้เปลี่ยนแปลงเป็นหุ้นละ 1 บาทมีผลตั้งแต่วันที่ 24 เมษายน 2561)

7.1.2 พันธบัตรและหุ้นกู้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีเงินกู้ยืมในประเทศที่อยู่ในรูปพันธบัตร ปตท. ที่ค้ำประกันโดยกระทรวงการคลัง จำนวน 1,000 ล้านบาท และที่อยู่ในหุ้นกู้ ปตท. กระทรวงการคลังไม่ค้ำประกันจำนวน 109,715 ล้านบาท รวมพันธบัตรและหุ้นกู้ ปตท. ในประเทศทั้งสิ้น 110,715 ล้านบาท และบริษัทมีเงินกู้ยืมต่างประเทศในรูปหุ้นกู้ ปตท. สกุลเงินเหรียญสหรัฐฯ กระทรวงการคลังไม่ค้ำประกัน จำนวนเทียบเท่า 27,969 ล้านบาท โดยรายละเอียดสำคัญของพันธบัตรและหุ้นกู้ สามารถสรุปได้ดังนี้

พันธบัตรและหุ้นกู้	จำนวน (ล้านบาท)	วันครบกำหนด ไถ่ถอน	หลักประกัน
พันธบัตร ปตท. ค้ำประกันโดยกระทรวงการคลัง - พันธบัตรในประเทศ	1,000	ปี 2563	ไม่มี
หุ้นกู้ ปตท. กระทรวงการคลังไม่ค้ำประกัน - หุ้นกู้ในประเทศ ^{1/ 4/}	109,715	ปี 2562-2653	ไม่มี
- หุ้นกู้ต่างประเทศ ^{2/ 3/ 4/}	27,969	ปี 2578-2585	ไม่มี
รวม	137,684		
รวมพันธบัตรและหุ้นกู้ ปตท.	138,684		

1/ Fitch Rating จัดอันดับเครดิตภายในประเทศ (National Rating) ของหุ้นกู้ ปตท. ระยะยาวที่ระดับ “AAA (tha)” แนวโน้มเครดิตมีเสถียรภาพ

2/ Moody's จัดอันดับเครดิตหุ้นกู้ต่างประเทศของ ปตท. ที่ระดับ “Baa1” แนวโน้มเครดิตมีเสถียรภาพ

3/ S&P's จัดอันดับเครดิตหุ้นกู้ต่างประเทศของ ปตท. ที่ระดับ “BBB+” แนวโน้มเครดิตมีเสถียรภาพ

4/ รายละเอียดหุ้นกู้ในประเทศและหุ้นกู้ต่างประเทศของ ปตท.

หุ้นกู้ในประเทศไม่มีหลักประกัน ไม่ด้อยสิทธิ (หน่วย : ล้านบาท)

หุ้นกู้	จำนวน (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ยต่อปี	อายุ / กำหนดการไถ่ถอน
PTTC195A	1,000	ร้อยละ 5.90 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2562
PTTC195B	15,000	ปีที่ 1-4 ร้อยละ 4.10, ปีที่ 5-6 ร้อยละ 5.10 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 11 เดือน 24 วัน กำหนดไถ่ถอนปี 2562
PTTC195C	10,000	ปีที่ 1-4 ร้อยละ 4.10, ปีที่ 5 - 6 ร้อยละ 5.10 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 9 เดือน 15 วัน กำหนดไถ่ถอนปี 2562
PTTC20NA	22,000	ร้อยละ 4.75 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 11 เดือน 19 วันกำหนดไถ่ถอนปี 2563
PTTC208A	4,118	ร้อยละ 5.95 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2563
PTTC215A	1,030	ร้อยละ 6.53 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2564
PTTC21NA	10,000 ^{1/}	ร้อยละ 4.00 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 11 เดือน กำหนดไถ่ถอนปี 2564
PTTC21NB	4,200	ร้อยละ 3.50 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 27 วัน กำหนดไถ่ถอนปี 2564
PTTC222A	4,000 ^{2/}	ร้อยละ 4.50 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 12 ปี ครบกำหนดไถ่ถอนปี 2565
PTTC239A	10,000	ร้อยละ 6.58 จ่ายดอกเบี้ยครั้งเดียวในวันครบกำหนดไถ่ถอน	อายุ 10 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2566
PTTC243A	14,967 ^{3/}	ปีที่ 1-5 ร้อยละ 5.00, ปีที่ 6 - 8 ร้อยละ 6.20 ปีที่ 9-15 ร้อยละ 6.80 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2567 (ผู้ถือหุ้นกู้สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ ณ สิ้นปีที่ 8)
PTTC247A	9,400 ^{4/}	ปีที่ 1-5 ร้อยละ 4.25 ปีที่ 6-10 ร้อยละ 5.50 ปีที่ 11-15 ร้อยละ 5.75 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2567 (ผู้ถือหุ้นกู้สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ ณ สิ้นปีที่ 10)
PTTC10DA	4,000 ^{5/}	ร้อยละ 5.90 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 100 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2653 (ผู้ถือหุ้นกู้สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ ณ สิ้นปีที่ 50 และ 75 และกรณีอื่นที่ระบุในข้อกำหนดว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้)
รวม	109,715		

- 1/ ปตท. ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) จากหุ้นกู้สกุลบาท จำนวน 6,000 ล้านบาท จากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว THBFIX บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปี ของเงินต้นสกุลบาท โดยสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวจะสิ้นสุดสัญญาในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2564
- 2/ ปตท. ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน (Cross Currency Swap) จากหุ้นกู้สกุลบาท จำนวน 4,000 ล้านบาท เป็นสกุลเหรียญ จำนวน 120.55 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่อัตราลอยตัว LIBOR บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปี ของเงินต้นสกุลเหรียญสหรัฐ
- 3/ ปตท. ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) จากหุ้นกู้สกุลบาท จำนวน 2,000 ล้านบาทจากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว THBFIX บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปี ของเงินต้นสกุลบาท โดยสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวจะสิ้นสุดอายุสัญญาในวันที่ 6 มีนาคม 2567
- 4/ ปตท. ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) จากหุ้นกู้สกุลบาท จำนวน 6,000 ล้านบาท จากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว THBFIX บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปี ของเงินต้นสกุลบาท โดยสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวจะสิ้นสุดอายุสัญญาในวันที่ 15 สิงหาคม 2567
- 5/ ปตท. ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) จากหุ้นกู้สกุลบาท จำนวน 4,000 ล้านบาท จากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว THBFIX บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปี ของเงินต้นสกุลบาท โดยสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวจะสิ้นสุดอายุสัญญาในวันที่ 2 ธันวาคม 2570 จำนวน 2,000 ล้านบาท และในวันที่ 2 มิถุนายน 2571 จำนวน 2,000 ล้านบาท

หุ้นต่างประเทศไม่มีหลักประกัน ไม่ด้อยสิทธิ (หน่วย : ล้านบาท)

หุ้น	จำนวน (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ยต่อปี	อายุ / กำหนดการไถ่ถอน
USD Bond ปี 2005	9,540	ร้อยละ 5.875 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 30 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2578
USD Bond ปี 2012	18,429 ^{6/}	ร้อยละ 4.50 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 30 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2585
รวม	27,969		

6/ ปตท. ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) จากหุ้นกู้สกุลเหรียญ จำนวน 500 ล้านดอลลาร์ จากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว LIBOR บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปี ของเงินดอลลาร์สหรัฐ

7.1.3 ใบสำคัญแสดงสิทธิที่ทำการซื้อหุ้นสามัญของ ปตท.

การออกและเสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ (Warrant) ให้แก่ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้บริหาร พนักงาน ปตท. และพนักงานบริษัทในเครือ ปตท. ที่มาปฏิบัติงานประจำในตำแหน่งงานของ ปตท. จำนวน 60,000,000 หน่วย แบ่งเป็น 2 รุ่น คือ รุ่นที่ 1 (PTT-W1) จำนวน 40,000,000 หน่วย เสนอขายในปี 2548 และใช้สิทธิครั้งสุดท้าย วันที่ 31 สิงหาคม 2553 และรุ่นที่ 2 (PTT-W2) จำนวน 20,000,000 หน่วย เสนอขายในปี 2549 และใช้สิทธิครั้งสุดท้าย วันที่ 28 กันยายน 2554 ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และยังไม่มีการขออนุมัติออก Warrant รุ่นใหม่

† ตัวเลขเงินระยะสั้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทไม่มียอดคงค้างตัวเลขเงินระยะสั้น

ผู้ถือหุ้น

ปตท. มีโครงสร้างผู้ถือหุ้นตามข้อมูล ณ วันปิดสมุดทะเบียนเพื่อจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลปี 2561 (ณ วันที่ 12 ตุลาคม 2561) ดังนี้

รายการ	หุ้น (ล้าน)	บาท (ล้าน)	ร้อยละ
ทุนจดทะเบียน	28,562.9	28,562.9	-
ทุนชำระแล้ว (ณ วันที่ 12 ตุลาคม 2561)	28,562.9	28,562.9	100.00
- กระทรวงการคลัง	14,598.9	14,598.9	51.111
- กองทุนรวม วายุภักษ์ หนึ่ง โดย บลจ. เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน)	1,736.9	1,736.9	6.081
- กองทุนรวม วายุภักษ์ หนึ่ง โดย บลจ. กรุงไทย จำกัด (มหาชน)	1,736.9	1,736.9	6.081
- สถาบันและนักลงทุนทั่วไป	10,490.2	10,490.2	36.727
ทุนยังไม่ชำระ	-	-	-

ทั้งนี้ รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่ 12 อันดับแรกของ ปตท. เป็นดังนี้ (ณ วันที่ 12 ตุลาคม 2561)

ลำดับที่	รายชื่อ	จำนวนหุ้น	ร้อยละของจำนวนหุ้นทั้งหมด
1.	กระทรวงการคลัง	14,598,855,750	51.111
2.	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	2,196,575,586	7.690
3.	กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง โดย บลจ.เอเอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน)	1,736,895,500	6.081
4.	กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง โดย บลจ.กรุงไทย จำกัด (มหาชน)	1,736,895,500	6.081
5.	STATE STREET EUROPE LIMITED	572,054,528	2.003
6.	SOUTH EAST ASIA UK (TYPE C) NOMINEES LIMITED	547,412,451	1.917
7.	สำนักงานประกันสังคม	391,204,100	1.370
8.	THE BANK OF NEW YORK (NOMINEES) LIMITED	263,758,093	0.923
9.	GIC PRIVATE LIMITED	235,759,200	0.825
10.	N.C.B.TRUST LIMITED-NORGES BANK 1	182,479,900	0.639
11.	BNY MELLON NOMINEES LIMITED	156,147,932	0.547
12.	SOUTH EAST ASIA UK (TYPE A) NOMINEES LIMITED	147,761,976	0.517
	ยอดรวม	22,765,800,516	79.704

- หมายเหตุ : 1. ผู้ถือหุ้นลำดับที่ 6, 8, 11 และ 12 มีชื่อเป็น บริษัทนิติบุคคล หรือ NOMINEE ACCOUNT ซึ่ง ปตท. ได้ตรวจสอบกับบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด (TSD) แล้ว ไม่สามารถตรวจสอบและเปิดเผย Ultimate Shareholder ได้ แต่อย่างไรก็ตาม กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่รายเดียวที่เป็นตัวแทนภาครัฐ ที่มีส่วนในการกำหนดนโยบายการจัดการ ปตท. โดยเสนอผู้แทนมาเป็นกรรมการให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาแต่งตั้ง ส่วนผู้ถือหุ้นรายอื่นซึ่งรวมถึงผู้ถือหุ้นลำดับที่ 6, 8, 11 และ 12 ไม่ได้มีพฤติกรรมมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย การจัดการของ ปตท. เช่น ส่งผู้แทนมาเป็นกรรมการของ ปตท. เป็นต้น
2. ผู้ถือหุ้นในบริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด ซึ่งถือใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิง (Non-Voting Depository Receipt : NVDR) ในรายการที่ 2 ไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ยกเว้น กรณีการใช้สิทธิออกเสียงเพื่อลงมติเกี่ยวกับการเพิกถอนหุ้นออกจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ

นโยบายการจ่ายเงินปันผล

นโยบายจ่ายเงินปันผลของ ปตท.

บริษัทมีนโยบายจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิที่เหลือหลังหักเงินสำรองต่างๆ ทุกประเภทที่กฎหมายและบริษัทได้กำหนดไว้ โดยพิจารณาจากกำไรสุทธิตามงบการเงินรวมของบริษัท อย่างไรก็ตาม การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับแผนการลงทุน ความจำเป็นและความเหมาะสมอื่นๆ ในอนาคต เมื่อคณะกรรมการบริษัทมีมติเห็นชอบให้จ่ายเงินปันผลประจำปีแล้วจะต้องนำเสนอขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น เว้นแต่เป็นการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาล ให้คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลได้แล้วให้รายงานให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบในการประชุมคราวต่อไป

นโยบายจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อย

สำหรับนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อย บริษัทย่อยแต่ละแห่งจะพิจารณาการจ่ายเงินปันผลจากกระแสเงินสดคงเหลือเทียบกับงบลงทุนของบริษัทย่อยนั้นๆ หากกระแสเงินสดคงเหลือของบริษัทย่อยมีเพียงพอและได้ตั้งสำรองตามกฎหมายแล้ว บริษัทย่อยนั้นๆ จะพิจารณาจ่ายเงินปันผลเป็นกรณีไป

นโยบายจ่ายเงินปันผลของ บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

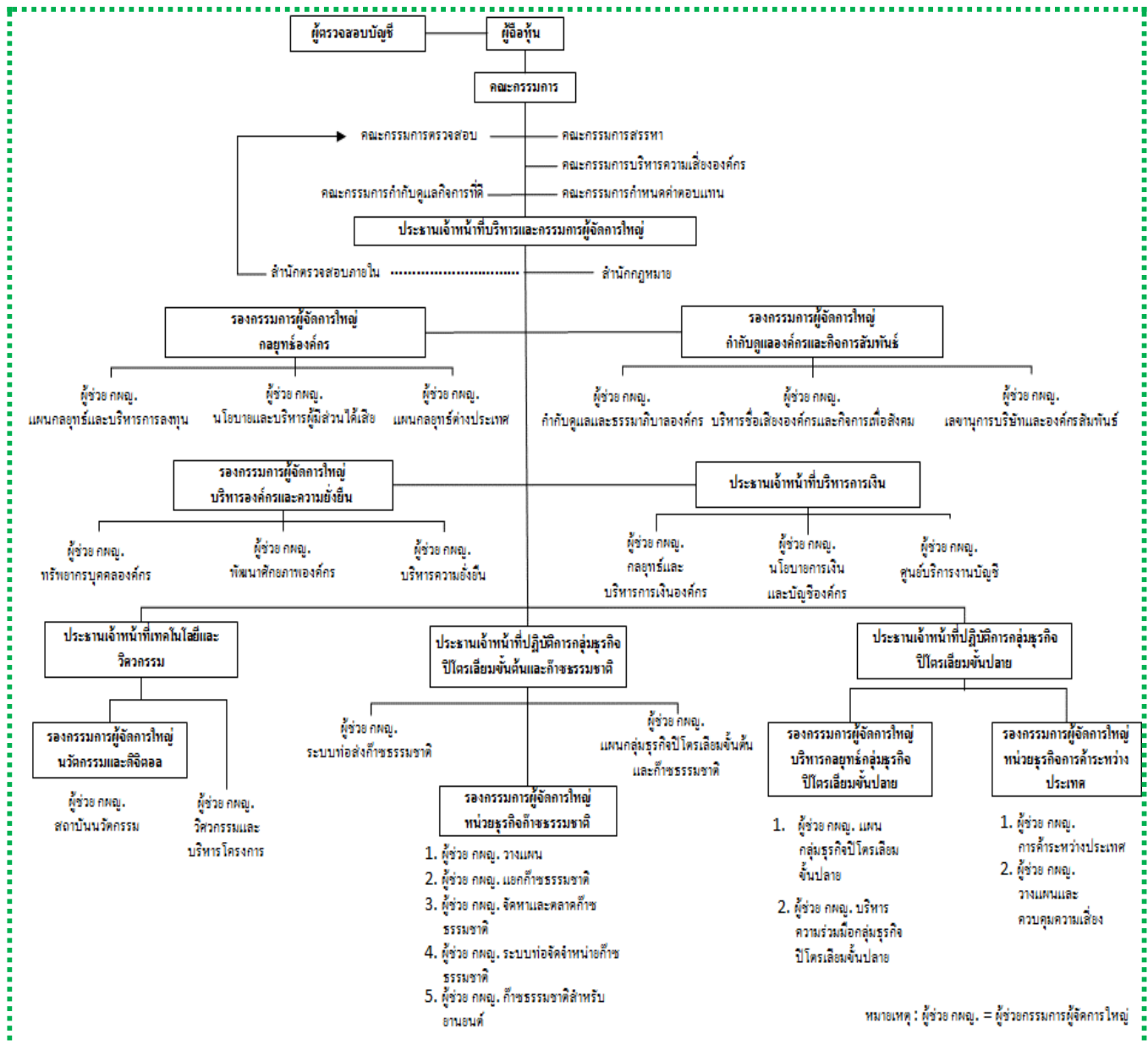
หากไม่มีความจำเป็นอันใดคณะกรรมการบริษัทมีนโยบายที่จะเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นจ่ายเงินปันผลของบริษัทแก่ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิหลังจากหักภาษีเงินได้แล้วในแต่ละปี และอาจจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นครั้งคราวได้ ส่วนในกรณีของบริษัทย่อยนั้น บริษัทไม่ได้กำหนดนโยบายจ่ายเงินปันผล

8. โครงสร้างการจัดการ

8.1 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

โครงสร้างการจัดการบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 ประกอบด้วยคณะกรรมการ ปตท. โดยแบ่งเป็นคณะกรรมการเฉพาะเรื่องจำนวน 5 คณะ ช่วยกลั่นกรองงานที่มีความสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร โดยมีประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ เป็นผู้บริหารสูงสุดของบริษัทฯ บริหารจัดการ ผ่านคณะกรรมการจัดการซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย 25 คณะ

ปี 2561 ปตท. มีการจัดตั้งโครงสร้างสายงาน “กำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์” หรือ GRC (Governance, Risk, Compliance) ภายใต้รองกรรมการผู้จัดการใหญ่กำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์ โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบการกำกับดูแลกิจการและบูรณาการหลักธรรมาภิบาล การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบองค์กรผ่านการกำกับดูแลกิจการ และการพัฒนาวิถีปฏิบัติตามการบริหารจัดการแบบกลุ่ม ปตท. (PTT Way of Conduct) โดยเล็งเห็นความจำเป็นในการรวมศูนย์ (Centralize) และบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่อยู่ตามโครงสร้างสายงานต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้การดำเนินงานภายในบริษัท ปตท. และกลุ่มบริษัท ปตท. เป็นไปอย่างโปร่งใส สอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

สามารถขับเคลื่อนองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืน ตามแนวคิดการบริหารจัดการแบบ “Three Lines of Defense”

8.1.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการ

ตามข้อบังคับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการดังนี้

- มีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 15 คน
- มีกรรมการอิสระไม่น้อยกว่า 3 คน
(หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. กำหนดให้มีกรรมการอิสระ ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง)
- กรรมการอย่างน้อย 1 คน ต้องมีความรู้ด้านบัญชีการเงิน

ทั้งนี้ ปัจจุบันคณะกรรมการของ ปตท. จำกัด (มหาชน) ตามหนังสือรับรองกระทรวงพาณิชย์ ลงวันที่ 18 มกราคม 2562 มีจำนวน 15 ท่าน ประกอบด้วย

- กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร 14 ท่าน (เป็นกรรมการที่เป็นอิสระ 11 ท่าน ซึ่งเกินกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งคณะ)
- กรรมการที่เป็นผู้บริหาร 1 ท่าน
- กรรมการที่เป็นผู้หญิง 1 ท่าน

รายชื่อคณะกรรมการ ปตท. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วย

ลำดับ	รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง	วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ ปตท.
1.	นายไกรฤทธิ อุษากานนท์ชัย	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการ (กรรมการตั้งแต่ 11 กรกฎาคม 2561 ประธานกรรมการตั้งแต่ 7 กันยายน 2561)	11 กรกฎาคม 2561 (วาระที่ 1)
2.	ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ	1 กรกฎาคม 2557 (วาระที่ 1) 28 เมษายน 2560 (วาระที่ 2)
3.	นายดอน วสันตพุกภัย	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการสรรหา	26 กรกฎาคม 2557 (วาระที่ 1) 11 เมษายน 2559 (วาระที่ 2)
4.	นายวิชัย อัครสรกร	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการกำหนด ค่าตอบแทน / กรรมการตรวจสอบ	4 กันยายน 2557 (วาระที่ 1) 28 เมษายน 2560 (วาระที่ 2)
5.	พลเอกฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข	กรรมการอิสระ / ประธาน กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	4 กันยายน 2557 (วาระที่ 1) 11 เมษายน 2559 (วาระที่ 2)
6.	นายธรณ์ ชำรงนาวาสวัสดิ์	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการบริหารความ เสี่ยง/กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	18 พฤศจิกายน 2559 (วาระที่ 1) 12 เมษายน 2561 (วาระที่ 2)
7.	นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ	1 กรกฎาคม 2557 (วาระที่ 1) 9 เมษายน 2558 (วาระที่ 2) 12 เมษายน 2561 (วาระที่ 3)
8.	นายสุพจน์ เตชวรสินสกุล	กรรมการอิสระ / กรรมการสรรหา	18 มกราคม 2561 (วาระที่ 1)
9.	ศ.ดร.สุรพล นิติไกรพจน์	กรรมการอิสระ / กรรมการสรรหา / กรรมการ กำกับดูแลกิจการที่ดี	12 เมษายน 2561 (วาระที่ 1)
10.	นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	กรรมการอิสระ / กรรมการกำหนดค่าตอบแทน	22 เมษายน 2558 (วาระที่ 1) 28 เมษายน 2560 (วาระที่ 2)
11.	นายจุมพล ริมสาคร	กรรมการ / กรรมการกำหนดค่าตอบแทน	21 ธันวาคม 2561 (วาระที่ 1)
12.	นายคุณา พิษนนท์	กรรมการอิสระ / กรรมการบริหารความเสี่ยง องค์กร	12 เมษายน 2561 (วาระที่ 1)
13.	นายธรรมยศ ศรีช่วย ^{2/}	กรรมการ/กรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร	15 ธันวาคม 2559 (วาระที่ 1) 28 เมษายน 2560 (วาระที่ 2)
14.	นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร	กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ (ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่)	31 สิงหาคม 2561 (วาระที่ 1)

หมายเหตุ :

คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทนกรรมการที่ออกตามวาระและลาออกในปี 2561 ดังนี้

- บุคคลลำดับที่ 1 : นายไกรฤทธิ อุทยานนท์ชัย เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระ มีผลตั้งแต่วันที่ 11 กรกฎาคม 2561 แทนนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันท์ ซึ่งครบวาระ เนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2561 และ ได้รับแต่งตั้งเป็นประธาน กรรมการ มีผลตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน 2561
- บุคคลลำดับที่ 8 : นายสุพจน์ เดชวรสินสกุล เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระ มีผลตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2561 แทนนายบุญทักษ์ หวังเจริญ ซึ่งลาออก เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2560
- บุคคลลำดับที่ 9 : ศ.ดร. สุรพล นิธิไกรพงษ์ เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระ มีผลตั้งแต่วันที่ 12 เมษายน 2561 แทนนายสมคิด เลิศไพฑูรย์ ซึ่งครบวาระ เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2561
- บุคคลลำดับที่ 11 : นายจุมพล ริมสาคร เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ มีผลตั้งแต่วันที่ 21 ธันวาคม 2561 แทนนายกฤษฎา จินะวิจารณ์ ที่ลาออกมีผลตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2561 ซึ่งนายกฤษฎา เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2561 แทนนายสมชัย สัจจพงษ์ ซึ่งลาออก เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2561
- บุคคลลำดับที่ 12 : นายคณูชา พิษยนันท์ เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระ มีผลตั้งแต่วันที่ 12 เมษายน 2561 แทนนายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาดิ ซึ่งครบวาระ เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2561
- บุคคลลำดับที่ 14 : นายชาวุธศิลป์ ศรีนุชร เข้าดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ / กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการ มีผลตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม 2561 แทนนายเทวินทร์ วงศ์วานิช ซึ่งครบวาระตามสัญญาจ้าง วันที่ 31 สิงหาคม 2561

รายชื่อคณะกรรมการ ปตท. ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ เดือนมกราคม 2562 ประกอบด้วย

ลำดับ	รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง	วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ ปตท.
1.	นายณัฐชาติ จารุจินดา ^{1/}	กรรมการ	16 มกราคม 2562 (วาระที่ 1)
2.	นายฤทธิศ สมบัติศิริ ^{2/}	กรรมการ	16 มกราคม 2562 (วาระที่ 1)

หมายเหตุ :

คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทนกรรมการที่ออกตามวาระและลาออกในปี 2562 ดังนี้

- ^{1/} บุคคลลำดับที่ 1 : นายณัฐชาติ จารุจินดา เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ มีผลตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2562 แทนพล.อ.ท.บุญสืบ ประสิทธิ์ ซึ่งครบวาระ เนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2561
- ^{2/} บุคคลลำดับที่ 2 : นายฤทธิศ สมบัติศิริ เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ มีผลตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2562 แทนนายธรรมยศ ศรีช่วย ซึ่งลาออก มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562

8.1.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท

- คณะกรรมการบริษัท มีอำนาจดูแลและจัดการบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับและมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- คณะกรรมการบริษัท มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และจะแต่งตั้งรองประธานกรรมการก็ได้ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร
- คณะกรรมการบริษัท มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการคณะกรรมการตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

- คณะกรรมการมีหน้าที่ตามข้อบังคับของบริษัท ซึ่งรวมถึงการดูแลและจัดการบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับและมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- กำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง กลยุทธ์ นโยบายและแผนงานที่สำคัญของบริษัท รวมทั้งพิจารณาประเด็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้มั่นใจว่าผู้บริหารจะสามารถนำวิสัยทัศน์ ทิศทางและกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นไปปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ควบคุม ติดตาม ดูแลให้มีการดำเนินการตามกลยุทธ์และนโยบายที่สำคัญ รวมถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมายทางการเงินและแผนงานบริษัท งบประมาณของบริษัท ที่กำหนด
- จัดให้มีระบบบัญชี การรายงานทางการเงินและการสอบบัญชี รวมทั้งดูแลให้มีระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- สอดส่องดูแลและจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงรายการที่เกี่ยวข้องกัน

- กำหนดแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างครอบคลุม และดูแลให้ผู้บริหารมีระบบ หรือกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ดูแลให้มีระบบหรือกลไกการจ่ายค่าตอบแทนผู้บริหารระดับสูงที่เหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- ทำการประเมินผลงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ และกำหนดค่าตอบแทน ให้สอดคล้องกับผลการดำเนินงาน
- ดูแลให้มีช่องทางในการสื่อสารกับผู้ถือหุ้นแต่ละกลุ่มและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของบริษัทอย่างเหมาะสม
- ให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน โปร่งใส น่าเชื่อถือและมีมาตรฐานสูง
- เป็นผู้นำและเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานที่ดี

นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจดำเนินการ เพิ่มเติมดังนี้

- อำนาจอนุมัติการนำเงินไปลงทุนระยะยาวต่างๆ เช่น การลงทุนในหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ พันธบัตร หุ้นกู้ และใบสำคัญแสดงสิทธิ (Warrant) หรือตราสารทางการเงินอื่น
- อำนาจอนุมัติให้การสนับสนุนทางการเงินแก่บริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น ในรูปแบบการให้เงินทุน ทั้งในรูปหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ การให้กู้ยืมเงิน หรือการให้การสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม
- อนุมัติการก่อหนี้ของ ปตท. รวมถึงการออกตราสารหนี้ต่างๆ เช่น หุ้นกู้ (Debenture)
- พิจารณางบประมาณประจำปี
- อนุมัติจัดหาพัสดุ รวมถึงการอนุมัติเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ ในวงเงินส่วนที่เกินอำนาจกรรมการผู้จัดการใหญ่
- ให้ความเห็นชอบการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย หรือเลื่อนระดับพนักงานระดับรองกรรมการผู้จัดการใหญ่หรือเทียบเท่าขึ้นไป
- แต่งตั้งเลขานุการบริษัท

8.1.3 กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพัน

ตามข้อบังคับบริษัทได้กำหนดกรรมการผู้มีอำนาจลงนามแทนบริษัท ซึ่ง ณ วันที่ 18 มกราคม 2562 (ปัจจุบัน) ประกอบด้วย (1) นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่ลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของบริษัท หรือ (2) นายดอน วสันตพฤกษ์ นายสุพจน์ เตชวรสินสกุล หรือ ศ.ดร.สุรพล นิติไกรพจน์ กรรมการสองในสามคนลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัท

8.1.4 การแต่งตั้งและการถอดถอนกรรมการบริษัท

1. กรรมการของบริษัทเลือกตั้งโดยที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่เกิน 15 คน และมีกรรมการที่เป็นอิสระไม่น้อยกว่า 3 คน ซึ่งกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และกรรมการบริษัทอย่างน้อย 1 คน ต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านบัญชีและการเงิน โดยกรรมการต้องมิคุณสมบัติตามที่กฎหมายและข้อบังคับกำหนด ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา คณะกรรมการ ปตท. ได้มีมติเห็นชอบให้กำหนดสัดส่วนกรรมการที่เป็นอิสระเพิ่มเป็นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และถือปฏิบัติต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ณ วันที่ 18 มกราคม 2562 มีกรรมการอิสระ 11 คน มีกรรมการที่เป็นผู้หญิง จำนวน 1 คน โดยกรรมการทั้งหมดมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และมีกรรมการผู้มีความเชี่ยวชาญ ความรู้และมีประสบการณ์ด้านบัญชีการเงิน 6 คน คือ นายไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ นางนันทวัลย์ ศกุนตนาค นายวิชัย อัครัสกร นายกุลิศ สมบัติศิริ และ นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร

2. ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้คัดเลือกและเสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมต่อคณะกรรมการ ปตท. ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
 - (1) ผู้ถือหุ้นรายหนึ่งมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถือ
 - (2) ผู้ถือหุ้นแต่ละรายจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่ทั้งหมดตาม (1) เลือกตั้งบุคคลคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้ แต่จะแบ่งคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดมากน้อยเพียงใดไม่ได้
 - (3) บุคคลซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการเท่าจำนวนกรรมการที่จะพึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น
 - (4) ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับการเลือกตั้งในลำดับถัดลงมามีคะแนนเสียงเท่ากันเกินจำนวนกรรมการที่จะพึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ให้ผู้เป็นประธานในที่ประชุมนั้นเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด
3. ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการออกจากตำแหน่งตามวาระหนึ่งในสามเป็นอัตรา ถ้าจำนวนกรรมการที่จะแบ่งออกให้ตรงเป็นสามส่วนไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนใกล้เคียงที่สุดกับส่วนหนึ่งในสาม กรรมการที่จะต้องออกจากตำแหน่งในปีแรกและปีที่สองภายหลังจดทะเบียนบริษัทนั้น ให้กรรมการจับสลากกันว่าผู้ใดจะออก ส่วนในปีที่สามและปีหลังจากต่อไป ให้กรรมการคนที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดเป็นผู้ออกจากตำแหน่ง
4. ในกรณีตำแหน่งกรรมการว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ คณะกรรมการอาจเลือกตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับบริษัทเข้าเป็นกรรมการแทนในตำแหน่งที่ว่างในการประชุมคณะกรรมการ ปตท. คราวถัดไปได้ เว้นแต่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งจะเหลือน้อยกว่า 2 เดือน โดยคณะกรรมการต้องมีคะแนนเสียงแต่งตั้งไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่ยังเหลืออยู่ ทั้งนี้บุคคลที่เข้าเป็นกรรมการแทนดังกล่าวจะอยู่ในตำแหน่งกรรมการได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน
5. กรรมการคนใดจะลาออกจากตำแหน่ง ให้ยื่นใบลาออกต่อบริษัท การลาออกมีผลนับแต่วันที่ใบลาออกไปถึงบริษัท
6. ในการลงมติให้กรรมการคนใดออกจากตำแหน่งก่อนถึงคราวออกตามวาระ ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง และมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

8.1.5 คุณสมบัติของกรรมการ

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง อาทิ

- มีอายุไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์
- ไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่า 3 แห่ง ทั้งนี้นับรวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งและการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งกรรมการด้วย
- กรรมการอิสระต้องมีคุณสมบัติเกี่ยวกับความเป็นอิสระตามประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่องคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ
- ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- ไม่เป็นข้าราชการการเมือง เว้นแต่เป็นการดำรงตำแหน่งกรรมการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
- ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
- ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

- ไม่เป็นผู้ถือหุ้นของรัฐวิสาหกิจนั้น หรือผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจนั้นถือหุ้น (ยกเว้น กรรมการของรัฐวิสาหกิจ ที่ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างที่มีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำตำแหน่งของราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และกรรมการของรัฐวิสาหกิจนั้นถือหุ้นไม่เกินกว่าร้อยละ 0.5 ของทุนชำระแล้วของรัฐวิสาหกิจซึ่งตนเป็นกรรมการหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจซึ่งตนเป็นกรรมการถือหุ้นอยู่)
- ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจนั้นเป็นผู้ถือหุ้น เว้นแต่คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจนั้นมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นในนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจนั้นเป็นผู้ถือหุ้น
- ไม่เป็นกรรมการ หรือผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือมีส่วนได้เสียในนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับสัมปทาน ผู้ร่วมทุน หรือมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้น เว้นแต่เป็นประธานกรรมการ กรรมการ หรือผู้บริหารโดยการมอบหมายของรัฐวิสาหกิจนั้น

โดยปี 2561 ได้มีการทบทวนการกำหนดเรื่องการดำรงตำแหน่งของกรรมการในคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดีฯ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 4 ดังนี้

1. ดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจและ/หรือ นิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นได้ไม่เกิน 3 แห่ง
 2. ดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ไม่เกิน 3 แห่ง
- ทั้งนี้ การดำรงตำแหน่งกรรมการตามความในข้อ 2 นี้ จะต้องไม่ขัดต่อหลักเกณฑ์ในข้อ 1 ด้วย ทั้งนี้ การดำรงตำแหน่งกรรมการตามความในข้อ 1 และข้อ 2 รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 5 แห่ง

นอกจากนี้ กรรมการอิสระและกรรมการเฉพาะเรื่องไม่สามารถดำรงตำแหน่งเกิน 9 ปีต่อเนื่อง

อีกทั้ง ปตท. กำกับดูแลให้มีบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้น (Director's Pool) ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด เพื่อเป็นไปตามกฎหมายด้วย โดย ณ วันที่ 18 มกราคม 2562 กรรมการ ปตท. รวม 15 ท่าน เป็นกรรมการอยู่ในบัญชีรายชื่อ Director's Pool จำนวน 11 ท่าน

8.1.6 การประชุมของคณะกรรมการ ปตท.

ปตท. มีการกำหนดการประชุมคณะกรรมการ ปตท. ไว้อย่างเป็นทางการล่วงหน้าตลอดปี โดยในปี 2561 กำหนดการประชุมเดือนละ 1 ครั้งในทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่สามของเดือน และอาจมีการประชุมวาระพิเศษเฉพาะคราวเพิ่มเติมตามความเหมาะสม ซึ่งสำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท จะส่งหนังสือเชิญประชุม ระเบียบวาระการประชุมที่มีรายละเอียดและเหตุผลครบถ้วน และเอกสารประกอบการประชุมที่มีเนื้อหาที่จำเป็นและเพียงพอในการตัดสินใจให้กรรมการแต่ละท่านล่วงหน้าก่อนการประชุมประมาณ 7 วัน เพื่อให้กรรมการมีเวลาเพียงพอในการศึกษาก่อนการประชุม

ตั้งแต่ปี 2547 การประชุมคณะกรรมการ ปตท. ได้จัดในรูปแบบการประชุมอิเล็กทรอนิกส์ มีการส่งระเบียบวาระการประชุมในรูปแบบแผ่น CD และตั้งแต่ปี 2556 ได้มีการพัฒนาผ่านระบบ Application Software ของอุปกรณ์ iPad ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกและลดการใช้เอกสารประกอบการประชุมได้เป็นจำนวนมาก รวมถึงสามารถลดขั้นตอนและระยะเวลาในการจัดส่งระเบียบวาระการประชุมได้เป็นอย่างดี สามารถช่วยให้การทำงานของกรรมการเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ตั้งแต่ปี 2558 คณะกรรมการยังกำหนดให้จัดทำวาระสืบเนื่อง โดยเป็นการรายงานความคืบหน้าของการดำเนินการตามวาระที่มานำเสนอคณะกรรมการ และติดตามการดำเนินการตามข้อสังเกต/ข้อคิดเห็นของที่ประชุม เพื่อเป็นการติดตามดูแลให้มีการนำกลยุทธ์ของบริษัทไปปฏิบัติ โดยให้จัดทำเป็นวาระรายงานในที่ประชุมทุกเดือนด้วย

คณะกรรมการกำหนดเป็นนโยบายว่าในวาระใดหากกรรมการเข้าข่ายมีผลประโยชน์ที่อาจขัดแย้งกับผลประโยชน์ของ ปตท. ฝ่ายเลขานุการจะไม่จัดส่งวาระการประชุมให้กรรมการท่านนั้น และกรรมการดังกล่าวจะไม่เข้าร่วมประชุมและงดออกเสียงในวาระนั้นๆ และในการพิจารณาลงมติในที่ประชุมคณะกรรมการ จำนวนองค์ประชุมขั้นต่ำจะต้องมีกรรมการ

อยู่ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มาประชุม ทั้งนี้ ในกรณีองค์ประชุมไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติดังกล่าว ขอให้ถือเป็นดุลยพินิจของประธานกรรมการ โดยระบุนโยบายไว้ในคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ทั้งนี้ การบันทึกรายงานการประชุมแต่ละวาระสำหรับการจัดทำรายงานการประชุมจะประกอบด้วยข้อคิดเห็น/ข้อสังเกต เป็นลายลักษณ์อักษร และจัดเก็บรายงานการประชุมที่ผ่านการรับรองแล้วจากคณะกรรมการ ปตท. เพื่อให้กรรมการและผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ ทั้งนี้ การประชุมคณะกรรมการ ปตท. แต่ละครั้งใช้เวลาประชุมประมาณ 3 ชั่วโมง

ปี 2561 มีการประชุมรวม 16 ครั้ง เป็นการประชุมนัดปกติ 12 ครั้ง และการประชุมนัดพิเศษ 4 ครั้ง โดยการประชุมนัดพิเศษเป็นวาระการกำหนด/ทบทวน/อนุมัติ วัสดุภัณฑ์และภารกิจ ทิศทางและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจกลุ่ม ปตท. (5 ปี rolling) ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยในปี 2561 ที่ผ่านมา คณะกรรมการและผู้บริหารได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาทบทวน วัสดุภัณฑ์และภารกิจ และ อนุมัติทิศทางและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของกลุ่มปตท. เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางให้หน่วยธุรกิจ บริษัทย่อย บริษัทร่วมใช้ในการจัดทำแผนวิสาหกิจและงบประมาณประจำปี 2562-2566 นอกจากนี้ มีการประชุมกรรมการ โดยไม่มีผู้บริหาร 1 ครั้ง ในเดือนกุมภาพันธ์ 2561 โดยหัวข้อการประชุมเป็น “การว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายของคณะกรรมการตรวจสอบ ปตท.” เพื่อให้คำปรึกษา ความคิดเห็น คำแนะนำและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ทางกฎหมายให้กับคณะกรรมการ ปตท. และ คณะกรรมการตรวจสอบ และการประชุมกรรมการอิสระ 1 ครั้ง ในเดือนพฤศจิกายน 2561 ในหัวข้อวาระเรื่อง " Managing Tough Issues in ID Meeting " ซึ่งกรรมการอิสระได้หารือถึงประเด็นที่อาจเกิดขึ้นจากการทำหน้าที่เป็นกรรมการอิสระในการประชุม ทั้งนี้ ในการประชุมทุกครั้ง ประธานฯ จะเปิดโอกาสให้กรรมการเสนอความคิดเห็นอย่างเปิดเผยและมีอิสระเสรี โดยสรุปการประชุมตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

สรุปการเข้าประชุมในปี 2561 ของคณะกรรมการบริษัท / คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง 5 คณะ

	ชื่อ	1/2561	นัดพิเศษ 1/2561	2/2561	3/2561	นัดพิเศษ 2/2561	4/2561	5/2561	6/2561	นัดพิเศษ 3/2561	7/2561	8/2561	นัดพิเศษ 4/2561	9/2561	10/2561	11/2561	12/2561
-	นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ มีผลตั้งแต่วันที่ 11 กรกฎาคม 2561 เป็นต้นไป						
1	นาย ไกรฤทธิ อุทยานนท์ชัย		แต่งตั้งมีผล 11 กรกฎาคม 2561									✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	ศ.พิเศษ ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	พล.อ.ท.บุญสืบ ประสิทธิ์*	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	นายดอน วสันตพุกภัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	นายวิชัย อัครัสกร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	พล.อ.ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	นายธรรณ ช้างนาวาสวัสดิ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓
8	นางนันทวัลย์ ศกุนตนาค	✗	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓
9	นายสุพจน์ เสงี่ยมสินสกุล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
-	นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	✓	✓	✓	✓	✓		ครบวาระการดำรงตำแหน่งในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561									
10	ศ.ดร.สุรพล นิธิไกรพงษ์		แต่งตั้งมีผล 12 เมษายน 2561				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓
11	นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
-	นายสมชัย สัจจพงษ์	✓	✗	✗	✓	✗	✗		ลาออกมีผล 1 พฤษภาคม 2561								
-	นายกฤษฎา จินะวิจารณ์ *ลาออกมีผล 30 พฤศจิกายน 2561		แต่งตั้งมีผล 1 มิถุนายน 2561						✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ลาออกมีผล 30 พฤศจิกายน 2561
12	นายจุมพล ริมสาคร		แต่งตั้งมีผล 21 ธันวาคม 2561														✓
-	นายชาญวิทย์ อมตะมาภูชาติ	✓	✓	✓	✓	✓		ครบวาระการดำรงตำแหน่งในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561									
13	นายคณชา พิขณันท์		แต่งตั้งมีผล 12 เมษายน 2561				✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	นายธรรมยศ ศรีช่วย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
-	นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		ครบวาระตามสัญญาจ้างมีผล 31 สิงหาคม 2561 เป็นต้นไป				
15	นายชาญศิลป์ ศรีนิชกร		แต่งตั้งมีผลวันที่ 31 สิงหาคม 2561										✓	✓	✓	✓	✓
	รวมกรรมการที่เข้าประชุม	14	14	14	15	13	14	12	14	14	15	15	14	14	14	15	15
	จำนวนกรรมการทั้งหมด	15	15	15	15	15	15	14	15	15	15	15	15	15	15	15	15

*พล.อ.ท.บุญสืบ ประสิทธิ์ ครบวาระ เนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2561

รายชื่อกรรมการ	การประชุมคณะกรรมการในปี 2561						การดำรงตำแหน่ง กรรมการระหว่างปี
	คณะกรรมการ ปตท. รวม 16 ครั้ง	คณะกรรมการ ตรวจสอบ รวม 17 ครั้ง	คณะกรรมการ กำกับดูแล กิจการที่ดี 6 ครั้ง	คณะกรรมการ สรรหา รวม 6 ครั้ง	คณะกรรมการ กำหนดค่า ตอบแทน รวม 3 ครั้ง	คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยงองค์กร รวม 5 ครั้ง	
1. นายไกรฤทธิ์ อุภูพานนท์ชัย	7/7						11 กรกฎาคม 2561 (แทนนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์)
2. ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	16/16	17/17					-
3. นายคอน วสันตพุกษ์	16/16		6/6				-
4. นายวิชัย อัคริสร	16/16	17/17			1/1		-
5. พล.อ.ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข	16/16		6/6				-
6. นายธรรณ ธารังนาวาสวัสดิ์	14/16		6/6	3/3		4/4	-
7. นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค	13/16	15/17					-
8. นายสุพจน์ เดชวรสินสกุล	15/16			2/3			18 มกราคม 2561 (แทนนายบุญทักษ์ หวังเจริญ)
9. ศ. ดร.สุรพล นิติไกรพจน์	10/11			3/3			12 เมษายน 2561 (แทนนายสมคิด เลิศไพฑูรย์)
10. นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	16/16				3/3		-
11. นายจุมพล ริมสาคร	1/1						21 ธันวาคม 2561 (แทนนายภุชญา จินะวิจารณ์)
12. นายคณา พิชยนันท์	9/11					4/4	12 เมษายน 2561 (แทนนายชาญวิทย์ อมตะมาทฐาติ)
13. นายธรรมยศ ศรีช่วย	16/16					5/5	นายธรรมยศ ลาออก มีผลตั้งแต่ 1 มกราคม 2562
14. นายชาญศิลป์ ศรีณูกร	5/5						31 สิงหาคม 2561 (แทนนายเทวินทร์ วงศ์วานิช)

สรุปการเข้าประชุมของกรรมการครบวาระ / ลาออก ระหว่างปี 2561 (รวม 7 ท่าน)

รายชื่อกรรมการ	การประชุมคณะกรรมการในปี 2561						การดำรงตำแหน่ง กรรมการระหว่างปี
	คณะกรรมการ ปตท. รวม 16 ครั้ง	คณะกรรมการ ตรวจสอบ รวม 17 ครั้ง	คณะกรรมการ กำกับดูแล กิจการที่ดี รวม 6 ครั้ง	คณะกรรมการ สรรหา รวม 6 ครั้ง	คณะกรรมการ กำหนดค่า ตอบแทน รวม 3 ครั้ง	คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยงองค์กร รวม 5 ครั้ง	
1. นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์	9/9						พ้นจากการดำรงตำแหน่ง เนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ มีผลตั้งแต่ 11 กรกฎาคม 2561
2. นายชาญวิทย์ อมตะมาทฐาติ	5/5			2/2		1/1	ครบวาระการเป็นกรรมการ ปตท. เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2561
3. นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	5/5					1/1	ครบวาระการเป็นกรรมการ ปตท. เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2561
4. นายสมชัย ลัจจพงษ์	2/6				2/2		ลาออกจากการเป็นกรรมการ มี ผลตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2561
5. นายภุชญา จินะวิจารณ์	8/8				1/1		ลาออกจากการเป็นกรรมการ มี ผลตั้งแต่ 30 พฤศจิกายน 2561
6. พล.อ.ท.บุญสืบ ประสิทธิ์	16/16			6/6			พ้นจากการดำรงตำแหน่ง เนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ มีผลตั้งแต่ 23 ธันวาคม 2561
7. นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	11/11						ครบวาระตามสัญญาจ้าง มีผลตั้งแต่ 31 สิงหาคม 2561

หมายเหตุ : ในปี 2561 มีการประชุม คณะกรรมการ ปตท. รวม 16 ครั้ง เป็นการประชุมตามปกติ 12 ครั้ง และ ประชุมนัดพิเศษ 4 ครั้ง

* สาเหตุส่วนใหญ่ที่กรรมการไม่สามารถเข้าร่วมประชุม เนื่องจากติดไปต่างประเทศและติดราชการ โดยกรรมการจะแจ้งการลา
ล่วงหน้า และส่งหนังสือลาประชุมให้กับประธานกรรมการ

8.2 ผู้บริหาร

8.2.1 รายชื่อผู้บริหาร ณ 31 ธันวาคม 2561

(โครงสร้างการจัดการบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (organization chart) ได้รายงานในหัวข้อ “ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ” แล้ว)

	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
1.	นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ^{1/}	ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่
2.	นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต	ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ
3.	นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ ^{2/}	ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย
4.	นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต ^{3/}	ประธานเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีและวิศวกรรม
5.	นางสาวพรรณนลิน มหาวงศ์ฤกุล ^{4/}	รักษาการประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน
6.	นางอรวิทย์ โพธิสาร ^{5/}	รักษาการรองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์องค์กร
7.	นายปรีชา โกะธนวัฒน์ ^{6/}	รักษาการรองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารองค์กรและความยั่งยืน
8.	นายภุชงค์ อิ่มแสง ^{7/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ กำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์
9.	นางสาวเพียงพอน บุษกุล	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักกฎหมาย
10.	นายพนพล ปิ่นสุภา	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจก๊าซธรรมชาติ
11.	นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม ^{8/}	รักษาการรองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารกลยุทธ์กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย
12.	นายดิษทัต ปันยารชุน ^{9/}	รักษาการรองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ
13.	นายวรัตน์ พิทยศิริ ^{10/}	รักษาการรองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยนวัตกรรมและดิจิทัล
14.	นายพงษ์ธร ทวีสิน ^{11/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
15.	นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเขารว	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)
16.	นายอริคม เดบศิริ	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)
17.	นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
18.	นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์ ^{12/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่งรักษาการแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)
19.	นายชวลิต ทิพพาวนิช ^{13/}	รักษาการรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)
20.	นางสาวดวงกมล เศรษฐธัญญ์ ^{14/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง รองกรรมการผู้จัดการใหญ่สายงานการเงินและบัญชี บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)
21.	นายสัมฤทธิ์ สำเนียง ^{15/}	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์บริหารการเงินองค์กร
22.	นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ นโยบายการเงินและบัญชีองค์กร
23.	นายเชียววิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ศูนย์บริการงานบัญชี

หมายเหตุ : รายชื่อ 1-5 คือผู้บริหารของบริษัท ตามประกาศคณะกรรมการ ก.ล.ด.

- 1/ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2561 แทนนายเทวินทร์ วงศ์วานิช ซึ่งครบวาระตามสัญญาจ้างประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่
- 2/ ดำรงตำแหน่ง รักษาการรองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารกลยุทธ์กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย อีกหน้าที่หนึ่ง ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2560 – 30 กันยายน 2561
- 3/ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2561 แทนนายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ซึ่งไปดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่
- 4/ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 แทนนางนิธิมา เทพวงษ์กูร ซึ่งเกษียณอายุ
- 5/ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 แทนนางศรียรรณ เอี่ยมรุ่งโรจน์ ซึ่งเกษียณอายุ
- 6/ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 แทนนายภุชงค์ อิ่มแสง ซึ่งไปดำรงตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ กำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์
- 7/ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับโครงสร้างองค์กร โดยจัดตั้งหน่วยงานเพื่อกำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 8/ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 แทนนายอรรถพล อุทัยกุล ซึ่งดำรงตำแหน่งรักษาการรองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารกลยุทธ์กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย อีกหน้าที่หนึ่ง ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2560 – 30 กันยายน 2561
- 9/ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 แทนนางบุษพา อมรเกียรติจร ซึ่งเกษียณอายุ
- 10/ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2561 แทนนายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต ซึ่งไปดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีและวิศวกรรม
- 11/ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 แทนนายสมพร ว่องวุฒิพรชัย ซึ่งเกษียณอายุ
- 12/ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2561 เนื่องจากมีการปรับโครงสร้าง ปตท. เพื่อให้ บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) (บริษัท PTTOR) เป็นบริษัทหลักของกลุ่ม ปตท. ในการดำเนินธุรกิจน้ำมันและค้าปลีก
- 13/ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 แทนนายเดิมนัย บุนนาค ซึ่งเกษียณอายุ
- 14/ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2561
- 15/ วันที่ 1 มกราคม 2562 ย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลุ่มงานการเงินและการบัญชี บริษัท ปตท. สํารวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

ผู้บริหารเปลี่ยนแปลงในช่วงตั้งแต่ 1 มกราคม – 1 กุมภาพันธ์ 2562 ดังนี้

	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
1.	นายชยศ ครอบพาณิชย์	ผู้บริหารจาก บริษัท ปตท. สํารวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) มาปฏิบัติงาน Secondment ปตท. ในตำแหน่งผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่กลุ่มธุรกิจบริหารการเงินองค์กร (มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 แทนนายสัมฤทธิ์ สำเนียง)
2.	นายวุฒิกร สติจิต	รักษาการรองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจก๊าซธรรมชาติ (มีผลตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562 แทนนายพนอล ปิ่นสุภา ซึ่งย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. ปฏิบัติงาน Secondment บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ในตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการใหญ่ (แทนนายสุกฤตย์ฯ ที่ลาออกก่อนเกษียณอายุ))
3.	นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ลาออกก่อนเกษียณอายุ มีผลตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562

8.2.2 อำนาจหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ (กรรมการผู้จัดการใหญ่)

ตามข้อบังคับของบริษัท กรรมการผู้จัดการใหญ่มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารบริษัท ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และจะต้องบริหารบริษัทตามแผนงานหรืองบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการอย่างเคร่งครัด ชื่อสัถย์ สุจริตและระมัดระวัง รักษาผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นอย่างดีที่สุด อำนาจหน้าที่ของกรรมการผู้จัดการใหญ่ให้รวมถึงเรื่องหรือกิจการต่างๆ ดังต่อไปนี้ด้วย

- ดำเนินกิจการ และ/หรือบริหารงานประจำวันของบริษัท
- บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน โยกย้าย เลื่อน ลด ตัดเงินเดือน หรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย พนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานและลูกจ้างออกจากตำแหน่งตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- ดำเนินการให้มีการจัดทำและส่งมอบนโยบายทางธุรกิจของบริษัท รวมถึงแผนงานและงบประมาณต่อคณะกรรมการเพื่อขออนุมัติ และมีหน้าที่รายงานความก้าวหน้าตามแผนและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติดังกล่าวต่อคณะกรรมการในทุกๆ 3 เดือน
- ดำเนินการหรือปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงานและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

คณะกรรมการ ปตท.ได้มอบอำนาจในการบริหารจัดการบริษัทให้กรรมการผู้จัดการใหญ่ โดยมีหลักการและขอบเขตอำนาจ ดังต่อไปนี้

- เป็นผู้ที่มีอำนาจในการบริหารกิจการของบริษัทตามวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ นโยบาย ระเบียบ ข้อกำหนด คำสั่งและมติที่ประชุมคณะกรรมการ และ/หรือมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัททุกประการ
- เป็นผู้ที่มีอำนาจในการบังคับบัญชา ติดต่อ สั่งการ ดำเนินการ ตลอดจนเข้าลงนามในนิติกรรมสัญญา เอกสารคำสั่งหนังสือแจ้งหรือหนังสือใดๆ ที่ใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบุคคลอื่น ตลอดจนให้มีอำนาจกระทำการใดๆ ที่จำเป็นและสมควร เพื่อให้การดำเนินการข้างต้นสำเร็จลุล่วงไป
- เป็นผู้ที่มีอำนาจในการบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่งรวมถึงการบรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย ตลอดจนให้ออกจากตำแหน่งตามระเบียบข้อกำหนดหรือคำสั่งที่คณะกรรมการของบริษัทกำหนด แต่ถ้าเป็นพนักงานหรือลูกจ้างชั้นที่ปรึกษา รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัทก่อน และให้มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขในการทำงานของพนักงานและลูกจ้างและออกระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติงานของบริษัท โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อกำหนด หรือคำสั่งที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด
- ให้มีอำนาจในการมอบอำนาจช่วง และ/หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนได้ โดยการมอบอำนาจช่วง และ/หรือ การมอบหมายดังกล่าวให้อยู่ภายใต้ขอบเขตแห่งการมอบอำนาจตามหนังสือมอบอำนาจดังกล่าว และ/หรือให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อกำหนด หรือคำสั่งที่คณะกรรมการของบริษัท และ/หรือบริษัทกำหนดไว้

ทั้งนี้ การใช้อำนาจของกรรมการผู้จัดการใหญ่นี้นั้นไม่สามารถกระทำได้ หากกรรมการผู้จัดการใหญ่มีส่วนได้ส่วนเสีย หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในลักษณะใดๆ กับบริษัทในการใช้อำนาจดังกล่าว โดยในปี 2561 ไม่มีการดำเนินการใด ๆ ที่นอกเหนือขอบเขตอำนาจดังกล่าว

8.2.3 คณะกรรมการจัดการของ ปตท.

ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2544 ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการของ ปตท. (PTT Management Committee: PTMTC) เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการ ปตท. ทั้งนี้ ณ 4 กุมภาพันธ์ 2562 ประกอบด้วยผู้บริหาร 15 ตำแหน่ง ดังนี้

ชื่อตำแหน่ง	ตำแหน่ง
1. ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่	ประธานกรรมการ
2. ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ	กรรมการ
3. ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย	กรรมการ
4. ประธานเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีและวิศวกรรม	กรรมการ
5. ประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน	กรรมการ
6. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจก๊าซธรรมชาติ	กรรมการ
7. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ	กรรมการ
8. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารกลยุทธ์กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย	กรรมการ
9. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่นวัตกรรมและดิจิทัล	กรรมการ
10. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารองค์กรและความยั่งยืน	กรรมการ
11. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักกฎหมาย	กรรมการ
12. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่กำกับดูแลองค์กรและกิจกรรมสัมพันธ์	กรรมการ
13. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	กรรมการ
14. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์องค์กร	กรรมการและเลขานุการ
15. ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่เลขานุการบริษัท และองค์กรสัมพันธ์	ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการจัดการฯ มีกำหนดการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 3 ครั้ง โดยในปี 2561 มีการประชุมรวม 46 ครั้ง (นัดปกติ 42 ครั้ง และนัดพิเศษ 4 ครั้ง)

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการจัดการของ ปตท.

- ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ในการตัดสินใจในประเด็นที่สำคัญต่อกลยุทธ์ ทิศทางการดำเนินธุรกิจ แผนการดำเนินงานในระยะยาว ผลการดำเนินงาน แผนการลงทุน งบประมาณ การจัดสรรทรัพยากรให้กับ ปตท.และบริษัทที่ ปตท.ถือหุ้น รวมทั้งบริหารจัดการให้เกิดระบบการทำงานของ บริษัทที่ ปตท.ถือหุ้น ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ให้รวมถึงการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ผลักดัน และส่งเสริมการดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้
 - การกำหนดวิสัยทัศน์ และการกิจหลักของกลุ่ม ปตท.
 - การกำหนดทิศทางกลยุทธ์องค์กร และเป้าหมายการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท. ตลอดจนผลการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจและกลุ่ม ปตท. โดยรวม
 - การกำหนดทิศทางการกำกับดูแลธรรมาภิบาลและการบูรณาการ Governance Risk และ Compliance ของกลุ่ม ปตท.
 - การพิจารณากลับกรองถึงโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร เพื่อการลงทุนและการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และกลุ่ม ปตท. (PTT Group's Capital Allocation Structure)
 - การพิจารณากลับกรองการบริหารการลงทุนของ ปตท. และกลุ่ม ปตท. (PTT Group's Portfolio Management)
 - การพิจารณากลับกรอง และติดตามการขยายการลงทุนในต่างประเทศของกลุ่ม ปตท.

- การกำหนดนโยบาย/การตัดสินใจด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล การเตรียมความพร้อมและพัฒนาผู้บริหารของกลุ่ม ปตท. ตั้งแต่ระดับ 14 ขึ้นไป ให้เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับภารกิจของกลุ่ม ปตท. ในอนาคต (Leadership Affiliation & Alignment Program)
- การพิจารณากลั่นกรองและให้ความเห็นเกี่ยวกับมาตรฐาน/ การสร้างกลไกการบริหารจัดการองค์กรระบบทรัพยากรบุคคล รวมทั้งกระบวนการธุรกิจและโครงสร้างองค์กรใน ปตท. และกลุ่ม ปตท. เพื่อก้าวไปสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน
- การพิจารณา กลั่นกรอง กำหนดนโยบายและหลักการการกำกับดูแลแบบกลุ่ม ปตท. (PTT Way of Conduct) รวมทั้งผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้
- การจัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรทรัพยากรบุคคลและการเงินให้แก่ ปตท. และบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น
- การหาข้อยุติร่วมในประเด็นข้อขัดแย้งที่สำคัญระหว่างกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้น และกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย และกลุ่มธุรกิจเทคโนโลยีและวิศวกรรม
- การติดตามความคืบหน้า และผลการดำเนินงานของกลุ่ม ปตท. เทียบกับเป้าหมายที่กำหนด (PA & KPIs)
- การพิจารณากลั่นกรองการบริหารความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท.
- การกลั่นกรองระเบียบวาระการประชุมก่อนนำเสนอคณะกรรมการ ปตท.
- การจัดลำดับความสำคัญของผลการตัดสินใจของคณะกรรมการ ปตท. เพื่อนำไปสู่การดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
- การแต่งตั้งคณะกรรมการ และ/หรือ คณะทำงาน เพื่อช่วยปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ
- ปฏิบัติงานอื่นตามที่ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่มอบหมาย

นอกจากคณะกรรมการจัดการของ ปตท. ตามข้างต้น เพื่อให้การบริหารจัดการกลุ่ม ปตท. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถผลักดันกลยุทธ์ และการดำเนินธุรกิจภายในกลุ่ม ให้บรรลุผลตามเป้าหมายได้ ปตท. ได้มีจัดแบ่งกลุ่มของคณะกรรมการเป็น 3 ประเภทหลักประกอบด้วย

1. คณะกรรมการผลักดันกลยุทธ์องค์กร (Strategy Committees) ประกอบด้วย
 - 1.1. คณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. (PTT Group Management Committee: PTTGMC)
 - 1.2. คณะกรรมการจัดการของ ปตท. (PTT Management Committee: PTTMC) (ที่กล่าวข้างต้น)
2. คณะกรรมการประสานและตัดสินใจระหว่างธุรกิจ (Coordination Committees) ประกอบด้วย
 - 2.1. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ (Upstream & Gas Business Group Alignment & Coordination Management Committee : UAC)
 - 2.2. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย (Downstream Business Group Alignment & Coordination Committee: DAC)
 - 2.3. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือกลุ่มเทคโนโลยีและวิศวกรรม (Technology and Engineering Group Alignment & Coordination Management Committee : TEAC)
 - 2.4. คณะกรรมการ เทคโนโลยีกลุ่ม ปตท. (PTT Group Technology Committee: PTTGTC)
 - 2.5. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนกลุ่ม ปตท. (Sustainability Alignment Committee: SAC)
 - 2.6. คณะกรรมการแผนกลยุทธ์ธุรกิจก๊าซธรรมชาติ (Gas Business Strategic Alignment Committee: GBSC)
 - 2.7. คณะกรรมการแผนกลยุทธ์ธุรกิจน้ำมัน (Oil Business Strategic Alignment Committee : OBSC)

- 2.8. คณะกรรมการแผนกลยุทธ์ของกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย (Downstream Petroleum Business Group Strategic Alignment Committee: DBSC)
- 2.9. คณะกรรมการแผนกลยุทธ์ธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ (Trading Business Strategic Alignment Committee: TBSC)
- 2.10. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง หน่วยธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ (Trading Risk Management Committee: TRMC)
3. คณะกรรมการบริหารองค์กร (Support Committees) ประกอบด้วย
 - 3.1. คณะกรรมการแผนวิสาหกิจและบริหารความเสี่ยง (Corporate Plan and Risk Management Committee : CPRC)
 - 3.2. คณะกรรมการจัดการการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยงและการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบองค์กร (Governance Risk and Compliance Management Committee)
 - 3.3. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มทรัพยากรบุคคล (Human Resources Group Alignment & Coordination Management Committee : HRAC)
 - 3.4. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มการเงินและบัญชี (Finance & Accounting Group Alignment & Coordination Management Committee : FAAC)
 - 3.5. คณะกรรมการจัดการความรู้กลุ่ม ปตท. (PTT Group KM Committee)
 - 3.6. คณะกรรมการบริหารจัดการด้านการตรวจสอบภายในกลุ่ม ปตท. (PTT Group Internal Audit Management Committee)
 - 3.7. คณะกรรมการดิจิทัลของกลุ่ม ปตท. (PTT Group Digital Steering Committee)
 - 3.8. คณะกรรมการนโยบายและการจัดหาเชิงกลยุทธ์ระหว่างบริษัทในกลุ่ม ปตท. (PTT Group Policy & Strategic Sourcing Committee)
 - 3.9. คณะกรรมการนโยบาย คุณภาพ ความมั่นคง ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อมกลุ่ม ปตท. (PTT Group Quality, Security, Safety, Health, and Environment Management Committee : QSHEGMC)
 - 3.10. คณะกรรมการกำกับดูแลแบรนด์บริษัทกลุ่ม ปตท. (PTT Group Brand Equity Optimization Committee)
 - 3.11. คณะกรรมการ Operational Excellence กลุ่ม ปตท. (PTT Group Operational Excellence Committee)
 - 3.12. คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีกลุ่ม ปตท. (PTT Group Corporate Governance Committee)
 - 3.13. คณะกรรมการนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมกลุ่ม ปตท. (PTT Group CSR Committee)

8.3 เลขานุการบริษัท

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในหมวดความรับผิดชอบต่อสังคมของคณะกรรมการและตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ คณะกรรมการ ปตท. จึงได้แต่งตั้งเลขานุการบริษัทขึ้นโดยมีภาระหน้าที่ในการให้คำแนะนำด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่คณะกรรมการต้องทราบและปฏิบัติ การจัดการประชุม รวมทั้งดูแลกิจกรรมต่างๆ ของคณะกรรมการ เพื่อให้กรรมการสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ปตท. รวมทั้งการจัดทำและเก็บรักษาเอกสาร อาทิ ทะเบียนกรรมการ หนังสือนัดประชุม คณะกรรมการ รายงานการประชุมคณะกรรมการ และรายงานประจำปีของบริษัท หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น รายงานการประชุมผู้ถือหุ้น และเก็บรักษารายงานการมีส่วนได้เสียที่รายงานโดยกรรมการหรือผู้บริหาร

โดยคณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้ง เลขานุการบริษัทตั้งแต่ปี 2551 มาเป็นลำดับ โดยตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2556 จนถึงปัจจุบัน ได้แต่งตั้ง นางวันทนี จาริก ปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการบริษัท

เลขานุการบริษัท (ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2556 – ปัจจุบัน) : นางวันทนี จาริก

อายุ 58 ปี

สัดส่วนการถือหุ้น ร้อยละ 0.000430

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาเยอรมัน) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (Master of Business Administration) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการอบรมด้านเลขานุการบริษัท

- หลักสูตร Company Secretary Program (CSP2/2002), Effective Minute Taking (EMT1/2006), Board Reporting Program (BRP 9/2012), Company Reporting Program (CRP4/2012) Anti-Corruption the Practical Guide (ACPG 11/2014), Corporate Governance for Executives (CGE 1/2014) Director Certification Program (DCP215/2016), Ethical Leadership Program (ELP), สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
- หลักสูตร TLCA: Executive Development Program (EDP 7) สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย
- หลักสูตร Company Secretaries, Trueeventus ประเทศฟิลิปปินส์ (2013)
- หลักสูตร Leadership Development Program ของสถาบัน Centre for Creative Leadership ประเทศสิงคโปร์ (2015)
- หลักสูตร Professional Exchange Program จัดโดย The HONG KONG Institute of Chartered Secretaries ประเทศฮ่องกง (2016)
- หลักสูตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 5 สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สำนักงาน ก.พ.ร. (ก.พ.ร. 1 รุ่นที่ 5) (กุมภาพันธ์ – กันยายน 2561)
- หลักสูตร Advanced Management Program ปตท. (มีนาคม 2561)
- หลักสูตร Leadership Development Program (LDP) 2 รุ่นที่ 3 ปตท. (เมษายน – กันยายน 2561)

ประสบการณ์ทำงาน

- 2545-2548 ผู้อำนวยการ สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท ปตท.
- 2549-2556 หัวหน้าทีม สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท ปตท.
- 2556-2561 ผู้จัดการฝ่าย สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท ปตท.
- 2561- ปัจจุบัน ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัทและองค์กรสัมพันธ์

การดำรงตำแหน่งกรรมการสำคัญที่เกี่ยวข้อง

-ไม่มี-

กิจกรรมพิเศษที่สำคัญ

- ประธานกรรมการชมรมเลขานุการบริษัทจดทะเบียนไทย สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย
- กรรมการในคณะกรรมการบริหารชมรมนักเรียนเก่าเตรียมอุดมศึกษารุ่น 38

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร

-ไม่มี-

8.4 ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร

ปตท. ได้กำหนดนโยบายค่าตอบแทนกรรมการที่เป็นธรรมและสมเหตุสมผล มีคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ทำหน้าที่ทบทวน โดยพิจารณาถึงความเหมาะสม และสอดคล้องกับภาวะความรับผิดชอบของกรรมการ สถานะทางการเงินของบริษัทและเปรียบเทียบกับบริษัทในกลุ่มธุรกิจระดับเดียวกันโดยกำหนดค่าตอบแทนเป็นเบี้ยประชุมและ โบนัส อนึ่ง กรรมการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการเฉพาะเรื่องชุดอื่นๆ ก็ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ค่าตอบแทนกรรมการได้รับการขออนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว ดังนี้

8.4.1 ค่าตอบแทนกรรมการ

- **ค่าตอบแทนกรรมการ**

ที่ประชุมผู้ถือหุ้นในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2561 เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 12 เมษายน 2561 มีมติอนุมัติค่าตอบแทนกรรมการ แยกเป็นดังนี้

1. ค่าตอบแทนรายเดือนและเบี้ยประชุม

1.1 ค่าตอบแทนรายเดือนและเบี้ยประชุมคณะกรรมการ ปตท. ประกอบด้วย

- ค่าตอบแทนรายเดือน เดือนละ 30,000 บาท (เท่ากับอัตราเดิม)
- เบี้ยประชุม เฉพาะกรรมการที่เข้าประชุมครั้งละ 50,000 บาท (เท่ากับอัตราเดิม) โดยจำกัดการจ่ายเบี้ยประชุม ไม่เกิน 1 ครั้งต่อเดือน (จากเดิม จำกัดการจ่ายเบี้ยประชุมไม่เกินปีละ 15 ครั้ง)

1.2 ค่าตอบแทนคณะกรรมการอื่น ที่คณะกรรมการ ปตท. แต่งตั้ง (จ่ายในอัตราเดิม) แต่จำกัดการจ่ายเบี้ยประชุมไม่เกิน 1 ครั้งต่อเดือน ได้แก่

1.2.1 คณะกรรมการตรวจสอบ

- ค่าตอบแทนรายเดือน เดือนละ 15,000 บาท
- เบี้ยประชุมครั้งละ 15,000 บาท (เฉพาะกรรมการที่เข้าประชุม)
- และเลขานุการฯ ให้ได้รับค่าตอบแทนรายเดือน เดือนละ 7,500 บาท

1.2.2 สำหรับคณะกรรมการอื่น คือ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร และคณะกรรมการชุดย่อยอื่นที่อาจมีการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัทฯ ตามความจำเป็นและเหมาะสมในอนาคต เท่ากับอัตราเดิม กำหนดเบี้ยประชุมครั้งละ 24,000 บาท (เฉพาะกรรมการที่เข้าประชุม)

1.3 ประธานกรรมการ ปตท. และ ประธานคณะกรรมการเฉพาะเรื่องของทุกคณะฯ ให้ได้รับค่าตอบแทนรายเดือนและเบี้ยประชุมสูงกว่ากรรมการในอัตราร้อยละ 25

- **เงินโบนัสคณะกรรมการ ปตท. ประจำปี 2561 (จ่ายในอัตราเดิม)**

กำหนดค่าตอบแทนที่เป็นเงินโบนัสให้สะท้อนและเชื่อมโยงกับผลประกอบการหรือกำไรสุทธิของ ปตท. ในอัตราเท่ากับร้อยละ 0.05 ของกำไรสุทธิประจำปี 2561 และให้คำนวณจ่ายตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้ไม่เกิน 3,000,000 บาท ต่อคนต่อปี (เท่ากับอัตราเดิม) และประธานกรรมการ ปตท. ได้รับสูงกว่ากรรมการฯ ในอัตราร้อยละ 25

ค่าตอบแทนที่กรรมการได้รับเป็นรายบุคคล ปี 2561

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายนาม	จำนวน วัน ม.ค.- ธ.ค. 2561	โบนัส ปี 2561	เบี้ยประชุม กรรมการฯ (รวมค่าตอบแทน รายเดือน)	เบี้ยประชุม กรรมการฯ เฉพาะเรื่อง	รวมเบี้ยประชุม กรรมการฯและ ค่าตอบแทนราย เดือน	รวม ค่าตอบแทน
1	นายไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย	174	1,787,671	548,823	-	548,823	2,336,494
2	ศ. (พิเศษ) ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ^{ก/}	365	3,000,000	960,000	498,000	1,458,000	4,458,000
3	นายดอน วสันตพฤษย์ ^{ก/}	365	3,000,000	960,000	168,000	1,128,000	4,128,000
4	นายวิชัย อัคริศกร ^{ก/}	365	3,000,000	960,000	420,000	1,380,000	4,380,000
5	พล.อ.ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข ^{ก/}	365	3,000,000	960,000	240,000	1,200,000	4,200,000
6	นายธรรณ ชำรงนาวาสวัสดิ์	365	3,000,000	960,000	336,000	1,296,000	4,296,000
7	นางนันท์วัลย์ สกุนตนา	365	3,000,000	910,000	360,000	1,270,000	4,270,000
8	นายสุพจน์ เศวตรสินสกุล	348	2,860,274	893,548	48,000	941,548	3,801,822
9	ศ.ดร.สุรพล นิธิไกรพนธ์	264	2,169,863	659,000	72,000	731,000	2,900,863
10	นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ ^{ก/}	365	3,000,000	960,000	96,000	1,056,000	4,056,000
11	นายจุมพล ริมสาคร	11	90,411	60,645	-	60,645	151,056
12	นายคณูชา พิทยานันท์	264	2,169,863	609,000	96,000	705,000	2,874,863
13	นายธรรมยศ ศรีช่วย ^{ก/}	365	3,000,000	960,000	168,000	1,128,000	4,128,000
14	นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ^{ก/}	123	1,010,959	320,968	-	320,968	1,331,927
	รวมทั้งสิ้น		34,089,041	10,721,984	2,502,000	13,223,984	47,313,025

ก/ รวมค่าเบี้ยประชุมการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสรรหาและคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทนในกระบวนการสรรหาประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท.

ข/ ค่าตอบแทนกรรมการทั้งหมด ตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม 2561 – 31 ธันวาคม 2561 ของนายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ซึ่งนายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ได้ส่งคืนให้กับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบริหาร ในตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

นอกจากนี้ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ได้ส่งคืนค่าตอบแทนในฐานะประธานกรรมการ และหรือกรรมการ ที่ได้รับค่าตอบแทนกรรมการจากบริษัทในกลุ่มอีก 2 บริษัท ในช่วงวันที่ 31 สิงหาคม 2561 – 31 ธันวาคม 2561 ได้แก่ ค่าตอบแทนกรรมการที่ได้รับจาก บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวนเงิน 1,113,562.53 บาท และค่าตอบแทนกรรมการที่ได้รับจากบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ปี 2561 เป็นจำนวนเงิน 541,936 บาท เรียบร้อยแล้วตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบริหารฯ

หมายเหตุ :

บุคคลลำดับที่ 8 นายสุพจน์ เศวตรสินสกุล ดำรงตำแหน่งกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2561

บุคคลลำดับที่ 9 ศ.ดร.สุรพล นิธิไกรพนธ์ ดำรงตำแหน่งกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 12 เมษายน 2561

บุคคลลำดับที่ 11 นายจุมพล ริมสาคร ดำรงตำแหน่งกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 21 ธันวาคม 2561

บุคคลลำดับที่ 12 นายคณูชา พิทยานันท์ ดำรงตำแหน่งกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 12 เมษายน 2561

บุคคลลำดับที่ 14 นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ดำรงตำแหน่งกรรมการและเลขานุการ ตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม 2561

ทั้งนี้ บริษัท จัดหาและจัดการปฏิบัติหน้าที่ให้กับประธานกรรมการฯ ใช้ในขณะดำรงตำแหน่ง เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น

กรรมการบริหารและลาออกระหว่างปี 2561

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายนาม	จำนวนวัน ม.ค.-ธ.ค. 2561	โบนัส ปี 2561	เบี้ยประชุม กรรมการฯ (รวม ค่าตอบแทนราย เดือน)	เบี้ยประชุม กรรมการฯ (เฉพาะ เรื่อง)	รวมเบี้ยประชุม กรรมการฯและ ค่าตอบแทนราย เดือน	รวม ค่าตอบแทน
1	นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์	191	1,962,329	674,597	-	674,597	2,636,926
2	นายชาญวิทย์ อมตะมาตุลา	102	838,356	302,000	78,000	380,000	1,218,356
3	นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	102	838,356	302,000	24,000	326,000	1,164,356
4	นายสมชัย สัจจพงษ์ ^ก	120	986,301	220,000	96,000	316,000	1,302,301
5	นายเทวินทร์ วงศ์วานิช ^ข	242	1,989,041	639,032	-	639,032	2,628,073
6	นายกฤษฎา จีนะวิจารณ์	182	1,495,890	479,000	24,000	503,000	1,998,890
7	พล.อ.ท. บุญสืบ ประสิทธิ์ ^ก	356	2,926,027	951,290	228,000	1,179,290	4,105,317
	รวมทั้งสิ้น		11,036,301	3,567,919	450,000	4,017,919	15,054,220

ก/ รวมค่าเบี้ยประชุมการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสรรหาและคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทนในกระบวนการสรรหาประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท.

ข/ ค่าตอบแทนกรรมการทั้งหมดของนายเทวินทร์ วงศ์วานิช ซึ่งนายเทวินทร์ วงศ์วานิช ได้ส่งคืนให้กับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบริหาร ในตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

นอกจากนี้ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช) ได้ส่งคืนค่าตอบแทนในฐานะประธานกรรมการและหรือกรรมการ ที่ได้รับค่าตอบแทนกรรมการจากบริษัทในกลุ่มอีก 2 บริษัท ได้แก่ ค่าตอบแทนกรรมการที่ได้รับจาก บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ปี 2561 เป็นจำนวนเงิน 2,374,115.83 บาท และค่าตอบแทนกรรมการที่ได้รับจากบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ปี 2561 เป็นจำนวนเงิน 3,918,552 บาท เรียบร้อยแล้วตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบริหารฯ

หมายเหตุ :

บุคคลลำดับที่ 1 นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ดำรงตำแหน่งกรรมการตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2557 และพ้นจากการดำรงตำแหน่งเนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ มีผลตั้งแต่ 11 กรกฎาคม 2561

บุคคลลำดับที่ 2 นายชาญวิทย์ อมตะมาตุลา ดำรงตำแหน่งกรรมการตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2557 และครบวาระการเป็นกรรมการ ปตท. เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2561

บุคคลลำดับที่ 3 นายสมคิด เลิศไพฑูรย์ ดำรงตำแหน่งกรรมการตั้งแต่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2560 และครบวาระการเป็นกรรมการ ปตท. เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2561

บุคคลลำดับที่ 4 นายสมชัย สัจจพงษ์ ดำรงตำแหน่งกรรมการตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2558 และลาออกจากการเป็นกรรมการ ปตท. มีผลตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2561

บุคคลลำดับที่ 5 นายเทวินทร์ วงศ์วานิช ดำรงตำแหน่งกรรมการและเลขานุการ ตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2558 และครบวาระตามสัญญาจ้างมีผลตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม 2561

บุคคลลำดับที่ 6 นายกฤษฎา จีนะวิจารณ์ ดำรงตำแหน่งกรรมการตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2561 และลาออกจากการเป็นกรรมการ ปตท. มีผลตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2561

บุคคลลำดับที่ 7 พล.อ.ท. บุญสืบ ประสิทธิ์ ดำรงตำแหน่งกรรมการตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2557 และพ้นจากการดำรงตำแหน่งเนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ มีผลตั้งแต่ 23 ธันวาคม 2561

สรุปเปรียบเทียบค่าตอบแทนกรรมการ ปี 2558-2561

หน่วย : บาท

ค่าตอบแทน	ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561	
	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน
เงินเบี้ยประชุม	15	18,232,411	15	15,883,016	15	17,319,925	15	17,241,903
โบนัสรวม	15	9,664,611	15	41,717,213	15	45,215,753	15	45,125,342
รวม		27,897,022		57,600,229		62,535,679		62,367,245

หมายเหตุ ปี 2558, 2559, 2560, 2561 ค่าตอบแทนกรรมการ ปตท. ที่แสดงในตาราง ได้รวมค่าตอบแทนกรรมการของนายเทวินทร์ฯ และนายชาญศิลป์ฯ ซึ่งทั้งสองท่าน ได้สละสิทธิ์ให้ ปตท. แล้ว

ค่าตอบแทนกรรมการอิสระที่ได้รับจากการเป็นกรรมการอิสระ ในบริษัทย่อย* ระหว่างปี 2561

กรรมการอิสระของ ปตท. ที่เป็นกรรมการอิสระของบริษัท พีทีที โกลบอลเคมีคอล จำกัด (มหาชน) (GC) ได้รับค่าตอบแทนจาก GC ดังนี้

รายชื่อ	ค่าตอบแทนคณะกรรมการ		ค่าเบี้ยประชุมกรรมการเฉพาะเรื่อง	รวมค่าตอบแทน
	โบนัสกรรมการ	ค่าเบี้ยประชุมและค่าตอบแทน รายเดือน		
นายดอน วสันตพฤกษ์	3,278,689	990,000	80,000	4,348,688

*อ้างอิงตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่

8.4.2 ค่าตอบแทนผู้บริหาร

• ค่าตอบแทนผู้บริหาร

ค่าตอบแทนผู้บริหารเป็นไปตามนโยบายและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ปตท. กำหนด ซึ่งเชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานของ ปตท. ตามระบบประเมินผลรัฐวิสาหกิจ (Performance Agreement : PA) กำหนดโดยกระทรวงการคลังซึ่งประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่ และผู้บริหารทุกระดับร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดและ ตั้งค่าเป้าหมาย (Key Performance Indicators : KPIs) ไว้แต่ละปี เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจและนำไปใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารทุกระดับ โดยสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนจะเป็นผู้พิจารณากำหนดค่าตอบแทนให้สะท้อนถึงผลการปฏิบัติงาน (Performance Management) ตลอดจนแนวปฏิบัติและมาตรฐานของกลุ่มธุรกิจชั้นนำประเภทเดียวกัน โดยกำหนดปัจจัยในการพิจารณาประเมินผล 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยที่ 1 ผลการดำเนินงานของ ปตท. ปัจจัยที่ 2 ความสามารถในการบริหารจัดการและภาวะผู้นำ และปัจจัยที่ 3 ผลดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ พร้อมทั้งนำเสนอหลักการและจำนวนค่าตอบแทนที่เหมาะสมต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาและอนุมัติ

จำนวนผู้บริหารตามนิยาม ก.ล.ด. มีจำนวน 5 รายตามตำแหน่ง ได้แก่ ตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ (ปรบ./กผญ.) ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย ประธานเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีและวิศวกรรม และประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน ซึ่งไม่รวมผู้บริหารระดับสูงที่ไปปฏิบัติงานในบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น และผู้บริหารระดับสูงของบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น ที่มาปฏิบัติงานที่ ปตท. ได้รับค่าตอบแทนจาก ปตท.ตามรายละเอียด ดังนี้

คำตอบแทนรวมของผู้บริหาร ปตท. ปี 2561 (แยกคำตอบแทน ปชบ./กผญ.)

หน่วย : บาท

คำตอบแทน	ปี 2561				
	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และกรรมการผู้จัดการใหญ่	ผู้บริหาร (ตามเกณฑ์ ก.ล.ด.)		รวม	
		จำนวนรายการตาม ตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายการตามตำแหน่ง (รวมประธานเจ้าหน้าที่ บริหารและกรรมการ ผู้จัดการใหญ่)	จำนวนเงิน
เงินเดือนรวม	34,754,000	4	28,176,910	5	62,930,910
โบนัสรวม	10,716,399	4	13,956,069	5	24,672,468
รวม	45,470,399		42,132,979		87,603,378

หมายเหตุ : - คำตอบแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของนายเทวินทร์ วงศ์วานิช ดำรงตำแหน่ง ช่วงวันที่ 1 มกราคม 2561 – 30 สิงหาคม 2561 และนายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ดำรงตำแหน่ง ช่วงวันที่ 31 สิงหาคม 2561 – 31 ธันวาคม 2561

- เงินเดือนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ในส่วนของ นายเทวินทร์ วงศ์วานิช และ นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร รวมคำตอบแทนที่ ปตท. จ่ายให้เนื่องจากปฏิบัติงานเพิ่มเติม ได้แก่การเป็นประธานกรรมการ และหรือกรรมการ บริษัทในกลุ่ม ปตท. ตามที่ได้รับมอบหมาย

โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ได้ส่งคืนคำตอบแทนในฐานะประธานกรรมการ และหรือกรรมการ ที่ได้รับจาก ปตท. บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ในระหว่างที่ท่านดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. ให้กับ ปตท. เรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบริหารฯ

คำตอบแทนรวมของผู้บริหาร ปตท. ปี 2558 – 2561

หน่วย : บาท

คำตอบแทน	ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561	
	จำนวนรายการตาม ตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายการตาม ตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายการตาม ตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายการตาม ตำแหน่ง	จำนวนเงิน
เงินเดือนรวม	5	51,686,336	5	56,614,080	5	59,587,470	5	62,930,910
โบนัสรวม	5	17,158,259	5	22,617,040	5	22,880,880	5	24,672,468
รวม		68,844,595		79,231,120		82,468,350		87,603,378

เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับผู้บริหารของ ปตท. ปี 2558 - 2561

หน่วย : บาท

คำตอบแทน	ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561	
	จำนวนรายการตาม ตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายการตาม ตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายการตาม ตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายการตาม ตำแหน่ง	จำนวนเงิน
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	4	5,086,634	4	3,518,977	4	3,632,300	4	3,708,690

ข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัท มีดังนี้

ไม่ปรากฏว่ามีประวัติการทำความผิดตามกฎหมายในระยะ 10 ปีที่ผ่านมาเกี่ยวกับ

- 1) การถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดทางอาญา ยกเว้นที่เป็นความผิดอันเกิดจากการฝ่าฝืนกฎจราจร ความผิดสุรุ่ยสุร่าย หรือ ความผิดในทำนองเดียวกัน
- 2) การถูกพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกพิทักษ์ทรัพย์
- 3) การเป็นผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมในบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนที่ถูกพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย หรือ ถูกพิทักษ์ทรัพย์

8.5 พนักงาน

บุคลากรของ ปตท. ทุกคน ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการดำเนินธุรกิจ โดย ปตท. มีความเชื่อมั่นว่า การเจริญเติบโตขององค์กรขึ้นอยู่กับพนักงานที่มีคุณภาพ ดังนั้น ปตท. จึงมีนโยบายมุ่งเน้นที่จะพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการและระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล ให้มีความทันสมัย เทียบได้ในระดับสากลและสอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง เพื่อที่จะเสริมสร้างและพัฒนาให้พนักงานเป็นทั้งคนดี และคนเก่ง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและช่วยเหลือสังคมโดยส่วนรวม และมุ่งเน้นให้พนักงานเป็นกลไกหลักในการพัฒนา ปตท. ให้ก้าวไปสู่การเป็นองค์กรแห่งความความยั่งยืน (Sustainability Organization) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กร ที่มุ่งสู่การเป็นบริษัทที่สร้างความมั่นคงทางพลังงานให้แก่ประเทศชาติ

จำนวนบุคลากรและค่าตอบแทนบุคลากร

จำนวนพนักงาน ปตท. (รวมพนักงานที่ไปปฏิบัติงาน Secondment ในบริษัทในกลุ่ม ปตท.) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เท่ากับ 3,715 คน และ ทั้งนี้ ปตท. ยังคงดำเนินการจัดทำแผนอัตรากำลังคนให้สอดคล้องต่อการดำเนินธุรกิจ ภายใต้ความผันผวนของสถานะเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับการจัดสรรทรัพยากรในจุดที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม หรือมีความจำเป็นต่อเนื่องจากการลงทุน

จำนวนบุคลากรแบ่งตามกลุ่มธุรกิจ ปี 2558 – 2561 มีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มธุรกิจ (หน่วย : คน)	ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561	
	ปตท.	กลุ่ม ปตท.	ปตท.	กลุ่ม ปตท.	ปตท.	กลุ่ม ปตท.	ปตท.	กลุ่ม ปตท.
1. ก๊าซธรรมชาติ	1,289	-	1,283	-	1,281	-	1,393	-
2. น้ำมัน	1,465	-	1,440	-	1,486	-	^{-3/}	-
3. ปิโตรเคมีและการกลั่น	83	-	105	-	100	-	144	-
4. กลุ่มเทคโนโลยีและวิศวกรรม	342	-	492	-	507	-	380	-
5. สนับสนุน และปฏิบัติงานในบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น	1,203 ^{1/}	278 ^{2/}	1,042 ^{1/}	254 ^{2/}	1,084 ^{1/}	239 ^{2/}	1,144	654 ^{2/}
6. บริษัทย่อยและกิจการ ร่วมค้า	-	24,512	-	24,680	-	25,036	-	25,959
รวม	4,382	24,790	4,362	24,934	4,458	25,275	3,061	26,613

หมายเหตุ : 1/ ไม่รวมพนักงาน ปตท. ที่ไปปฏิบัติงานในบริษัทในเครือ

2/ พนักงาน ปตท. ที่ไปปฏิบัติงานในบริษัทในเครือ

3/ วันที่ 1 กรกฎาคม 2561 หน่วยธุรกิจน้ำมัน (ชกน.) แยกออกไปเป็นบริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) พนักงานจำนวน 1,046 คน โอนย้ายไปเป็นพนักงานของบริษัทฯ และพนักงานจำนวน 492 คนไปปฏิบัติงาน Secondment ที่บริษัทฯ ค่าตอบแทนแก่บุคลากร (ไม่รวม กรรมการผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารระดับสูง) ปี 2558- 2561 มีรายละเอียด ดังนี้

หน่วย : บาท

ค่าตอบแทน	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561 ^{1/}
เงินเดือนรวม	4,000,980,185	4,080,267,146	4,282,921,717	4,104,427,784
โบนัสรวม	1,647,437,327	2,136,905,643	2,115,503,049	1,980,862,084
เงินสมทบกองทุน สำรองเลี้ยงชีพ	468,316,181	481,014,787	506,518,662	489,326,712
อื่นๆ (ถ้ามี)	2,676,017,663	2,953,091,552	3,778,463,867	3,286,987,469
รวม	8,792,751,356	9,651,279,128	10,683,407,295	9,861,604,048

หมายเหตุ : 1/ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2561 หน่วยธุรกิจน้ำมัน (ชกน.) แยกออกไปเป็นบริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) ดังนั้น ค่าตอบแทนบุคลากรธุรกิจน้ำมัน (ชกน.) สำหรับปี 2561 จะมีช่วงเดือนมกราคม – มิถุนายน เท่านั้น

ค่าตอบแทนอื่นๆ

ปตท. ได้จัดสวัสดิการและค่าตอบแทนอื่นๆ นอกเหนือจากเงินเดือน โบนัส และเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ให้กับผู้บริหารและพนักงานตามความเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจ การดำรงชีพ ให้สามารถแข่งขันได้ ตลอดจนเทียบได้กับมาตรฐานของกลุ่มบริษัทในธุรกิจชั้นนำประเภทเดียวกัน และสอดคล้องกับผลประโยชน์ของ ปตท. ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยได้มีการปรับปรุงและทบทวนอย่างต่อเนื่อง อาทิ มีการปรับเพิ่มอัตราสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและเพิ่มทางเลือกในการสะสมเงินเข้ากองทุนของพนักงาน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้พนักงานมีการวางแผนทางการเงิน เพื่อให้มีเงินออมที่เพียงพอหลังจากเกษียณอายุ

การพัฒนาและปรับปรุงระบบทรัพยากรบุคคล

เพื่อให้องค์กรพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งความยั่งยืน ปตท. ยังคงพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ เพื่อนำพาให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงการมีโอกาสดำเนินงานที่ท้าทาย และเติบโตไปพร้อมกับความสำเร็จขององค์กรด้วย

ปตท. ได้มุ่งเน้นให้ผู้บริหารและพนักงานในทุกระดับร่วมกันกำหนดแผนงานให้สอดคล้องกับทิศทางและเป้าหมายขององค์กร ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินธุรกิจทั่วทั้งองค์กรมุ่งไปสู่จุดหมายเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารระดับสูงของ ปตท. และบริษัทในกลุ่มที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งสายงานสนับสนุนมาร่วมประชุมหารือและกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางขององค์กรร่วมกัน และถ่ายทอดทิศทางดังกล่าวไปสู่หน่วยงานภายในสายงานต่างๆ จากกลยุทธ์ธุรกิจเป็นแผนธุรกิจ และแผนการใช้งบประมาณที่มีความสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน พนักงาน ปตท. ทุกระดับได้กำหนดวัตถุประสงค์และตัวชี้วัด (Key Performance Indicators : KPIs) ที่ถ่ายทอดลงมาตามลำดับเป็นรายบุคคล ตั้งแต่ระดับองค์กร หน่วยงาน ลงมาถึงพนักงาน ทั้งนี้ วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่พนักงานกำหนดนั้น จะใช้เป็นกรอบการปฏิบัติงานและมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถสะท้อนความแตกต่างของผลการปฏิบัติงานของพนักงานได้

ปตท. ได้นำแนวทางในการบริหารสายอาชีพ (Career Management) มาใช้เพื่อเตรียมความพร้อม และส่งเสริมพนักงานทุกระดับให้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ให้เป็นไปตามรูปแบบ (Model) ที่องค์กรกำหนดขึ้น เพื่อรองรับภารกิจ และสร้างคุณค่าให้แก่องค์กร อย่างต่อเนื่อง โดยใช้เป็นกรอบและแนวทางหลักของการบริหารและพัฒนาพนักงานในทุกระดับ การกำหนดสายอาชีพของ ปตท. ขึ้นอยู่กับทิศทางการดำเนินธุรกิจที่มุ่งสร้างให้องค์กรมีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารระดับสูง และกลุ่มพนักงาน ที่เชื่อมโยงกันอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมี

กระบวนการคัดเลือก ประเมินศักยภาพ และจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) อย่างเป็นระบบ โดย

- กลุ่มผู้บริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้จัดการฝ่ายขึ้นไป) เป็นการบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่ม ปตท. (Group Leader Development) เพื่อรองรับความต้องการผู้บริหารระดับสูง ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ มีคณะผู้บริหารระดับ CEO ของกลุ่ม ปตท. เรียกว่า คณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. (PTT Group Management Committee : PTTGMC) มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในเรื่องการบริหารสายอาชีพกลุ่มผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มทรัพยากรบุคคล (Human Resources Group Alignment & Coordination Management Committee : HRAC) มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะให้แก่กรรมการผู้จัดการใหญ่ทรัพยากรบุคคลและศักยภาพองค์กร ในการตัดสินใจประเด็นความร่วมมือที่สำคัญต่อกลยุทธ์และทิศทางในการกำกับดูแลด้านทรัพยากรบุคคลของกลุ่ม ปตท. ให้สอดคล้องกับทิศทางของกลุ่ม ปตท.
- กลุ่มพนักงาน (ระดับผู้จัดการส่วนหรือเทียบเท่าลงมา) เป็นการบริหารและพัฒนาพนักงานตามความจำเป็นของการดำเนินธุรกิจของแต่ละบริษัทในกลุ่ม เพื่อรองรับทิศทางการดำเนินธุรกิจในอนาคต สำหรับ ปตท. ได้กำหนดให้จัดตั้งคณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคล (Corporate Human Resources Committee : HRC) มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการส่งเสริมผลักดันและควบคุมติดตามการดำเนินงานในเรื่องการบริหารสายอาชีพกลุ่มพนักงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย และกลุ่มที่ปรึกษาประจำสายอาชีพ (Career Counseling Team : CCT) รวม 16 สายอาชีพ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารสายอาชีพกลุ่มพนักงาน ให้คำปรึกษา ชี้แนะ ควบคุมและติดตามการดำเนินงาน ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ในการบริหารสายอาชีพนั้น เป็นกลไกให้พนักงานตั้งเป้าหมายและวางแผนพัฒนาตนเอง เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพและสร้างคุณค่าในงานที่รับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางขององค์กร ทั้งในรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาที่เหมาะสม ตาม Success Profile รวมถึง การหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบ ตาม Career Path เพื่อให้พนักงานสามารถพัฒนาทักษะ ความชำนาญจากประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ใหม่ ตลอดจนการแต่งตั้ง เลื่อนระดับพนักงานให้เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและศักยภาพของพนักงาน ซึ่งการพัฒนาพนักงานให้เหมาะสมตามความสามารถและความต้องการของพนักงานและองค์กรนั้น นอกจากพนักงานจะมีความพร้อมสำหรับการเติบโตเป็นผู้บริหารระดับสูงของกลุ่ม ปตท. แล้วยังจะนำ ปตท. ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในที่สุด
- เพื่อให้การกำหนดนโยบายและการบริหารทรัพยากรบุคคลสอดคล้องและสนับสนุนทิศทางการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท. จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคลของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (Human Resources Management Committee : HRMC) มีหน้าที่ กำหนด/เสนอแนะนโยบาย และตัดสินใจด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ให้ข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมและพัฒนาพนักงานและผู้บริหารของ ปตท. ทั้งในปัจจุบันและอนาคต กลั่นกรองและให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้าง ค่างาน และอัตราค่าจ้าง ของ ปตท. และอนุมัติ/กลั่นกรอง การบริหารทรัพยากรบุคคลเรื่องต่างๆ ตามอำนาจที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากการมุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรตามแนวทางข้างต้นแล้ว ปตท. ยังใส่ใจในเรื่องของสิ่งแวดล้อม โดยได้จัดการอบรมหลักสูตรด้านสิ่งแวดล้อมให้กับพนักงานที่ทำงานเกี่ยวข้อง และผู้สนใจ เพื่อปลูกฝังให้พนักงานมีความตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว โดยในปี 2561 ได้มีการจัดหลักสูตรอบรมฯ รายละเอียดดังตาราง

No.	Name of the business event	Start date	End date	Location	Attendees
1	SSHE Training 1	2/2/2018	12/3/2018	ปตท.สนง.	222
2	Basic Safety, Occupational Health and Environment	27/8/2018	23/11/2018	ปตท.สนง.	41
3	การจัดเก็บและรายงานข้อมูลผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม สำหรับผู้จัดเก็บและรายงาน (กทม.)	25/4/2018	26/4/2018	ปตท.สนง.	3
4	การพิจารณาและอนุมัติข้อมูลผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม สำหรับพนักงาน	25/4/2018	26/4/2018	ปตท.สนง.	12
5	การพิจารณาและอนุมัติข้อมูลผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม สำหรับผู้บริหาร (กทม.)	27/4/2018	27/4/2018	ปตท.สนง.	4
6	Introduction & Internal auditor ISO14001:2015	12/3/2018	21/9/2018	ปตท.สนง.	88
7	การจัดเก็บ และรายงานข้อมูลค่าใช้จ่าย รายได้ และการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม (EMA กทม.)	29/1/2018	18/6/2018	ปตท.สนง.	78
8	การจัดเก็บ และรายงานข้อมูลค่าใช้จ่าย รายได้ และการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม (EMA ชลบุรี)	22/1/2018	25/6/2018	ศูนย์ปฏิบัติการระบบท่อก๊าซชลบุรี	16
					464

ในปี 2561 ปตท. ยังคงจัดให้มีโครงการ Young People to Globalize หรือ YP2G ซึ่งล่าสุดเป็นรุ่นที่ 5 (Batch 5) เพื่อพัฒนาพนักงานให้มีความพร้อมในการไปปฏิบัติงานยังต่างประเทศ รวมทั้งโครงการใหม่ๆ ที่มีความสำคัญตามกลยุทธ์ของปตท. โดยพนักงาน YP2G จะได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานที่มีความท้าทายผ่าน 4 functions หลัก คือ Strategy & Planning, Business Development, Commercial & Marketing และ Engineering & Operation ซึ่งจะทำให้พนักงานได้เรียนรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์จากการได้ไปปฏิบัติงานจริงในรูปแบบ On the Job Training –OJT

ปตท. ยังคงให้ความสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถของพนักงาน (Career and Competency Management) โดยมีการจัดทำและทบทวน Success Profile รวมทั้ง Career Path ของแต่ละตำแหน่งงาน และผลักดันให้มีการประเมิน Success Profile ให้สอดคล้องกับ Performance Cycle ที่ผู้บังคับบัญชาต้องร่วมหารือกับพนักงาน(Two-Way) ถึงงานที่ต้องรับผิดชอบตั้งแต่ต้นปี และทำการติดตาม ประเมินผลในช่วงครึ่งปีและปลายปี ทั้งนี้เพื่อติดตามและ/หรือจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) ให้พนักงานต่อไป

กลุ่ม ปตท. ได้ให้ความสำคัญและส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านสถาบันพัฒนาผู้นำและการเรียนรู้กลุ่ม ปตท. (PTT Leadership and Learning Institute: PLLI) โดย PLLI มีเป้าหมายในการสร้างมาตรฐานด้านการพัฒนาศักยภาพพนักงาน ผ่านการบริหารจัดการหลักสูตรหลักของพนักงานกลุ่ม ปตท. ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

PLLI ได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรและผู้นำของกลุ่ม ปตท. ให้เป็นทั้งคน “ดีและเก่ง” อย่างต่อเนื่อง พัฒนาผู้นำรองรับการเติบโตขององค์กร และพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรรองรับสมรรถนะหลักขององค์กร (Core Competency) และความท้าทายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Challenge) PLLI ได้มีการยกระดับโครงสร้างหลักสูตรการเรียนรู้และการพัฒนาโดยใช้เครื่องมือการเรียนรู้รูปแบบใหม่และสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางธุรกิจและกลยุทธ์ขององค์กร รวมถึงเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาศักยภาพของพนักงานและการบริหารจัดการที่ทันสมัย โดยโครงสร้างหลักสูตรของ PLLI ครอบคลุมการพัฒนาพนักงานทุกระดับ ตั้งแต่พนักงานใหม่จนถึงผู้บริหารระดับสูง แบ่งหลักสูตรออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. Leadership Development Program เป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมและเร่งพัฒนาผู้บริหารกลุ่มศักยภาพให้มีทักษะความรู้ความสามารถทั้งในเรื่องการบริหารคนและบริหารงาน โดยมุ่งเน้นด้าน Leadership ทั้งในแง่ของตนเอง ทีมงาน และองค์กร ผ่านการศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับวิทยากรชั้นนำระดับโลก รวมทั้งการเรียนรู้แบบป็นประสบการณ์การทำงานในด้านต่างๆ จาก ผู้บริหารระดับสูงทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร
2. Core Program เป็นหลักสูตรหลักเพื่อพัฒนาศักยภาพพนักงานทุกคนตามกลุ่มระดับ ตำแหน่งงาน โดยผู้บังคับบัญชาจะต้องให้การสนับสนุนพนักงานในการเข้าอบรมในกลุ่มหลักสูตรนี้ โดยแบ่งออกเป็น กลุ่มหลักสูตรภาคบังคับ (Compulsory) , กลุ่มหลักสูตร Direction/Assignment และกลุ่มหลักสูตร Essential Program (Personal Wellness)
3. Functional Program เป็นหลักสูตรของสายอาชีพต่างๆ ที่มุ่งพัฒนาพนักงานภายในสายอาชีพ ตั้งแต่ระดับแรกเริ่มจนถึงระดับผู้เชี่ยวชาญ PLLI ดำเนินการร่วมกับกลุ่ม Functional Academy ที่ ปตท. จัดตั้งขึ้น เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ภายในองค์กรให้เป็นระบบ โดยส่งเสริมการสร้างวิทยากรภายในให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ภายในหน่วยงานตามแต่ละสายอาชีพ
4. Elective Program เป็นหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพพนักงานตามความต้องการบุคคล โดยเป็นการพิจารณาร่วมกันทั้งผู้บังคับบัญชาและพนักงานในการเลือกหลักสูตรพัฒนาเพิ่มเติมตามความเหมาะสมและความจำเป็น เช่น หลักสูตรภาษาอังกฤษ หลักสูตร Presentation เป็นต้น

สรุปตัวเลขการพัฒนาพนักงาน

ชั่วโมงต่อคนต่อปี

จำนวนชั่วโมงอบรมต่อคนต่อปี	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
พนักงาน	35.24	55.11	68.40	40.62	73.67
ผู้บริหาร	22.61	30.02	20.91	25.12	73.91

บาทต่อคนต่อปี

ค่าใช้จ่ายอบรมต่อคนต่อปี	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
พนักงานและผู้บริหาร	55,435.37	34,476.36	35,168.35	37,837.83	55,274.35

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้บริหารและพนักงานเพื่อเป้าหมายเดียวกัน

ปตท. ได้จัดให้มีรูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้บริหารและพนักงาน เพื่อให้พนักงานทุกระดับได้รับทราบถึงแนวทางการดำเนินงานขององค์กร อุปสรรคหรือผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น และเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วม ในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรในแต่ละปี นอกเหนือจากการประชุมคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ ปตท. ที่กำหนดวาระการประชุมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ยังมีการประชุมคณะกรรมการร่วมปรึกษาหารือ (Joint Consultation Committee : JCC) ที่กำหนดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและพนักงานในหน่วยงานภูมิภาคทั่วประเทศ นอกจากนี้ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ยังได้จัดประชุมสื่อสารความกับพนักงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะมาโดยตลอด และมีการสำรวจความพึงพอใจและความผูกพันของพนักงานต่อองค์กรเป็นประจำทุกปี เพื่อรับทราบระดับความพึงพอใจและระดับความผูกพันในปัจจุบันต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุง โดย ปตท. มีความเชื่อมั่นว่าการสื่อสารที่ดี และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหารและพนักงานจะนำไปสู่สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้บริหารและพนักงานทุก

ระดับ และทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน รวมทั้งได้ดำเนินการ สอบทานความต้องการพื้นฐานด้านทรัพยากรบุคคล ของผู้บริหารและพนักงานผ่านการดำเนินงานของคณะกรรมการหลายคณะ เช่น คณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคล คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ ปตท. และคณะกรรมการบริหารสายอาชีพ เป็นต้น และมีการสำรวจความคิดเห็นของพนักงาน โดยที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลภายนอกจำนวน 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกับบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้บริหารของกลุ่ม และจัดทำแผนพัฒนาผู้บริหารระดับสูงของกลุ่ม ปตท. ร่วมกัน

การกำหนดให้มีค่านิยมร่วมของกลุ่ม ปตท. (PTT Group Core Values)

การกำหนดค่านิยมกลุ่ม ปตท. (PTT Group Core Values)

กลุ่ม ปตท. กำหนดค่านิยม SPIRIT เพื่อเป็นรากฐานสำคัญที่หล่อหลอม ยึดเหนี่ยวพนักงานทุกคนให้มีพฤติกรรมใน การทำงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สะท้อนให้เห็นภาพอัตลักษณ์ของกลุ่ม ปตท. อย่างชัดเจนในความเป็นคนเก่ง คนดี และมี ความรับผิดชอบต่องค์กร สังคม ชุมชน และประเทศชาติ

ในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเรื่องท้าทายที่ทำให้เกิดการดำเนินธุรกิจรูปแบบใหม่ต่างๆ ส่งผลให้วิถีในการดำเนินงานภายในองค์กรเปลี่ยนไป บุคลากรในองค์กรต้องปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์โลก โดยประยุกต์ใช้ ค่านิยม SPIRIT ต่อยอดการสร้างความคิดและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องดิจิทัลทั้งในด้านการเปิดใจยอมรับและเรียนรู้ ไปจนถึง การนำดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ สร้างงาน และต่อยอดการขับเคลื่อนเทคโนโลยีและนวัตกรรม

PTT Group Values

การสืบทอดตำแหน่งสำหรับผู้บริหาร

เนื่องจาก ปตท. มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ดังนั้นการสรรหาและแต่งตั้งตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการใหญ่ จึงต้อง เป็นไปตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 8 ตรี และดำเนิน กระบวนการสรรหาตามมาตรา 8 จัตวา โดยคณะกรรมการ ปตท. แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่งจำนวน 5 คน ที่มี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสม สำหรับเป็นผู้บริหาร ปตท. โดยต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ไม่เป็นกรรมการของ ปตท. ยกเว้น เป็น ผู้บริหารซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีอายุไม่เกิน 58 ปีบริบูรณ์ในวันขึ้นใบสมัคร เมื่อคณะกรรมการสรรหาสรรหาผู้ที่มีความ เหมาะสมแล้วให้เสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้ง โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปีนับแต่วันที่ผู้บริหารเดิมพ้น จากตำแหน่ง สัญญาจ้างมีระยะเวลาคราวละไม่เกิน 4 ปี ในกรณีที่คณะกรรมการจะจ้างผู้บริหารเดิมต่อหลังจากครบกำหนดเวลา ตามสัญญาจ้าง ไม่ต้องดำเนินการกระบวนการสรรหาใหม่แต่จะจ้างเกินสองคราวติดต่อกันไม่ได้ ซึ่งในปี 2561 คณะกรรมการ ปตท. ได้ดำเนินการกระบวนการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่คนใหม่เพื่อทำหน้าที่แทนนายเทวินทร์ วงศ์วานิช ซึ่งครบวาระ ตามสัญญาจ้างในวันที่ 31 สิงหาคม 2561 โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่ตามพระราชบัญญัติ

มาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ มีผู้สนใจสมัครจำนวน 5 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารกลุ่ม ปตท. 4 คน และบุคคลภายนอก 1 คน ซึ่งกระบวนการสรรหาคำแนะนำการด้วยความปลอดภัยได้แนวทางการสรรหาผู้บริหารสูงสุด ตามมาตรา 8 วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่ได้พิจารณาคัดเลือกผู้สมัครที่เหมาะสมเสนอต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณา คือ นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2561 คณะกรรมการ ปตท. ได้มีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. เสนอและแต่งตั้งนายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ให้ดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. คนใหม่ ต่อจากนายเทวินทร์ วงศ์วานิช โดยเข้ารับตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม 2561 และมีวาระการดำรงตำแหน่ง 1 ปี 8 เดือน นับจากวันที่ได้รับการแต่งตั้ง (เนื่องจากนายชาญศิลป์ ตรีนุชกร จะมีอายุครบ 60 ปี บริบูรณ์ ในวันที่ 12 พฤษภาคม 2563)

ปตท. ได้ดำเนินการพัฒนาผู้บริหารระดับสูงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีผู้บริหารขององค์กรเป็นหนึ่งในผู้มีความสมบัติที่พร้อมสมัครเข้าคัดเลือกในการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่ครั้งต่อไป โดยมีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เพื่อทดแทนผู้บริหารระดับสูงที่จะเกษียณอายุ ในระหว่างปี 2561-2565 และกำหนดนโยบาย/แนวทางการพัฒนาผู้บริหารระดับสูงของกลุ่ม ปตท. รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล คือ Management Pool ประกอบด้วยผู้บริหาร 268 คน และ Potential Pool ของตำแหน่ง Key Area ไว้เรียบร้อยแล้ว

การบริหารดังกล่าว ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2550 โดย ปตท. มีระบบ “การพัฒนาผู้บริหารระดับสูง (Group Leadership Development Program : GLDP)” เพื่อเป็นการวาง Succession Plan สำหรับเตรียมบุคลากรให้มีความพร้อมขึ้นดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นเมื่อมีตำแหน่งว่างของกลุ่ม ปตท. ได้แก่ ตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

- กรรมการผู้จัดการใหญ่ (President)
- รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หรือเทียบเท่า (Senior Executive Vice President : SEVP)
- ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่หรือเทียบเท่า (Executive Vice President : EVP)
- ผู้จัดการฝ่ายหรือเทียบเท่า (Vice President : VP)

โดยมีกลไกการบริหาร ดังนี้

- คณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. (PTT Group Management Committee : PTTGMC)
- คณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. - Minor (PTT Group Management Committee-Minor : PTTGMC-Minor)
- คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มทรัพยากรบุคคล (Human Resources Group Alignment & Coordination Management Committee : HRAC)
- คณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคลของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (Human Resources Management Committee: HRMC)
- คณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคล (Corporate Human Resources Committee : HRC)

ผลการดำเนินการ ปี 2561

- การเตรียม SEVP Pool Member คือ กลุ่มผู้บริหารระดับ EVP ที่มีความพร้อมและศักยภาพ (กลุ่ม ปตท.)
 - จำนวน Pool Member 34 ราย (ณ 31 ธันวาคม 2561)
 - Pool Member ได้รับการแต่งตั้งให้ขึ้นดำรงตำแหน่ง รวม 36 ราย (ปี 2551 - 2561)
- การเตรียม EVP Pool Member คือ กลุ่มผู้บริหารระดับ VP ที่มีความพร้อมและศักยภาพ (กลุ่ม ปตท.)
 - จำนวน Pool Member 113 ราย (ณ 31 ธันวาคม 2561)
 - Pool Member ได้รับการแต่งตั้งให้ขึ้นดำรงตำแหน่ง 65 ราย (ปี 2552 – 2561)

- การเตรียม VP Pool Member คือ กลุ่มผู้บริหารระดับ ผจ.ส่วน ที่มีความพร้อมและศักยภาพ (ปตท.)
 - จำนวน Pool Member 121 ราย (ณ 31 ธันวาคม 2561)
 - Pool Member ได้รับการแต่งตั้งให้ขึ้นดำรงตำแหน่ง รวม 192 ราย (ปี 2552 - 2561)

ข้อพิพาทด้านแรงงาน

ปตท. ไม่มีข้อพิพาทด้านแรงงานที่มีนัยสำคัญในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา

9. การกำกับดูแลกิจการ

9.1 นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

ในฐานะบริษัทพลังงานแห่งชาติที่มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปตท. ตระหนักถึงพันธกิจสำคัญในการมีระบบบริหารจัดการที่ดี โปร่งใส และสร้างความเท่าเทียมต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ปตท. มุ่งหวังที่จะพัฒนาองค์กรให้เป็นต้นแบบด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี ด้วยเชื่อมั่นว่า หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็น ระบบบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรม สร้างความมั่นใจในการลงทุนและสร้างมูลค่าระยะยาวให้กับผู้ถือหุ้น สร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย รวมถึงทำให้องค์กรมีการจัดการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลดีที่สุด ส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันขององค์กรให้เติบโตอย่างยั่งยืน

นับตั้งแต่แปลงสภาพเป็น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อปลายปี 2544 คณะกรรมการ ปตท. ให้ความสำคัญด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาโดยตลอด โดยกำหนดให้ ปตท. จัดทำนโยบายเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางธุรกิจ ตลอดจนจริยธรรมในการประกอบธุรกิจของคณะกรรมการ ผู้บริหารระดับสูง ฝ่ายจัดการ และพนักงาน ตามระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติขององค์กรที่ได้มาตรฐานและเป็นแนวทางที่ถูกต้อง ไว้ในข้อบังคับของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) รวมทั้งได้กำหนดระเบียบบริษัทว่าด้วยการกำกับดูแลกิจการที่ดีในปี 2544 ซึ่งได้มีการแก้ไขบทวนในปี 2557 และจัดทำคู่มือหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ส่งมอบให้กรรมการ ผู้บริหารและพนักงานทุกคน ลงนามรับทราบ และถือปฏิบัติ เป็นครั้งแรกในปี 2546 โดยมีการทบทวนปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ข้อเสนอแนะจากรายงาน Corporate Governance Assessment Report ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) รวมทั้งหลักสากลของ The Organization for Economic Cooperation and Development, ASEAN CG Scorecard เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนขององค์กร Dow Jones Sustainability Index (DJSI) และแนวปฏิบัติที่ดีของบริษัทชั้นนำในระดับสากล โดยฉบับปัจจุบันเป็นฉบับปรับปรุงครั้งที่ 4 และใช้ชื่อว่า “คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาตรฐานทางจริยธรรม และจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)” หรือคู่มือ CG ซึ่งในปี 2561 คณะกรรมการ ปตท. อนุมัติการทบทวนสาระสำคัญที่ปรับปรุงในคู่มือ CG ได้แก่

- การจำกัดจำนวนรัฐวิสาหกิจและ/หรือนิติบุคคลที่กรรมการ ปตท. จะสามารถดำรงตำแหน่งได้ ซึ่งจะเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและสร้างความโปร่งใสในการกำกับดูแลมากยิ่งขึ้น โดยกรรมการ ปตท. สามารถดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจและ/หรือนิติบุคคลได้ดังนี้
 - 1) ดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจและ/หรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นได้ไม่เกิน 3 แห่ง
 - 2) ดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ไม่เกิน 3 แห่ง ทั้งนี้ การดำรงตำแหน่งกรรมการตามความในข้อ 2) นี้ จะต้องไม่ขัดต่อหลักเกณฑ์ในข้อ 1) ด้วย
 อนึ่ง การดำรงตำแหน่งกรรมการตามความในข้อ 1) และข้อ 2) รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 5 แห่ง
- การปรับปรุงหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร เพื่อให้ครอบคลุมเรื่องการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย

ทั้งนี้ ปตท. กำหนดให้การกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมขององค์กร โดยมีเป้าหมายที่จะให้ ปตท. เป็นบริษัทที่เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Growth Strategy) โดยผลักดันให้เป็นบริษัทพลังงานไทยข้ามชาติชั้นนำ เป็นองค์กรที่มีศักยภาพเป็นเลิศเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มร่วมกัน (Create Shared Value: CSV) และสร้างประโยชน์ตอบแทนที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย บนหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG)

■ นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance Policy)

ปตท. มีการทบทวนปรับปรุงนโยบายและคู่มือ CG อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย แนวปฏิบัติที่ดี การดำเนินธุรกิจ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และกำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับ ลงนามรับทราบและยึดถือปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งในการทำงาน เพื่อให้เห็นถึงคำมั่นสัญญาในการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยคณะกรรมการได้กำหนดนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ไว้ดังนี้

1. คณะกรรมการ ปตท. ผู้บริหารและพนักงานทุกคนมุ่งมั่นที่จะนำเอาหลักสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ทั้ง 6 ประการ คือ Accountability, Responsibility, Equitable Treatment, Transparency, Vision to Create Long-term Value และ Ethics มาใช้ในการดำเนินงาน มีโครงสร้างการบริหารที่มีความสัมพันธ์กันระหว่าง คณะกรรมการ ปตท. ผู้บริหารและผู้ถือหุ้นอย่างเป็นธรรม
2. คณะกรรมการ ปตท. จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความทุ่มเทและรับผิดชอบ มีความเป็นอิสระและมีการจัดแบ่งบทบาทหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการกับประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ออกจากกันอย่างชัดเจน
3. คณะกรรมการ ปตท. มีบทบาทสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ นโยบายและแผนงานที่สำคัญของ ปตท. โดยจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยเสี่ยงและวางแนวทางการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสม รวมทั้งต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่าระบบบัญชี รายงานทางการเงินและการสอบบัญชี มีความน่าเชื่อถือ
4. คณะกรรมการ ปตท. จะต้องเป็นผู้นำในเรื่องจริยธรรม เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. และสอดส่องดูแลในเรื่องการจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และรายการที่เกี่ยวข้องกัน
5. คณะกรรมการ ปตท. อาจแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องขึ้นตามความเหมาะสม เพื่อช่วยพิจารณากลับรองงานที่มีความสำคัญอย่างรอบคอบ
6. คณะกรรมการ ปตท. ต้องจัดให้มีการประเมินผลตนเองรายปี เพื่อใช้เป็นกรอบในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
7. คณะกรรมการ ปตท. เป็นผู้พิจารณากำหนดมาตรฐานจริยธรรมและจรรยาบรรณของ ปตท. เพื่อให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน รวมถึงลูกจ้างทุกคนใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ควบคู่ไปกับข้อบังคับและระเบียบของ ปตท.
8. คณะกรรมการต้องจัดให้มีการเปิดเผยสารสนเทศของ ปตท. ทั้งในเรื่องทางการเงินและที่ไม่ใช่เรื่องทางการเงินอย่างเพียงพอ เชื่อถือได้และทันเวลา เพื่อให้ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียของ ปตท. ได้รับสารสนเทศอย่างเท่าเทียมกัน มีหน่วยงานประชาสัมพันธ์และหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ รับผิดชอบในเรื่องการให้ข้อมูลกับนักลงทุนและประชาชนทั่วไป
9. คณะกรรมการ ปตท. ต้องจัดให้ผู้ถือหุ้น ปตท. จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน มีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ และมีช่องทางในการสื่อสารกับ ปตท. ที่เหมาะสม
10. คณะกรรมการ ปตท. ต้องจัดให้มีระบบการคัดสรรบุคลากรที่จะเข้ามารับผิดชอบในตำแหน่งบริหารที่สำคัญทุกระดับอย่างเหมาะสมและมีกระบวนการสรรหาที่โปร่งใส เป็นธรรม
11. คณะกรรมการ ปตท. ต้องจัดให้มีระบบที่สนับสนุนการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจว่าฝ่ายบริหารได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

ปตท. ได้เผยแพร่คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ สำหรับนักลงทุนและผู้สนใจต่างชาติ รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียนำไปใช้เป็นประโยชน์ หรือนำไปใช้อ้างอิงได้บนระบบเครือข่าย PTT Intranet และบน เว็บไซต์ ของ ปตท. แล้ว

9.1.1 สิทธิของผู้ถือหุ้น

ในฐานะเจ้าของบริษัท ผู้ถือหุ้นย่อมมีสิทธิกำหนดทิศทางการดำเนินธุรกิจของบริษัท หรือตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อบริษัท การประชุมผู้ถือหุ้นจึงเป็นเวทีสำคัญสำหรับผู้ถือหุ้นในการแสดงความคิดเห็น ติดต่อซักถาม และพิจารณาลงคะแนนเสียงชี้ขาด และคัดเลือกคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลบริษัทแทนผู้ถือหุ้น ดังนั้นผู้ถือหุ้นจึงมีสิทธิโดยชอบที่จะเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น มีเวลาเพียงพอสำหรับการพิจารณา และรับทราบผลการประชุม

9.1.1.1 กำหนดการจัดประชุมผู้ถือหุ้น

ปตท. ได้กำหนดให้มีการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นปีละครั้ง ภายในเวลาไม่เกิน 4 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดรอบปีบัญชีของปตท. และในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องเสนอวาระเป็นกรณีพิเศษซึ่งเป็นเรื่องที่กระทบหรือเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น หรือเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขหรือกฎเกณฑ์ กฎหมาย ที่ใช้บังคับที่ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้นแล้ว บริษัทจะเรียกประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นเป็นกรณีไป

ทั้งนี้ในปี 2561 ปตท. ได้จัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในวันพฤหัสบดีที่ 12 เมษายน 2561 ณ ห้องบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ ชั้น 5 ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซาลาดพร้าว เลขที่ 1695 ถนนพหลโยธิน แขวงจตุจักร กรุงเทพมหานคร และไม่มีการเรียกประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น

9.1.1.2 การแจ้งเชิญประชุมล่วงหน้า

ในปี 2561 คณะกรรมการ ปตท. ในการประชุม ครั้งที่ 2/2561 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 มีมติให้มีการจัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีในวันที่ 12 เมษายน 2561 โดยได้เปิดเผยมติการประชุม วันประชุม และระเบียบวาระการประชุมและแจ้งข่าวประกาศในเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าในวันที่คณะกรรมการมีมติก่อนการจัดส่งหนังสือเชิญประชุม โดยบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของ ปตท. จะเป็นผู้ดำเนินการจัดส่งหนังสือเชิญประชุมที่มีรายละเอียดวาระการประชุม ข้อมูลประกอบที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการตัดสินใจ/ความเห็นของคณะกรรมการ รายงานการประชุมที่ผ่านมาซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วน รายงานประจำปีพร้อมทั้งเอกสารประกอบการประชุม เอกสารที่ต้องใช้ในการมอบฉันทะ และระบุวิธีการใช้โหวตเจนนตามที่ ปตท. กำหนด โดยจัดส่งให้ผู้ถือหุ้นล่วงหน้ามากกว่า 14 วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น หนังสือเชิญประชุมส่งออกวันที่ 22 มีนาคม 2561 และได้ทำการประกาศลงในหนังสือพิมพ์รายวันทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อย่างละ 1 ฉบับ ติดต่อกันต่อเนื่องฉบับละ 3 วัน ก่อนวันประชุม 3 วัน (วันที่ 6-8 เมษายน 2561) เพื่อบอกกล่าวเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้าเพียงพอสำหรับการเตรียมตัวก่อนมาเข้าร่วมประชุม

ทั้งนี้ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ปตท. ได้นำข้อมูลหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นและเอกสารประกอบเปิดเผยใน เว็บไซต์ของ ปตท. ล่วงหน้าก่อนวันประชุม 30 วัน (เริ่มตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2561)

9.1.1.3 การดำเนินการประชุมผู้ถือหุ้น

ก่อนเริ่มการประชุมผู้ถือหุ้นแต่ละครั้ง ประธานที่ประชุมจะแนะนำคณะกรรมการ คณะผู้บริหาร ผู้สอบบัญชีของบริษัท และที่ปรึกษากฎหมายซึ่งทำหน้าที่เป็นคนกลางให้ที่ประชุมรับทราบ แล้วจึงชี้แจงกติกาทั้งหมดรวมถึงวิธีนับคะแนนเสียงของผู้ถือหุ้นที่ต้องลงมติในแต่ละวาระตามข้อบังคับของ ปตท. รวมถึงการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในแต่ละวาระอย่างชัดเจน และเมื่อมีการให้ข้อมูลตามระเบียบวาระแล้ว ประธานฯ จะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ถามคำถามในแต่ละวาระ และให้เวลาอภิปรายอย่างเหมาะสมเพียงพอ จากนั้นประธานฯ และผู้บริหารจะตอบข้อซักถามอย่างชัดเจนตรงประเด็น และให้ความสำคัญกับทุกคำถาม แล้วจึงให้ที่ประชุมออกเสียงลงมติในวาระนั้นๆ สำหรับวาระการเลือกตั้งกรรมการ ประธานฯ จะดำเนินการให้ผู้ถือหุ้นลงมติเป็นรายบุคคล

ประธานฯ จะดำเนินการประชุมตามลำดับวาระการประชุม และไม่เพิ่มวาระการประชุมโดยไม่แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้า เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติให้เปลี่ยนลำดับระเบียบวาระด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนผู้ถือหุ้นซึ่งเข้าร่วมประชุม หรือผู้ถือหุ้นซึ่งถือหุ้นรวมกัน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดอาจขอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในหนังสือเชิญประชุม เมื่อที่ประชุมได้พิจารณาระเบียบวาระที่กำหนดไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้วตามที่

กำหนดไว้ในข้อบังคับของ ปตท. ทั้งนี้ในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี 2561 ไม่มีการเปลี่ยนลำดับระเบียบวาระ และไม่มีการขอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องอื่นที่ไม่ได้กำหนดไว้ในที่ประชุมอย่างใด

อนึ่ง ในการประชุมทุกครั้งจะมีการจดบันทึกรายงานการประชุมอย่างถูกต้องครบถ้วน และสรุปด้วยการลงมติพร้อมกับนับคะแนนเสียง ซึ่งรวมระยะเวลาที่ใช้ในการประชุมผู้ถือหุ้นแต่ละครั้งประมาณ 3 - 4 ชั่วโมง ทั้งนี้ในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี 2561 ได้กำหนดการประชุมเวลา 14.00 น. โดยเริ่มรับลงทะเบียนเวลา 12.00 น. โดย ณ ตอนเปิดประชุม มีผู้ถือหุ้นเข้าร่วมการประชุมรวมจำนวนทั้งสิ้น 4,831 ราย โดยมาประชุมด้วยตนเอง 1,964 ราย และรับมอบฉันทะ 2,867 ราย รวมจำนวนหุ้นทั้งสิ้น 2,279,542,475 หุ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 79.81 ซึ่งเกินกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดของ ปตท. จำนวนทั้งสิ้น 2,856,299,625 หุ้น โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมและชี้แจงข้อมูล ประกอบด้วย

กรรมการ

1. นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์	ประธานกรรมการ / กรรมการอิสระ
2. ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ
3. พลอากาศโท บุญสืบ ประสิทธิ์	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการสรรหา
4. พลเอกถนอมศักดิ์ เจริญสุข	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี
5. นายวิชัย อัครัสกร	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการตรวจสอบ
6. นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาดิ	กรรมการอิสระ / กรรมการสรรหา / ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร
7. นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ
8. นายธรรณธ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์	กรรมการอิสระ / กรรมการสรรหา / กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี
9. นายสุพจน์ เตชวรสินสกุล	กรรมการอิสระ
10. นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	กรรมการอิสระ / กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
11. นายดอน วสันตพุกภัย	กรรมการอิสระ / กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี
12. นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	กรรมการอิสระ / กรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร
13. นายธรรมยศ ศรีช่วย	กรรมการ / กรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร
14. นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ / ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่

กรรมการ 1 ท่าน คือ นายสมชัย สัจจะพงษ์ ไม่ได้เข้าร่วมประชุม เนื่องจากติดภารกิจราชการต่างประเทศ

ผู้บริหาร

1. นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต	ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ
2. นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์	ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย และรักษาการแทนรอง กรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารกลยุทธ์กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย อีกหน้าที่หนึ่ง
3. นางนิธิตา เทพวันนังกูร	ประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน
4. นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร	ประธานเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีและวิศวกรรม ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการให้เป็น ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ตั้งแต่ 31 สิงหาคม 2561

นอกจากนี้ ยังมีผู้บริหารระดับรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ และผู้บริหารจากบริษัทกลุ่ม ปตท. ที่อยู่ด้านหน้าเวที พร้อมทั้งชี้แจง และให้ข้อมูลในกรณีที่มีข้อสอบถามที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กรรมการอิสระ เป็นผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นรายย่อยด้วย

ผู้สอบบัญชี

1. นางสาวมะยุรี จันทะมาตย์	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
2. นางสาวผกาพรรณ สืบเหล่า	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
3. นางสาวจิราวัฒน์ พุกสาวย	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ที่ปรึกษากฎหมาย (ทำหน้าที่ตรวจสอบและสอบและการลงคะแนนเสียงกรณีมีข้อโต้แย้งตลอดการประชุม)

1. นางวิระนุช ธรรมวารานุคุปต์	บริษัท วีระวงศ์, ชินวัฒน์และพาร์ทเนอร์ส จำกัด
2. นายภาณุวัฒน์ ผลิตองความดี	บริษัท วีระวงศ์, ชินวัฒน์และพาร์ทเนอร์ส จำกัด
3. นางสาวธิตะวัน ธนสมบัติไพศาล	บริษัท วีระวงศ์, ชินวัฒน์และพาร์ทเนอร์ส จำกัด
4. นายอนุรักษ รมณัญญ	บริษัท อนุรักษ รมณัญญ อินเตอร์เนชั่นแนล ลีเกิล เคาเซนเลอร์ จำกัด
4. นางสาวณัฏฐิตา ธนิกกุล	บริษัท อนุรักษ รมณัญญ อินเตอร์เนชั่นแนล ลีเกิล เคาเซนเลอร์ จำกัด

ผู้ถือหุ้น (ณ ตอนปิดประชุม เวลา 17.30 น.)

มีผู้ถือหุ้นมาประชุมรวมทั้งสิ้น 5,294 ราย โดยมาประชุมด้วยตนเอง 2,240 ราย และรับมอบฉันทะ 3,054 ราย
รวมเป็นจำนวนหุ้นทั้งสิ้น 2,345,908,068 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 82.13 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

9.1.1.4 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับความขัดแย้งของผลประโยชน์สำหรับการประชุม

คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. กำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนจัดทำรายงานความขัดแย้งของผลประโยชน์ทั้งที่เป็นแบบรายงานประจำปี และแบบรายงานใหม่ระหว่างปีกรณีมีการเปลี่ยนแปลง และในการประชุมใดๆ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือมีผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกับ ปตท. จะต้องแจ้งให้ที่ประชุมทราบและไม่ร่วมพิจารณาหรืองดออกเสียงในเรื่องนั้นๆ

ในการประชุมผู้ถือหุ้น หากมีกรรมการท่านใดมีส่วนได้ส่วนเสีย หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในวาระใด กรรมการท่านนั้นจะแจ้งต่อที่ประชุมเพื่อขอไม่ร่วมประชุมและงดออกเสียงในวาระนั้นๆ

9.1.1.5 การเปิดเผยผลการประชุมผู้ถือหุ้น

ในปี 2561 ปตท. จะจัดส่งรายงานสรุปผลการลงมติในที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ และคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ ในช่วงเย็นหลังจากเสร็จสิ้นการประชุม (วันที่ 12 เมษายน 2561) และจัดส่งรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น (ซึ่งฉบับที่รายงานการประชุม โดยแยกวาระชัดเจน ระบุจำนวนกรรมการที่เข้าประชุม/ลาประชุม ข้อซักถามของผู้ถือหุ้นและข้อชี้แจงของคณะกรรมการ วิธีการนับคะแนนเสียง และผลการนับคะแนนในแต่ละวาระไว้อย่างครบถ้วน) ให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ ภายในกำหนด 14 วัน รวมทั้งได้เผยแพร่รายงานการประชุม วิดีทัศน์ ภาพและเสียงของการประชุมบนเว็บไซต์ของ ปตท. ไว้แล้วด้วย

9.1.2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

ปตท. ปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นแต่ละรายเท่าเทียมกัน (แม้ว่าจะถือหุ้นไม่เท่ากันและมีสิทธิออกเสียงไม่เท่ากัน ตามจำนวนหุ้นที่ถือ) ผู้ถือหุ้นทุกรายมีสิทธิพื้นฐานในฐานะผู้ถือหุ้นเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงเพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ความเชื่อ ฐานะทางสังคม ความพิการ หรือความคิดเห็นทางการเมือง โดยในวันประชุมผู้ถือหุ้น ปตท. จะจัดเตรียมที่นั่งสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ และหญิงมีครรภ์ไว้ในจุดที่สะดวกที่สุด รวมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ไว้คอยอำนวยความสะดวก ทั้งนี้ ปตท. ได้เผยแพร่ข้อมูลการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้นและจัดทำเป็นภาษาอังกฤษเผยแพร่พร้อมภาษาไทย รวมทั้งกำหนดให้กรรมการที่มีส่วนได้เสียต้องงดเว้นการมีส่วนร่วมในการประชุมพิจารณาในวาระนั้นๆ ซึ่งรวมถึงการจัดกิจกรรมอื่นๆ สำหรับผู้ถือหุ้น ปตท. ก็เปิดโอกาสให้โดยไม่มีข้อจำกัด

9.1.2.1 การเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติมและเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ

สำหรับการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 ปตท. กำหนดหลักเกณฑ์ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนแนวทางการพิจารณาการให้สิทธิผู้ถือหุ้นส่วนน้อยเสนอวาระ และ/หรือชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการล่วงหน้าให้คณะกรรมการ ปตท. พิจารณากำหนดเป็นระเบียบวาระการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เพื่อให้โอกาสผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลบริษัท และการคัดสรรบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย โดยให้สิทธิผู้ถือหุ้นท่านเดียว หรือหลายท่านที่มีสัดส่วนการถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท หรือ มีสัดส่วนการถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่า 100,000 หุ้นและจะต้องถือหุ้นบริษัทในสัดส่วนดังกล่าวต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี เสนอวาระการประชุมหรือเสนอชื่อบุคคลที่มีความเหมาะสมเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ ปตท. ก่อนการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีตั้งแต่เดือนกันยายน – พฤศจิกายน ของปี 2560 เพื่อเตรียมการในกรณีต้องเสนอชื่อกรรมการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2557

ทั้งนี้ ปตท. ได้นำหลักเกณฑ์ดังกล่าวเผยแพร่บนเว็บไซต์ของ ปตท. และแจ้งข่าวประกาศในเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีระยะเวลาดังแต่วันที่ 1 กันยายน 2560 จนถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2560 แล้ว อย่างไรก็ตาม ไม่มีผู้ถือหุ้นเสนอวาระการประชุม และไม่มีการเสนอชื่อบุคคลเสนอแต่งตั้งเป็นกรรมการในระยะเวลาดังกล่าว ซึ่ง เลขานุการบริษัทได้รายงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการ ปตท. รับทราบแล้ว

9.1.2.2 การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นในการประชุมผู้ถือหุ้น

เช่นเดียวกับการดำเนินการที่ผ่านมา ในการจัดการประชุมผู้ถือหุ้น ประจำปี 2561 ปตท. ได้อำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นทุกราย ตั้งแต่การเลือกสถานที่จัดการประชุมให้สะดวก เพียงพอกับจำนวนผู้ถือหุ้นที่จะมาเข้าร่วมประชุม รวมทั้งจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยดูแล ต้อนรับ ให้ความสะดวกอย่างเพียงพอ สามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุและผู้พิการที่ใช้รถเข็น การจัดห้องประชุมสำรองและระบบการถ่ายทอดสัญญาณได้ตอบระหว่างห้องประชุม การเตรียมการรักษาความปลอดภัยและแผนรับมือกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินให้กับผู้เข้าร่วมการประชุม การเปิดบริการตรวจรับเอกสารลงทะเบียนล่วงหน้า 7 วัน การจัดเจ้าหน้าที่ให้บริการถ่ายเอกสารและตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร การเปิดรับลงทะเบียนก่อนเวลาประชุม 2 ชั่วโมง การขยายระยะเวลาลงทะเบียนจนถึงระยะเวลาก่อนการพิจารณาวาระการประชุมสุดท้าย การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมผู้ถือหุ้น ด้วยการนำระบบ Barcode ในการลงทะเบียนและการลงคะแนนเสียง เพื่อความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งการจัดให้มีการเลี้ยงรับรองสำหรับผู้ถือหุ้นที่มาร่วมประชุม

แม้ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ที่มาเข้าร่วมการประชุมสามัญประจำปีของ ปตท. เป็นคนไทย และดำเนินการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นภาษาไทย แต่ ปตท. ได้จัดทำเอกสารประกอบการประชุมผู้ถือหุ้น และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องเป็น 2 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับผู้ถือหุ้นชาวไทยและชาวต่างชาติ และจัดทำเว็บไซต์ของ ปตท. เป็น 2 ภาษา รวมทั้งจัดให้มีพนักงานที่มีความเชี่ยวชาญทางภาษาคอยให้ความสะดวกในการประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาไทยซักถามข้อสงสัยหรืออภิปรายในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ปตท. จะจัดให้มีการสื่อสารที่เหมาะสมและมีการแปลเป็นภาษาไทยทั้งคำถามและคำตอบสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมท่านอื่นในที่ประชุมเพื่อรักษาประโยชน์ และอำนวยความสะดวกในการสื่อสารสำหรับผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ

9.1.2.3 การมอบฉันทะ

เพื่อรักษาสิทธิให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สะดวกเข้าประชุม ประจำปี 2561 ด้วยตนเอง ผู้ถือหุ้นสามารถมอบฉันทะให้ผู้อื่นหรือกรรมการอิสระของ ปตท. ท่านใดท่านหนึ่งจากกรรมการอิสระที่เข้าร่วมประชุมทั้งหมด ซึ่ง ปตท. จะระบุรายชื่อไว้ในหนังสือมอบฉันทะตามแบบที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดเพื่อให้เป็นผู้เข้าประชุมและออกเสียงลงมติแทนผู้ถือหุ้นได้โดยไม่มีเงื่อนไข ทั้งนี้ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นมอบฉันทะให้กับผู้อื่น ปตท. จะให้สิทธิและปฏิบัติต่อผู้รับมอบฉันทะเสมือนเป็นผู้ถือหุ้นท่านหนึ่ง นอกจากนี้

ปตท. ได้เปิดเผยแบบหนังสือมอบฉันทะที่แนบ พร้อมทั้งรายละเอียด และขั้นตอนต่างๆ บน เว็บไซต์ของ ปตท. ล่วงหน้าก่อนวันประชุม 30 วัน โดยผู้ถือหุ้นสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ทั้งทางโทรศัพท์ หรือช่องทางอื่นๆ เช่น Website, E-mail เป็นต้น

9.1.3 บทบาทต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ปตท. ในฐานะบริษัทพลังงานแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญในการดูแลและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ทั้งภายในและภายนอกบริษัท รวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ ปตท. ออกเป็น 6 กลุ่ม และกำหนดพันธกิจเป็นเป้าหมายในการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละกลุ่มอย่างสมดุลดังต่อไปนี้

ต่อประเทศ	สร้างความมั่นคงด้านพลังงานในระยะยาว โดยการจัดหาพลังงานในปริมาณที่เพียงพอ มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และ ราคาที่เป็นธรรมเพื่อเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ
ต่อสังคมชุมชน	เป็นองค์กรที่ดีของสังคม ดำเนินธุรกิจที่มีการบริหารจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากล และ มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีแก่สังคมชุมชน
ต่อผู้ถือหุ้น	ดำเนินธุรกิจเชิงพาณิชย์ สามารถสร้างผลตอบแทนที่ดี และมีการขยายธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน
ต่อลูกค้า	สร้างความพึงพอใจและความผูกพันแก่ลูกค้าโดยผ่านการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากลด้วยราคาเป็นธรรม
ต่อคู่ค้า	ดำเนินธุรกิจร่วมกันบนพื้นฐานของความเป็นธรรม มุ่งสร้างความไว้วางใจ ความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดี เพื่อพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจร่วมกันในระยะยาว
ต่อพนักงาน	สนับสนุนการพัฒนาความสามารถการทำงานระดับมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง ให้ความมั่นใจในคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานทัดเทียมบริษัทชั้นนำ เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กร

9.1.3.1 การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 6 กลุ่ม

9.1.3.1.1 ประเทศ

ปตท. ในฐานะบริษัทพลังงานแห่งชาติ มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ ตามยุทธศาสตร์ชาติและวิสัยทัศน์ ให้ประเทศไทยมีความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยมีพันธกิจในการสร้างความมั่นคงด้านพลังงานในระยะยาว โดยการจัดหาพลังงานในปริมาณที่เพียงพอมีคุณภาพได้มาตรฐาน และราคาเป็นธรรมเพื่อเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ปตท. กำหนดทิศทางและกลยุทธ์การดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย Thailand 4.0 นโยบายกระทรวงพลังงาน และยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ โดยมีบทบาทในด้านต่างๆดังนี้

1) ด้านการสร้างความมั่นคงทางพลังงาน มีการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางพลังงานอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับปริมาณการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้น เช่น ระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ สถานีรับก๊าซธรรมชาติ (LNG Receiving terminal) LPG Import Facilities คลังน้ำมันและสถานีบริการน้ำมัน การลงทุนในธุรกิจแบตเตอรี่และไฟฟ้า เป็นต้น ทางด้านการจัดหาพลังงาน ปตท. มีการบริหารจัดการความเสี่ยงในการจัดหาพลังงานจากแหล่งต่างๆ ให้มีปริมาณที่เพียงพอ มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน เช่น การจัดหาก๊าซธรรมชาติจากแหล่งในประเทศ การนำเข้าจากต่างประเทศในรูปแบบ LNG (ก๊าซธรรมชาติเหลวหรือ Liquefied Natural Gas) เพื่อตอบสนองความต้องการพลังงานของประเทศ

2) ด้านการสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ได้จัดหาพลังงานในราคาที่เหมาะสมเพื่อให้ธุรกิจมีความสามารถในการแข่งขัน การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทรัพยากรปิโตรเลียม ผ่านธุรกิจโรงแยกก๊าซธรรมชาติ โรงกลั่นน้ำมัน และธุรกิจปิโตรเคมีที่ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบธุรกิจต่อเนื่องอีกมากมาย รวมถึงการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่ธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและการเติบโตในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล นอกจากนี้ ปตท. ยังเป็นพันธมิตรที่สำคัญของภาครัฐในการขับเคลื่อนนโยบาย Thailand 4.0 โดยร่วมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อรองรับเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) ที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

3) ด้านการสร้างความยั่งยืน ได้นำแนวคิดธุรกิจแบบมีส่วนร่วม (Inclusive Business) มาประยุกต์ใช้ โดยการพัฒนาโครงการวิสาหกิจที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลชุมชนทางการเกษตรและจัดหาช่องทางในการจำหน่ายสินค้าและสนับสนุนอาชีพคนพิการในโครงการ Amazon for Chance และให้ความร่วมมือกับภาครัฐในนโยบายประชารัฐด้านต่างๆ ซึ่งรวมถึงการขับเคลื่อนอย่างยั่งยืน เป็นต้น ในส่วนของความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ปตท. มุ่งเน้นการสร้าง ความมั่นคง ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในทุกพื้นที่ที่ดำเนินธุรกิจ ส่งเสริมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาพลังงาน ผลิตภัณฑ์และการบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการในห่วงโซ่อุปทานที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal: SDG) และผนึกกำลังร่วมกับกลุ่ม ปตท. ในการตั้งเป้าหมายและดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อร่วมรักษาระดับอุณหภูมิโลก

9.1.3.1.2 สังคม ชุมชน

ปตท. มุ่งมั่นส่งเสริมการเติบโตร่วมกันอย่างยั่งยืนให้แก่สังคมไทย หรือ "Sustainable Growth for All" โดยนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) มากำหนดเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสังคมชุมชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (People) ให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตศตวรรษที่ 21 ตั้งแต่ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน พร้อมทั้งพัฒนาทักษะเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนไปสู่การพึ่งพาตนเอง และส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Planet) ผ่านการสร้างความรู้ความตระหนักและความร่วมมือในการอนุรักษ์ธรรมชาติและระบบนิเวศ และสร้างเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อร่วมฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ทั้งทางบกและทางทะเล ตลอดจนสานต่อการปลูกและดูแลรักษาป่าจากโครงการปลูกป่า 1 ล้านไร่ เพื่อสร้างผืนป่าอันสมบูรณ์ และลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

อนึ่ง รายละเอียดในเรื่องดังกล่าวปรากฏอยู่ในหัวข้อ “สานต่อพลังงานไทย แรงบันดาลใจสู่ความยั่งยืน” ในรายงานประจำปี และรายงานความยั่งยืนปี 2561 (Corporate Sustainability Report 2018)

9.1.3.1.3 ผู้ถือหุ้น

กลยุทธ์การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Growth Strategy) ถูกนำมาใช้ในการบริหารจัดการ ปตท. ให้เป็นองค์กรที่มีความเป็นเลิศในการดำเนินงาน (High Performance Organization) โดยตั้งมั่นอยู่บนหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate governance) ควบคู่ไปกับการดูแลสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility) เพื่อให้นักลงทุนมั่นใจว่า ปตท. จะเป็นบริษัทที่ให้ผลตอบแทนที่ดี มีความยั่งยืน เป็นองค์กรที่อยู่คู่สังคมไทยตลอดไป

กิจกรรมสำหรับผู้ถือหุ้นสามัญ

ปตท. ได้จัดให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเข้าเยี่ยมชมกิจการ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยได้มีโอกาสเยี่ยมชมการดำเนินงาน รับทราบข้อมูล พบปะกับคณะผู้บริหาร ปตท. และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดระยองของ ปตท. อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา

สำหรับปี 2561 ปตท. ได้มีกำหนดแผนงานจัดกิจกรรมในวันที่ 30-31 ตุลาคม 2561 โดย ปตท. นำส่งหนังสือเชิญและเอกสารตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นซึ่งปรากฏรายชื่อ ณ วัน RECORD DATE เพื่อกำหนดสิทธิในการเข้าร่วมประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2561 (วันที่ 7 มีนาคม 2561) โดยทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นแจ้งความประสงค์ในการเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. อนึ่ง เนื่องจากมีผู้ให้ความสนใจและแจ้งความประสงค์ที่จะเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. จำนวนมากประมาณ 2,266 คน ปตท. จึงกำหนดให้ใช้วิธีการจับสลากในการคัดเลือกผู้มีสิทธิเข้าเยี่ยมชมกิจการเช่นเดียวกับที่ผ่านมา โดยมีคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ผู้บริหาร และคณะทำงานการกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นสภักดิ์พิจารณา กำหนดจับสลากในวันที่ 18 กันยายน 2561 และประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. บนเว็บไซต์ของ ปตท. เจ้าหน้าที่ของ ปตท. ได้ดำเนินการแจ้งผู้มีสิทธิเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. ทางโทรศัพท์เพื่อยืนยันการตอบรับเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. โดยกิจกรรมดังกล่าวจะจัดให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเข้าเยี่ยมชมกิจการ ณ โรงเรียนกำเนิดวิทย์ (Kamnoetvidya Science Academy : KVIS) สถาบันวิทยสิริเมธี (Vidyasirimedhi Institute of Science and Technology : VISTEC) และศูนย์เรียนรู้ป๋าวังจันทร์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ รับฟังข้อมูลการ

ดำเนินงานของสถาบันฯ และ โรงเรียนฯ จำนวน 300 คน โดยแบ่งเป็น 2 รุ่นๆ ละ 150 คน ซึ่ง ปตท. จะนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ถือหุ้นไปปรับปรุงการทำงานในปีถัดไป

สำหรับผู้ถือหุ้นที่สนใจเข้าเยี่ยมชมกิจการในครั้งต่อไป (ประจำปี 2562) สามารถติดตามความคืบหน้าและรายละเอียดโครงการได้บนเว็บไซต์ของ ปตท. โดยหากเป็นสถานที่เยี่ยมชมเดิม ปตท. ขอสงวนสิทธิ์สำหรับผู้ถือหุ้นที่ยังไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น

กิจกรรมสำหรับผู้ถือหุ้น ปตท.

ปตท. ได้จัดกิจกรรมสำหรับผู้ถือหุ้น ปตท. อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2553 เพื่อเป็นช่องทางในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ปตท. กับผู้ถือหุ้นฯ รวมถึงเป็นการตอบแทนความเชื่อมั่นที่ได้ลงทุนระยะยาวในหุ้นของ ปตท. ทั้งนี้กิจกรรมที่จัดขึ้นในปี 2561 ยังคงมีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ถือหุ้นฯ ที่มีจำนวนกว่า 22,500 ราย อาทิ

- นิยายสารรายไตรมาส happiness ที่ใช้เป็นช่องทางในการสื่อความข้อมูลองค์กร ให้ความรู้ทางด้านพลังงานและบทความต่าง ๆ ที่ให้ทั้งสาระและความบันเทิงอย่างครบครัน
- กิจกรรมเยี่ยมชมกิจการกลุ่ม ปตท. จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 เยี่ยมชมโรงเรียนกำเนิดวิทย์ (KVIS) สถาบันวิทยสิริเมธี (VISTEC) และ โครงการป่าวังจันทร์ จังหวัดระยอง ในเดือนมีนาคม ครั้งที่ 2 เยี่ยมชมศูนย์ธุรกิจคาเฟ่เมซอน Amazon Inspiring Campus (AICA) และ สถาบันพัฒนาศักยภาพธุรกิจน้ำมัน Oil Business Academy (OBA) ในเดือนกรกฎาคม และครั้งที่ 3 เยี่ยมชมโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ปตท. จังหวัดระยอง ในเดือนตุลาคม
- กิจกรรมสานสัมพันธ์ เช่น สัมมนาและเวิร์กช็อปประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะคอนเสิร์ตที่ยังคงได้รับการตอบรับที่ดีเสมอมา ซึ่งในปี 2561 ปตท. ได้จัดคอนเสิร์ตประจำปี โดยสื่อถึง “ความรัก” และ “ความผูกพัน” ที่มีระหว่าง ปตท. และผู้ถือหุ้นฯ ที่มีตลอดมาจนทำให้ ปตท. ก้าวมาสู่ปีที่ 40 ได้อย่างมั่นคงและจะยังคงเกื้อกูลกันต่อไป เสมือนเป็น ความรัก ความผูกพัน จนชั่วฟ้าดินสลาย นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) โครงการคุณช้างจับมือ เพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ป่วย อัมพฤกษ์ อัมพาต มืออ่อนแรง หรืออาการมือเกร็ง

ทั้งนี้ ปตท. ยังคงมุ่งมั่นในการพัฒนารูปแบบการดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มระดับความพึงพอใจของผู้ถือหุ้นฯ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงยังมีแผนการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน

กิจกรรมสำหรับนักลงทุนสถาบัน

ในปี 2561 นอกเหนือจากกิจกรรมผู้บริหารพบนักลงทุน เพื่อชี้แจงข้อมูลผลประกอบการประจำปีไตรมาสแล้ว ปตท. ได้จัดให้นักลงทุนสถาบันและนักวิเคราะห์หลักทรัพย์เยี่ยมชมกิจการและพบผู้บริหารเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นประจำในช่วงเดือนมกราคม ซึ่งปีที่ผ่านมา ได้ไปเยี่ยมชมสถานีนํ้ามันและร้านคาเฟ่เมซอนที่เมืองพนมเปญและเมืองเสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา โดยในการเยี่ยมชมดังกล่าว นักลงทุนและนักวิเคราะห์มีโอกาสทราบถึงทิศทางและโอกาสในการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท. จากผู้บริหารโดยตรง

9.1.3.1.4 ลูกค้า

ปตท. ดำเนินธุรกิจทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ โดยมีผลิตภัณฑ์หลักที่จำหน่ายคือ ผลิตภัณฑ์ก๊าซธรรมชาติและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม โดยจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับ ลูกค้าธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ลูกค้าธุรกิจน้ำมัน ลูกค้าธุรกิจก๊าซ และลูกค้าธุรกิจโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งในกลุ่ม Business to Business: B2B และกลุ่ม Business to Consumer: B2C

ปตท. รับฟังเสียงลูกค้า เพื่อใช้วิเคราะห์กำหนดความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า ผ่านทางช่องทางต่างๆ เช่น การเยี่ยมชมลูกค้า การสัมมนา การสำรวจความคิดเห็น ฯลฯ ซึ่งเป็นช่องทางที่ให้สารสนเทศ ในด้านข้อมูลคู่แข่ง สภาพการแข่งขัน เทคโนโลยี แนวโน้มพฤติกรรมลูกค้า การใช้ชีวิตของผู้บริโภค สิ่งแวดล้อมทางการตลาด และความต้องการในอนาคตของ

ลูกค้า โดยนำไปพิจารณาพร้อมกับสารสนเทศอื่นๆ ได้แก่ สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจพลังงาน นโยบายรัฐ กฎระเบียบ นวัตกรรมเทคโนโลยี ข้อมูลการเงินและเศรษฐกิจ เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการได้ตรงตามความต้องการและความคาดหวังของลูกค้าทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ปตท. พัฒนาระบบสนับสนุนเพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับลูกค้าในการทำธุรกรรมกับ ปตท. อย่างต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาระบบ e-Order ระบบ e-Billing ระบบ e-Payment และระบบ Direct Approved ช่วยให้ลูกค้าสามารถสืบค้นข้อมูล รับการสนับสนุน และทำธุรกรรมได้ตลอด 24 ชม. ปตท. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของศูนย์รับคำสั่งซื้อและลูกค้าสัมพันธ์ ด้วยระบบ iMind เชื่อมโยง รวมศูนย์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น อีเมล Website ข้อมูลสมาชิกบัตร PTT Blue Card ฯลฯ เพื่อให้พนักงาน Contact Center ตอบสนองลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว ด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง และทันสมัยตลอดเวลา

ปตท. จัดทำมาตรฐานการให้บริการและคู่มือปฏิบัติงานที่ครอบคลุมทุกช่องทาง เช่น คู่มือมาตรฐานสถานบริการ คู่มือการบรรจุก๊าซ คู่มือการเติมน้ำมันอากาศยาน คู่มือมาตรฐาน Contact Center เป็นต้น โดยมีวิธีการตรวจสอบประเมินผลตามมาตรฐานบริการตามระบบ QSHE MS, Mystery shopper, Mobile Lab ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรสามารถสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่ลูกค้าได้สม่ำเสมอ

ปตท. พัฒนาระบบการบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้าให้เหมาะสมกับแต่ละวงจรชีวิตของลูกค้า เพื่อนำไปสู่การซื้อซ้ำ และบอกต่อ อันเป็นระดับความสัมพันธ์เป้าหมายสูงสุด มีระบบการประเมินความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และความผูกพันของลูกค้าที่มีต่อ ปตท. โดยเปรียบเทียบกับคู่แข่งผ่านการวิจัยสำรวจความพึงพอใจประจำปี ที่มีการพัฒนาวิธีการและข้อคำถามอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาพร้อมกับพฤติกรรมการณ์ซื้อของลูกค้าโดยตรง เพื่อให้ผลการสำรวจสะท้อนการดำเนินงานในปัจจุบัน และเพิ่มโอกาสในการต่อยอดทางธุรกิจในอนาคตได้ชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้มีการรวบรวมและวิเคราะห์ความไม่พึงพอใจของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ เช่น Contact Center การเข้าพบลูกค้า เป็นต้น เพื่อให้สามารถทราบถึงสัญญาณซึ่งบ่งชี้ล่วงหน้า นำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างทันท่วงที ป้องกันการสูญเสียลูกค้า และการแทรกแซงจากคู่แข่ง

ปตท. แบ่งกลุ่มประเภทข้อร้องเรียนตามความรุนแรงของผลกระทบ โดยกำหนด Service Level Agreement สำหรับข้อร้องเรียนแต่ละประเภท ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องแก้ไขปัญหาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ข้อร้องเรียนทุกประเภทจะต้องได้รับการตอบสนองเบื้องต้นภายใน 24 ชั่วโมง และมีการตอบกลับไปยังลูกค้าทุกรายภายหลังที่มีการแก้ไขแล้วเสร็จ มีการสอบถามถึงความพึงพอใจต่อการแก้ไขปัญหาของ ปตท. พร้อมแจ้งแผนการแก้ไขปัญหาระยะยาว สร้างความมั่นใจให้กับลูกค้า มีความพึงพอใจต่อการแก้ไขปัญหา และยังคงใช้ผลิตภัณฑ์และบริการของ ปตท. ต่อไปในอนาคต

ทั้งนี้ ปตท. ใส่ใจด้านความสะดวกและความปลอดภัยของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง จึงได้ดำเนินโครงการต่างๆ เช่น โครงการ PTT Tune Up ให้บริการตรวจเช็คเครื่องยนต์ และปรับจูนเครื่องยนต์ฟรี เป็นต้น

ผลการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้า (ร้อยละ)

	น้ำมัน	ก๊าซธรรมชาติ					การค้ำระหว่างประเทศ
		ก๊าซธรรมชาติ	โรงไฟฟ้าและตลาดค้าส่ง	อุตสาหกรรม	ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและปิโตรเคมี	NGV	
เป้าหมายปี 2561	95.0	93.0	91.0	93.0	93.0	91.0	89.0
ระดับความพึงพอใจปี 2561	97.0	90.6	87.8	91.2	94.4	87.4	91.0
ระดับความพึงพอใจปี 2560	97.0	92.0	90.7	92.2	93.8	91.0	88.3
ระดับความพึงพอใจปี 2559	95.0	89.0	89.1	89.5	92.1	88.7	85.0

9.1.3.1.5 ผู้ค้า

ผู้ค้า เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน ปตท. จึงให้ความสำคัญกับการปฏิบัติต่อผู้ค้าอย่างเสมอภาคบนหลักการของการแข่งขันที่เป็นธรรม เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดี ปฏิบัติตามสัญญาอย่างเคร่งครัด และปฏิบัติตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุมคุณภาพสินค้าและบริการ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ปตท. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการจัดหาพัสดุเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นอกจากนั้น ปตท. มีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการกำกับดูแลกิจการเพื่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บรรลุตามปณิธานที่ตั้งไว้ ปตท. จึงให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานและพัฒนาให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้จัดทำกระบวนการบริหารความเสี่ยงและลดผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจของผู้ค้า เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการบริหารห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืนให้ประสบความสำเร็จ โดยมีปัจจัยหลักในการขับเคลื่อน 3 ปัจจัย คือ

1. นโยบายและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

นโยบายและกลยุทธ์ขององค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความตระหนักให้แก่พนักงานภายในองค์กร และสังคมภายนอก รับทราบถึงความมุ่งมั่น และทิศทางการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้น ในปี 2558 ปตท. จึงออกนโยบายการจัดหาและบริหารงานผู้ค้าอย่างยั่งยืน กลุ่ม ปตท.

เพื่อให้ผู้ค้าของ ปตท. มีแนวทางปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารองค์กรอย่างยั่งยืน และเหมาะสมมากขึ้น ปตท. จึงทบทวน แนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้า ปตท. (PTT Supplier Sustainable Code of Conduct : SSCoC) และประกาศใช้เป็นที่ 3 เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2558 โดยกำหนดเนื้อหาและขอบเขตให้อยู่ภายใต้ข้อกำหนด ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประเด็นที่ ปตท. ให้ความสำคัญ ประกอบด้วย 4 หัวข้อหลัก ดังนี้

1. จริยธรรมทางธุรกิจ
2. ความรับผิดชอบต่อสังคม
3. ความปลอดภัย
4. การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

2. การพัฒนากระบวนการจัดหาและบริหารงานผู้ค้าให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

เพื่อให้การบริหารห่วงโซ่อุปทานเป็นไปตามทิศทางขององค์กร ปตท. มีการบริหารจัดการผู้ค้าโดยคำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแล (Environment, Social & Governance: ESG) ปตท. ได้ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลของกลุ่มงานสินค้าและบริการ เพื่อแบ่งระดับการบริหารผู้ค้า เป็น 3 ระดับ คือ 1. กลุ่ม Critical 2. กลุ่ม Key 3. กลุ่ม Manage เรียงตามลำดับความรุนแรง และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น สำหรับผู้ค้ากลุ่ม Critical จะได้รับการบริหารจัดการอย่างเข้มข้น นอกเหนือจากการลงนามรับทราบแนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้า ปตท. แล้ว ต้องมีการตอบแบบประเมินการปฏิบัติอย่างยั่งยืน (Sustainability Performance Assessment) ซึ่งหากผู้ค้าประเมินตนเองแล้ว คะแนนไม่ถึงตามเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องจัดทำแผนงานและกรอบเวลาในการปรับปรุง (ESG Corrective Action Plan) ทั้งนี้ ปตท. ขอสงวนสิทธิ์ในการเข้าตรวจสอบ (Auditing) ผลการประเมินตนเองของผู้ค้า โดยในปี 2561 คณะทำงาน ปตท. ร่วมกับหน่วยงานภายนอก ได้เข้าตรวจประเมินการดำเนินงานด้านความยั่งยืนของผู้ค้ากลุ่ม Critical จำนวน 11 บริษัท โดยผลคะแนนในภาพรวม ผู้ค้าอยู่ในเกณฑ์ดี นอกจากนี้ ปตท. ยังดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของผู้ค้า โดยคัดเลือกผู้ค้าหลักที่มีลักษณะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ ESG เข้าร่วมอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพด้านความยั่งยืนของผู้ค้า และฝึกปฏิบัติการประเมินศักยภาพด้านความยั่งยืนของบริษัทตนเอง เพื่อวางแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบาย ปตท. ต่อไป นอกจากนี้ ปตท. ยังมีนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PTT Green Procurement) ตามนโยบายของภาครัฐ โดยมี

การจัดทำคู่มือเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของ ปตท. ประกอบด้วย เกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างจำนวน 23 หมวด ดังนี้

1) การเช่าซื้อรถยนต์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	13) การจ้างทำสื่อที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2) การเช่าซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	14) การจัดซื้ออุปกรณ์สำนักงาน E-Catalog ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3) การเช่าซื้อเครื่องพิมพ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	15) การจัดซื้อน้ำดื่มที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
4) การเช่าซื้อเครื่องสแกนเนอร์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	16) การจ้างเหมาบริการทำความสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
5) การบริการเช่าซื้อเครื่องถ่ายเอกสารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	17) การจัดซื้อผลิตภัณฑ์ก่อสร้าง
6) การจ้างทำสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	18) การจัดซื้อผลิตภัณฑ์วัสดุตกแต่งภายใน
7) การจัดซื้อกระดาษที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	19) การจัดซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า
8) การจ้างเหมาก่อสร้างสถานบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	20) การจัดซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์
9) การจ้างเหมาปรับปรุงอาคารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	21) การจัดซื้อผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์
10) การจ้างเหมาปรับปรุงภูมิทัศน์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	22) การจ้างเหมาที่ปรึกษา
11) การจ้างเหมาระบบปรับอากาศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	23) การจ้างจัดงานบริการจัดประชุม สัมมนา และฝึกอบรม
12) การจ้างเหมาติดตั้ง/บำรุงรักษาระบบไฟฟ้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	

นอกจากนี้ เพื่อตอบสนองการดำเนินการด้าน Pride ในการเป็นองค์กรโปร่งใส ปตท. ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง การขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องและแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นำไปสู่การปฏิบัติในภาครัฐวิสาหกิจได้อย่างประสบผลสำเร็จตามหลักธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาล โดยในส่วนของกาให้และการเปิดเผยข้อมูลในการจัดซื้อจัดจ้าง ปตท. ได้เปิดเผยข้อมูลการจัดหาพัสดุ โดยปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 โดยเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าวเป็นรายเดือนผ่านเว็บไซต์ www.pttplc.com เพื่อให้ประชาชนตรวจดูได้ ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของ ปตท. จะได้รับการประเมินเป็นประจำทุกปีผ่านโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐโดยสำนักงาน ป.ป.ช. สำหรับปี 2561 ผลการประเมินจากการตรวจสอบหลักฐานเชิงประจักษ์ในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของ ปตท. ได้คะแนน 100%

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2560 เป็นต้นมา ปตท. ได้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 จึงได้ปรับปรุงกระบวนการโดยกำหนดให้มีการเปิดเผยแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีเพื่อให้ผู้สนใจเข้าร่วมเสนอราคากับ ปตท. สามารถบริหารจัดการในการเตรียมความพร้อมเข้าเสนองานได้ล่วงหน้า ปัจจุบัน ปตท. ได้เปิดเผยแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี 2562 ตามที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดแล้วทั้ง 3 ช่องทางด้วยกัน ได้แก่เว็บไซต์ www.pttplc.com ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (e-GP) ของกรมบัญชีกลาง และสถานที่ปิดประกาศ ณ สำนักงานของ ปตท.

เพื่อเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ทั้งในส่วนของการจัดซื้อจัดจ้างในส่วนที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และการจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรงซึ่งปฏิบัติตามกฎระเบียบของ ปตท. ที่ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแล้ว จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง (กคจ.) ขึ้น โดยประกอบด้วยผู้บริหารจากหน่วยงานจัดหา

หน่วยงานกฎหมาย และหน่วยงานตรวจสอบภายในของ ปตท. เพื่อกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างของ ปตท. ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในแต่ละปี คตจ. จะดำเนินการตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยสุ่มตรวจสอบงานจัดซื้อจัดจ้างเพื่อตรวจหาข้อบกพร่องจากการดำเนินงาน หาสาเหตุของข้อบกพร่อง และแนวทางการแก้ไขปัญหาล่วงหน้าไม่ให้เกิดข้อบกพร่องซ้ำ ทั้งนี้ ในปี 2561 ผู้บริหารได้มุ่งมั่นในวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรโปร่งใส จึงกำหนดให้มีตัวชี้วัด (KPI) ของทุกสายงานในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้ถูกต้องตามกฎหมาย และกฎระเบียบภายในของ ปตท. ด้วย เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดซื้อจัดจ้างของ ปตท. มีความคุ้มค่า โปร่งใส เป็นธรรม มีประสิทธิภาพมีประสิทธิผล และตรวจสอบได้

นอกจากนี้ ปตท. ได้มีระบบการตรวจรับงาน (Material Receive (MR) on web) ที่ให้หน่วยงานผู้ใช้ประเมินผลการดำเนินงานของผู้ค้าในแง่มุมต่างๆ เช่น ด้านคุณภาพ (Quality) ด้านการส่งมอบ (Delivery) การให้บริการ (Service) ด้านการดำเนินงาน (Performance) ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม (SSHE) ด้านความยั่งยืน (Sustainability) โดยเบื้องต้นจะแจ้งผลการประเมินแก่ผู้ค้าที่อยู่ในทะเบียนผู้ค้ารับทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

3. การพัฒนาศักยภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนศักยภาพของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้การดำเนินการทั้งหมดนี้สัมฤทธิ์ผล ปตท. จึงให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดหาและบริหารงานผู้ค้าของผู้บริหาร และพนักงานภายในองค์กรอย่างเป็นระบบและเหมาะสม ผ่านการอบรม สื่อความ รวมถึงกระบวนการบริหารจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management : KM) เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ด้านความยั่งยืนสู่การบริหารจัดการผู้ค้า นอกจากนี้ ปตท. ได้สร้างความพร้อม และสื่อความให้แก่ผู้ค้าควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้ค้าเตรียมการพัฒนากิจการดำเนินธุรกิจของตน ให้เป็นไปตามแนวทางความยั่งยืน หรือ แนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้า ปตท. (PTT Supplier Sustainable Code of Conduct)

เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ระหว่าง ปตท. กับผู้ค้า และพัฒนาศักยภาพของผู้ค้าให้พร้อมสนับสนุน ปตท. ทั้งในด้านผลการดำเนินการ ความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสังคม ในปี 2561 ปตท. ได้จัดงานสัมมนาผู้ค้าโดยเป็นการจัดงานของแต่ละหน่วยงานธุรกิจ/สายงาน (Supplier Relationship Management Seminar: SRM) จำนวนทั้งสิ้น 5 ครั้ง

กลุ่มผู้ค้า	วันที่จัดงาน
ผู้ค้าของโรงแยกก๊าซธรรมชาติ จ.นครศรีธรรมราช	3 สิงหาคม 2561
ผู้ค้าของโรงแยกก๊าซธรรมชาติ จ.ระยอง	28 สิงหาคม 2561
ผู้ค้าของหน่วยงานวิศวกรรมโครงการ	3 กันยายน 2561
ผู้ค้าของระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ	7 กันยายน 2561
ผู้ค้าของหน่วยงาน NGV	12 ธันวาคม 2561

การจัดสัมมนาผู้ค้าของ ปตท. จะมีการสื่อความ ถ่ายทอดทิศทางการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมตามกลุ่มผู้ค้า โดยหัวข้อการสื่อความและการจัดกิจกรรมสัมมนาในปี 2561 ประกอบด้วย

- ทิศทางการดำเนินธุรกิจของ วิสัยทัศน์และพันธกิจของ ปตท.
- นโยบายและทิศทางการจัดหาสินค้าและบริการ ปตท. และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- การจัดหา การบริหารจัดการผู้ค้า และการบริหารองค์กรอย่างยั่งยืน
- การจัดหาสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- การจัดกิจกรรมกลุ่ม ร่วมกันระหว่างพนักงานจัดหา และผู้ค้า ให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยผลการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลให้สามารถ

ตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้ค้ามากขึ้น ตลอดจนเกิดความสัมพันธ์ที่ดี และก่อให้เกิดเป็น ความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน (Sustainable Partnership) ต่อไป

- การจัดทำ workshop การประเมินความเสี่ยงด้าน ESG ให้กับผู้ค้า เพื่อให้เกิดความยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ปตท. ยังมีโครงการส่งเสริมศักยภาพผู้ค้าตามเกณฑ์อุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ให้กับผู้ค้าของ ปตท. ที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการ เพื่อส่งเสริมการค้าและการดำเนินงานของผู้ค้าให้มีความยั่งยืน สอดคล้องตามนโยบายของภาครัฐ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของผู้ค้าอีกทางหนึ่ง โดยในปี 2560-2561 มีผู้ค้าเข้าร่วมการ สัมมนานำจำนวน 33 ราย และ ปตท. ได้คัดเลือกผู้ค้าที่มีศักยภาพในการดำเนินงานจำนวน 11 ราย เข้าร่วมโครงการนำร่อง ซึ่งประสบ ผลสำเร็จเป็นอย่างดี

ปตท. กำหนดให้ผู้ที่จะเข้าร่วมเสนอราคา จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับการทำงานและ การ ใช้เครื่องมือ ตลอดจนระเบียบข้อบังคับต่างๆ อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการทำงานที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ให้ระมัดระวังในการทำงานเป็นพิเศษ ทั้งนี้ ปตท. จะจัดให้มีการเข้าเยี่ยมชมกิจการของผู้ค้า เพื่อประเมิน ศักยภาพการดำเนินงาน โดยเฉพาะด้านความมั่นคงปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้พนักงานของบริษัทผู้ค้าต้อง ผ่านการอบรมการปฏิบัติงาน การดำเนินการในพื้นที่การทำงานของ ปตท. และปฏิบัติงานตามข้อกำหนดในการเข้าทำงานในเขต ปฏิบัติงาน ซึ่งกำหนดการปฏิบัติงานตามแต่ละลักษณะงานไว้

ปตท. ได้จัดทำ ทะเบียนผู้ค้า (PTT Approved Vendor List; PTT AVL) เพื่อประโยชน์ในงานจัดหาสินค้าและบริการ ด้วยวิธีประมูล เพื่อให้มั่นใจว่าภายใต้กระบวนการกำหนดกลุ่มงาน และขั้นตอนหรือวิธีการในการคัดเลือกผู้ค้าเพื่อขึ้นทะเบียนผู้ค้า กับ ปตท. นั้น จะได้ผู้ค้าที่มีประสิทธิภาพ สามารถส่งมอบสินค้า/บริการได้ตรงตามความต้องการขององค์กร และส่งเสริมความ เป็นพันธมิตร (Partnership) กับ ปตท. อย่างยั่งยืน โดยในปี 2561 มีผู้ค้าที่ได้รับการอนุมัติให้ขึ้นทะเบียนผู้ค้า ปตท. รวมจำนวน 232 บริษัท จาก 17 กลุ่มงาน

เพื่อให้การจัดทำทะเบียนผู้ค้าของ ปตท. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปตท. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและ คุณสมบัติของผู้ค้าที่สมัครเพื่อคัดเลือกขึ้นทะเบียนผู้ค้าในแต่ละกลุ่มงาน โดยคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ค้าจะต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ค้าจะต้องไม่เป็นผู้ละทิ้งงานของ ปตท. หรือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ
2. กรณีที่เคยถูกเพิกถอนออกจากกลุ่มงานใดในทะเบียนผู้ค้าของ ปตท. จะไม่มีสิทธิยื่นขอขึ้นทะเบียนผู้ค้าฯ กับ ปตท. ในกลุ่มงานนั้นๆ ในช่วงระยะเวลา 3 ปี นับถัดจากวันที่ถูกเพิกถอน ยกเว้นกรณีถูกเพิกถอน เนื่องจากเป็นผู้ละทิ้งงานของ ปตท. หรือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ปตท. จะไม่รับเข้าเป็นผู้ค้าในทะเบียนผู้ค้า ปตท. จนกว่าจะมีหนังสือแจ้ง แสดงหลักฐานการยกเลิกการถูกเพิกถอน
3. ผู้ค้าจะต้องเข้าใจ และรับทราบแนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้า ปตท. (PTT Supplier Sustainable Code of Conduct: SSCoC)

นอกจากหลักเกณฑ์ในเบื้องต้นแล้ว ปตท. ยังประเมินคุณสมบัติผู้ค้าในด้านการดำเนินงาน และแนวทางการปฏิบัติ อย่างยั่งยืนของผู้ค้าควบคู่กันไปด้วย

หลังจากผู้ค้าส่งมอบสินค้า/บริการในแต่ละงวดงานแล้ว ปตท. จะประเมินผู้ค้า พร้อมทั้งแจ้งผลการประเมินให้ผู้ค้า ทราบข้อดี/ข้อควรปรับปรุงในการดำเนินงาน เพื่อพิจารณานำไปปรับปรุงการดำเนินงานของผู้ค้าเอง (Supplier Development) ให้ดี ยิ่งขึ้นไป

นอกจากนี้ ในการจัดหาสินค้าและบริการ ปตท. จะสนับสนุนผู้ค้าในประเทศก่อนเป็นอันดับแรก โดยเมื่อพิจารณา ข้อมูลการจัดหาที่ผ่านมา พบว่า ปตท. มีการจัดหาสินค้าจากท้องถิ่นมากกว่าร้อยละ 90 รวมถึงส่งเสริมให้มีการจัดหาสินค้าจากใน

พื้นที่ที่สถานประกอบการ ปตท. ตั้งอยู่เป็นหลัก ซึ่งก่อให้เกิดการสร้างเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของไทย อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน

9.1.3.1.6 พนักงาน

(ได้รายงานหมวดโครงสร้างการจัดการ หัวข้อ “8.5 พนักงาน” แล้ว)

9.1.3.2 การเคารพกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนสากล

ปตท. กำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนต้องเคารพกฎหมาย ข้อกำหนด ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศที่เข้าไปลงทุน รวมถึงการเคารพหลักสิทธิมนุษยชนสากลอย่างเคร่งครัด โดยถือเป็นบรรทัดฐานขั้นต้นของการดำเนินงาน

เพื่อให้มั่นใจว่า ปตท. ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎระเบียบต่างๆ ที่กำกับดูแลอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ปี 2560 จึงจัดตั้งฝ่ายกำกับกฎหมายและกฎระเบียบองค์กร (Compliance Department) ขึ้นภายใต้สำนักกฎหมาย เพื่อรวบรวมกฎระเบียบ ประเมินความเสี่ยง สนับสนุนหน่วยงานในองค์กรให้สามารถดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด ตลอดจนติดตามตรวจสอบ และรายงานผลการปฏิบัติตามต่อผู้บริหารสูงสุด และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

ปตท. ได้พัฒนา และประยุกต์ใช้ระบบการบริหารจัดการด้านสิทธิมนุษยชนมาตั้งแต่ปี 2560 โดยได้ทำการประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนครอบคลุมการดำเนินงานธุรกิจของกลุ่ม ปตท. ทั้ง 73 บริษัท ใน 29 ประเทศ พบว่าประเด็นความเสี่ยงหลักที่อาจเกิดขึ้นกับการดำเนินงานของกลุ่ม ปตท. คือ ความเสี่ยงต่อการบังคับใช้แรงงาน สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย สุขภาพและความปลอดภัยในชุมชน และการบริหารจัดการด้านสิทธิมนุษยชนในสายโซ่อุปทาน โดยแต่ละพื้นที่ที่มีประเด็นความเสี่ยงได้จัดทำมาตรการควบคุม และแผนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนครบถ้วนร้อยละ 100 ของพื้นที่ ทำให้ปัจจุบันระดับความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนของกลุ่ม ปตท. ที่พบ อยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้ โดยมีการติดตามการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน เป็นประจำทุกไตรมาส เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จากการปฏิบัติตามระบบการบริหารจัดการด้านสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง และต่อเนื่องทำให้ในปี 2561 ไม่พบข้อร้องเรียนในประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชน รวมถึงได้ทำการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานตามหลักสากล 10 ประการของ The United Nations Global Compact อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ เพื่อส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิแรงงาน การรักษาสิ่งแวดล้อมและการต่อต้านการทุจริต รวมถึงเพื่อถ่ายทอดการประยุกต์ใช้หลักสากล 10 ประการของ UN Global Compact พร้อมทั้งสร้างความตระหนักรู้ และส่งเสริมความเข้าใจเรื่องการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนแก่ภาคธุรกิจ และร่วมสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือในการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน กลุ่ม ปตท. จึงได้เข้าร่วมเป็น 5 ใน 15 บริษัท ที่เป็นคณะผู้ร่วมก่อตั้งเครือข่ายสมาคมโกลบอลคอมแพ็กประเทศไทย เพื่อเป็นการส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่เคารพหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งได้เปิดตัวอย่างเป็นทางการแล้วเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 ที่ผ่านมา

9.1.3.3 ข้อพิพาทที่สำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ปรากฏอยู่ใน “ข้อพิพาททางกฎหมาย” ซึ่งเปิดเผยในแบบแสดงรายการประจำปี (แบบ 56-1)

9.1.4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

การเปิดเผยข้อมูลเป็นดัชนีชี้วัดความโปร่งใสในการดำเนินการที่สำคัญ เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปตท. จึงให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ และสร้างช่องทางการเปิดเผยข้อมูลที่หลากหลายเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย ผนวกให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานตระหนักถึงความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสในการดำเนินงานและสร้างกลไกในการรับเรื่องร้องเรียนที่เหมาะสม และเป็นธรรมสำหรับผู้ร้องเรียนและผู้ถูกร้องเรียน ดังนี้

9.1.4.1 การรายงานของคณะกรรมการทั้งที่เป็นการเงินและไม่ใช่อการเงิน

ปตท. จัดทำรายงานประจำปี รายงานทางการเงิน และรายงานความยั่งยืน (Corporate Sustainability Report) เพื่อสื่อสารนโยบาย แนวทางการบริหารจัดการ รวมถึงผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยใช้แนวทางในการรายงานของ Global Reporting Initiatives (GRI) Sustainability Reporting Standard 2016 รวมถึง แนวทางการเปิดเผยข้อมูลของธุรกิจน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ (Oil and Gas Sector Disclosure: OGSD) และนำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานตามรูปแบบของ Integrated Reporting (IR) ของ The International Integrated Reporting Council (IIRC) รายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามหลักสากล 10 ประการของข้อตกลงโลกแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Global Compact: UNGC) นำเสนอผลการดำเนินงานเพื่อแสดงความมุ่งมั่นขององค์กรในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามกรอบของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) นอกจากนี้ยังจัดให้มีการสอบทานรายงานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อข้อมูลโดยหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง และเผยแพร่รายงานความยั่งยืนบนเว็บไซต์ของ ปตท. GRI และ UNGC เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลมีความเหมาะสมและเฉพาะเจาะจงกับธุรกิจ นอกจากนี้ ปตท. ยังจัดให้มีการสอบทานข้อมูลในรายงานโดยหน่วยงานภายนอกต่อเนื่องเป็นปีที่ 8 เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลมีความถูกต้อง ความโปร่งใส เชื่อมั่นได้ และกำหนดให้มีการดำเนินการต่อเนื่องทุกปี ทั้งนี้ ปตท. จัดส่งรายงานความยั่งยืนปี 2561 พร้อมกับรายงานประจำปีให้กับผู้ถือหุ้น และเปิดเผยให้กับผู้ที่สนใจบนเว็บไซต์ของ ปตท.

www.pttplc.com

9.1.4.2 ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน

ปตท. แปลงสภาพและกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2544 ปตท. จัดให้มีหน่วยงานฝ่ายผู้ลงทุนสัมพันธ์ (Investor Relations Department) ที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเปิดเผยข้อมูลสำคัญต่อผู้ลงทุน และดูแลกระบวนการรายงานทางการเงิน เช่น การนำเสนอผลการดำเนินงาน งบการเงิน สารสนเทศที่ ปตท. แจ้งต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมถึงมีการทำบทสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ของฝ่ายบริหาร (MD&A) รายไตรมาส ซึ่งแสดงสถานะภาพผลการดำเนินงานและแนวโน้มในอนาคตของ ปตท. ต่อผู้ถือหุ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศได้รับทราบอย่างเท่าเทียมกัน สม่ำเสมอ และครบถ้วนตามความเป็นจริง นอกจากนี้ ปตท. ได้จัดทำนิตยสารเพื่อผู้ถือหุ้นคือ ปตท. ภายใต้ชื่อ “Happiness” ออกเป็นรายไตรมาส เพื่อใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจและผลการดำเนินงานของ ปตท. ต่อผู้ถือหุ้นและผู้เกี่ยวข้อง และจดหมายข่าวรายไตรมาสเพื่อผู้ถือหุ้นสามัญ ปตท. ภายใต้ชื่อ “PTT Bizway” โดยจัดทำเป็น 2 ภาษา เพื่อสื่อสารความวิสัยทัศน์ พันธกิจ ผลประกอบการรายไตรมาส การกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารจัดการสู่ความยั่งยืนของ ปตท. และกิจกรรมที่สำคัญในช่วงเวลานั้น ทั้งนี้ผู้ลงทุนสามารถติดต่อกับหน่วยงานได้โดยตรง หรือผ่านทางเว็บไซต์ของ ปตท. ซึ่งมีข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่ได้ปรับปรุงให้ทันสมัยเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ประกอบด้วยข้อมูลสำคัญๆ อาทิ

- ข้อมูลบริษัท
- รายงานประจำปี (แบบ 56-2) / แบบแสดงรายการประจำปี (แบบ 56-1)
- ข้อมูลสำหรับผู้ถือหุ้นสามัญ
- ข้อมูลสำหรับผู้ถือหุ้นกู้และกิจกรรมเพื่อผู้ถือหุ้นกู้
- เอกสารนำเสนอและเว็บแคสต์
- Roadshow/Conference
- Analyst Research
- ปฏิทินกิจกรรม
- จรรยาบรรณสำหรับนักลงทุนสัมพันธ์
- ชื่อและเบอร์ติดต่อฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์
- ข้อมูลโครงการลงทุนที่สำคัญ
- การแถลงทิศทางนโยบายขององค์กรโดยผู้บริหาร
- การดำเนินการตามนโยบายรัฐ
- แผนงานที่สำคัญ
- นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีและกิจกรรมส่งเสริม
- ผลการดำเนินงานด้านการเงิน
- ผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ด้านการเงิน
- กิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่สำคัญ
- การจัดซื้อจัดจ้าง

โดย ปตท. ได้ให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใสและทั่วถึง รวมทั้งการนำเสนอผลงานและการแจ้งสารสนเทศขององค์กรต่อนักลงทุน ผู้ถือหุ้นและผู้เกี่ยวข้องทั้งในทางตรงและทางอ้อมมาโดยตลอด สรุปได้ดังนี้

- **ทางตรง** : ปตท. มีการนำเสนอผลการดำเนินงานให้แก่กวีเคราะห์ นักลงทุนและพนักงาน เป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอในรูปของ Analyst Meeting, Roadshow, Conference Call การเข้าร่วม Conference ซึ่งจัดโดยสถาบันต่างๆ รวมทั้ง การร่วมกิจกรรมพบนักลงทุนรายย่อยกับตลาดหลักทรัพย์ฯ (Opportunity Day) และผู้เกี่ยวข้องสามารถทำการนัดหมาย (Company Visit) เข้าพบผู้บริหาร ปตท. เพื่อสอบถามข้อมูลความคืบหน้าการดำเนินงานกิจการได้ตลอดเวลา สรุปกิจกรรมหลักปี 2560 - ปี 2561 ดังนี้

กิจกรรม	กิจกรรม ปี 2560 (จำนวน: ครั้ง)	กิจกรรม ปี 2561 (จำนวน: ครั้ง)
Roadshow ต่างประเทศ	14	14
Roadshow ในประเทศ	6	12
Analyst meeting	4	4
Press meeting	2	2
Credit Rating Review	6	4
Company Visit / Conference call (Upon Request)	46	55
Conference Call (เริ่มแถลงงบลงทุน 5 ปี/ผลการดำเนินงานรายไตรมาสในปี 2561)	-	5
ทาง e-mail / โทรศัพท์	8-10 ครั้งต่อวัน	8-10 ครั้งต่อวัน
ร่วมกิจกรรมตลาดหลักทรัพย์พบนักลงทุนรายย่อย (Opportunity Day)	4	4
นำนักลงทุนสถาบันพบผู้บริหารและเยี่ยมชมกิจการ	5	4
นำคณะนักลงทุนรายย่อยพบผู้บริหารและเยี่ยมชมกิจการ	กำหนดจัด 1 ครั้ง (3 รุ่น) (31 ตุลาคม 1-2 พฤศจิกายน)	กำหนดจัด 1 ครั้ง (2 รุ่น) (30-31 ตุลาคม)
กิจกรรมสานสัมพันธ์ผู้ถือหุ้น	15	15

- **ทางอ้อม**: ปตท. มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับบริษัท ผลการดำเนินงาน งบการเงิน และข้อมูลนำเสนอในรูปแบบต่างๆ รวมถึงรายงานสารสนเทศที่ ปตท. แจ้งต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผู้สนใจสามารถอ่านข้อมูลได้ทางเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.set.or.th) เว็บไซต์ของ ปตท. และนิตยสารเพื่อผู้ถือหุ้น ปตท. “Happiness” รวมทั้งจดหมายข่าวรายไตรมาสเพื่อผู้ถือหุ้นสามัญ “PTT Bizway”
- กรณีที่นักลงทุนและผู้เกี่ยวข้องมีข้อสงสัยและต้องการสอบถาม สามารถติดต่อมายังฝ่ายผู้ลงทุนสัมพันธ์ ปตท. โทร. 0 2537-3518-9 Email : ptt-ir@pttplc.com หรือผ่านเว็บไซต์ของ ปตท. www.pttplc.com

การเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ ความเคลื่อนไหวทางธุรกิจ ความคืบหน้าของการดำเนินงาน และโครงการต่างๆ รวมทั้งให้บริการตอบคำถามและอำนวยความสะดวกในการติดต่อแก่สื่อมวลชนและสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ในปี 2560 - 2561 มีการดำเนินกิจกรรม สรุปได้ ดังนี้

กิจกรรม	กิจกรรม ปี 2560 (จำนวน: รายการ)	กิจกรรม ปี 2561 (จำนวน: รายการ)
ทาง e-mail	411	225
ข่าวแจก / ภาพข่าว	411	225
การแถลงข่าว	9	12
นำสื่อมวลชนเยี่ยมชมการดำเนินงาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	12	6
การให้การต้อนรับ / ให้ข้อมูลกับหน่วยงานที่มาเยี่ยมชม / ดูงานใน ด้านต่าง ๆ	46 คณะ(1,743 คน)	65 คณะ (3,026 คน)

9.1.4.3 การแจ้งข้อร้องเรียนและการเข้าถึงข้อมูล

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มสามารถใช้กลไกในการติดต่อ การรับทราบข้อมูล การแจ้งข่าว/ เบาะแส ทั้งภายในองค์กรโดยระบบ Intranet Webboard และจากภายนอกโดยผ่านช่องทางเว็บไซต์ / โดยทางโทรศัพท์ / โดยหนังสือแจ้ง / โดยทาง E-mail แจ้งหน่วยงาน ฝ่ายผู้ลงทุนสัมพันธ์ สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท ฝ่ายสื่อสารและภาพลักษณ์องค์กร หรือศูนย์บริหารคำสั่งซื้อและลูกค้าสัมพันธ์ ดังนี้

โทรศัพท์ : 1365 CONTACT CENTER, 0-2537-2000

Website : <http://www.pttplc.com>

Email : ศูนย์บริหารคำสั่งซื้อและลูกค้าสัมพันธ์ : 1365@pttor.com

ฝ่ายสื่อสารและภาพลักษณ์องค์กร : corporate@pttplc.com

สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท : corporatesecretary@pttplc.com

ฝ่ายผู้ลงทุนสัมพันธ์ : ptt-ir@pttplc.com

สายด่วน CG : cghelpdesk@pttplc.com

Line@ : @contact1365

ซึ่งข้อคำถาม ข้อติชม และข้อเสนอแนะต่าง ๆ จะส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ แก้ไขปรับปรุง ผ่านระบบการจัดการเรื่องร้องเรียนโดยมีการติดตามความคืบหน้าผ่านการแจ้งเตือนในระบบ email ทุก 3 วัน หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จจะแจ้งเตือนไปยังผู้บังคับบัญชาที่สูงขึ้นไปอีกระดับเพื่อดำเนินการ หากแล้วเสร็จ หน่วยงานที่รับผิดชอบจะแจ้งผลการดำเนินงานให้ผู้ติดต่อทราบ และมีการติดตามในภายหลังอีกครั้งหนึ่งโดยสอบถามความพึงพอใจจากการให้บริการโดยเจ้าหน้าที่ Contact Center ทั้งนี้ผู้บริหารติดตามสารสนเทศทั้งหมดเป็นประจำทุกเดือนเพื่อติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและนำกลับมาใช้เป็นแนวทางปรับปรุงกระบวนการ สินค้า และบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ทั้งนี้ ในปี 2561 (ไม่รวมข้อร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)) มีข้อคำถาม ข้อติชม และข้อเสนอแนะต่าง ๆ รวม 20,463 เรื่อง โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องบัตรส่วนลดราคา NGV และ ติดต่อหน่วยงานภายใน

สำหรับการร้องเรียน ปตท. เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปสามารถร้องเรียนเมื่อพบพฤติกรรมของ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานที่ไม่เหมาะสมหรือขัดต่อจรรยาบรรณธุรกิจของ ปตท. ต่อสำนักตรวจสอบภายใน สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท และฝ่ายทรัพยากรบุคคล โดย ปตท. จะรับฟังข้อร้องเรียนอย่างเสมอภาค โปร่งใส เอาใจใส่ และให้ความสำคัญกับทุกฝ่าย มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินการที่เหมาะสม มีการรักษาความลับและคุ้มครองผู้ร้องเรียน

ในปี 2561 คณะกรรมการ ปตท. มีมติอนุมัติการแต่งตั้งโครงสร้างงานกำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์ โดยมีการจัดตั้งฝ่ายกำกับดูแลและส่งเสริมธรรมาภิบาล ทำหน้าที่รับผิดชอบเป็นศูนย์กลางรับแจ้งเหตุ เบาะแส ติดตามเรื่องแจ้งเหตุ ปกป้องคุ้มครองและให้ความสำคัญกับผู้ร้องเรียน หรือผู้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเบาะแสที่เกี่ยวข้องกับการเกิดทุจริตภายใน

องค์กร รายงานผลการสอบสวนและการลงโทษต่อฝ่ายจัดการและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแจ้งความผลการดำเนินงานต่อผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อร้องเรียนในปี 2561 ดำเนินการตามกระบวนการและปิดเรื่องแล้วเสร็จจำนวน 6 เรื่อง โดยทุกเรื่องที่ปิดเรื่องแล้วไม่พบมูลเหตุทุจริต

9.2 คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง การประเมินผลกรรมการ การปฐมนิเทศกรรมการ การพัฒนากรรมการ

9.2.1 คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง

คณะกรรมการ ปตท. ให้ความสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยในช่วงเริ่มแรกได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องขึ้น 3 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการและการบริหารความเสี่ยงในระดับคณะกรรมการด้วย

ต่อมาในปี 2547 คณะกรรมการ ปตท. ได้จัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. เพื่อช่วยส่งเสริมและกลั่นกรอง การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการและการบริหารจัดการให้ดีเลิศ และในปี 2556 คณะกรรมการ ปตท. ได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ปตท. เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของ ปตท. มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่บริษัทจดทะเบียนพึงปฏิบัติและเป็นไปตามหลักการและแนวทางการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจปี 2552 ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ดังนั้น ในปัจจุบัน ปตท. จึงมีคณะกรรมการเฉพาะเรื่องรวม 5 คณะ เพื่อช่วยกลั่นกรองงานที่มีความสำคัญอย่างรอบคอบภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี มุ่งเน้นการสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยรวม มีคุณธรรมในการดำเนินธุรกิจ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ คณะกรรมการเฉพาะเรื่องทุกคณะประกอบด้วยกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร และมีคุณสมบัติ หน้าที่ ความรับผิดชอบตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งมีการกำหนดบทบาทภาระหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจน ตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา ได้มีการขยายอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้มีหน้าที่มอบนโยบาย แนวปฏิบัติ และติดตามการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม เพื่อให้คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีสามารถดำเนินงานด้านการดูแลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงในปี 2556 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้มีอำนาจครอบคลุมถึงการวางกรอบแนวทางการกำกับดูแลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตของ ปตท. ในปี 2558 และปี 2559 คณะกรรมการ ปตท. ได้มีการพิจารณาปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ได้แก่ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร เพื่อให้เป็นปัจจุบันมากขึ้น และปี 2560 คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ทำหน้าที่กำกับดูแลกระบวนการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย ด้วย

ทั้งนี้ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ทั้ง 5 คณะ มีบทบาทหน้าที่และการดำเนินการ ดังนี้

9.2.1.1 คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่สอบทานรายงานทางการเงิน โดยประชุมร่วมกับศูนย์บริการงานบัญชีและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทุกไตรมาส โดยคณะกรรมการ ปตท. เป็นผู้รับผิดชอบต่อรายงานทางการเงินของ ปตท. และบริษัทย่อย รวมทั้งสารสนเทศทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปี รายงานทางการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีรับรองและตรวจสอบโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน การเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ ทั้งข้อมูลทางการเงิน และไม่ใช้การเงิน ดำเนินการบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงอย่างครบถ้วน และสม่ำเสมอ

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2544 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด มีจำนวนอย่างน้อย 3 คน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการตรวจสอบ	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. นางนันท์วัลย์ สกุนตนา	กรรมการ	กรรมการอิสระ
3. นายวิชัย อัครสกร	กรรมการ	กรรมการอิสระ

โดยมีผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักตรวจสอบภายใน เป็นเลขานุการ

หมายเหตุ : นางนันท์วัลย์ สกุนตนา เป็นกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้และประสบการณ์ เพียงพอในการสอบทานความถูกต้องและน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน

1. ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม 2557 และเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2557
2. นางนันท์วัลย์ สกุนตนา ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม 2557
3. นายวิชัย อัครสกร ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2557

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

- จัดทำกฎบัตรว่าด้วยการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบให้สอดคล้องกับขอบเขตความรับผิดชอบในการดำเนินงานของ ปตท. โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ปตท. และมีการสอบทานความเหมาะสมของระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการกำกับดูแลที่ดี กระบวนการบริหารความเสี่ยง และกระบวนการควบคุมภายใน
- สอบทานให้ ปตท. มีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ
- สอบทานการดำเนินงานของ ปตท. ให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ ประกาศ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ปตท.
- สอบทานให้ ปตท. มีระบบการตรวจสอบภายในที่ดี พิจารณาความเพียงพอของงบประมาณ บุคลากร และความเป็นอิสระของหน่วยตรวจสอบภายใน
- พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์หรือมีโอกาสเกิดการทุจริตที่อาจมีผลกระทบต่อการทำงานของ ปตท. โดยให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์
- เสนอแนะต่อคณะกรรมการ ปตท. ในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และประเมินผลงานของหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน
- พิจารณาคัดเลือก เสนอแต่งตั้ง และเสนอคำตอบแทนผู้สอบบัญชีของ ปตท. ต่อ คณะกรรมการ ปตท.
- ประสานงานเกี่ยวกับผลการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชี และอาจเสนอแนะให้สอบทานหรือตรวจสอบรายการใดที่เห็นว่าจำเป็น
- รายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบต่อคณะกรรมการ ปตท. อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง ยกเว้นรายงานผลการดำเนินงานในไตรมาสที่ 4 ให้จัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินงานประจำปี พร้อมทั้งส่งรายงานดังกล่าวให้กระทรวงเจ้าสังกัดของ ปตท. และกระทรวงการคลังเพื่อทราบ
- ประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีบัญชีการเงินละ 1 ครั้ง ให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบ
- เปิดเผยรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของคณะกรรมการตรวจสอบ และคำตอบแทนของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปีของ ปตท.

- ประชามติการตรวจสอบ หรือ กรรมการตรวจสอบ ต้องเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น ปตท. เพื่อชี้แจงในเรื่องที่เกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบ หรือ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีด้วย
- ดำเนินการให้ฝ่ายบริหารจัดการให้มีกระบวนการรับและกำกับดูแลการรับเรื่องร้องเรียน
- กรณีที่การดำเนินงานตรวจสอบภายในเรื่องใดหรือการปฏิบัติงานอื่นใดของคณะกรรมการตรวจสอบมีความจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง ให้คณะกรรมการตรวจสอบเสนอต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาให้มีการเชิญหรือดำเนินการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องด้วยค่าใช้จ่ายของ ปตท. ได้
- เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบได้รับรายงานผลการตรวจสอบภายในที่พบว่ามี การปฏิบัติที่ฝ่าฝืนกฎหมายระเบียบข้อบังคับ วิธีปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี ประกาศ และคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ปตท. ให้แจ้งต่อผู้บริหารสูงสุดเพื่อพิจารณาสั่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของ ปตท. ดำเนินการแก้ไข
- คณะกรรมการตรวจสอบต้องประชุมร่วมกันอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง ทั้งนี้ ต้องมีการประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชี โดยไม่มีฝ่ายบริหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ให้คณะกรรมการตรวจสอบประชุมอย่างเป็นทางการร่วมกับฝ่ายบริหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะกรรมการ ปตท. มอบหมาย ทั้งนี้ ต้องอยู่ในขอบเขต หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

โดยเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในระเบียบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2557

ในปี 2561 มีการประชุม 17 ครั้ง โดยมีการรายงานต่อคณะกรรมการ ปตท. และมีการประชุมร่วมกับผู้ตรวจสอบบัญชี และศูนย์บริการงานบัญชีในการสอบทานงบการเงินทุกไตรมาส

ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบแล้ว

หมายเหตุ: “ปตท. เข้าข่ายรัฐวิสาหกิจ ตามคำนิยามใน พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ ซึ่ง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๑ กำหนดว่า ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบรายงานทางการเงินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด และ พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑”

9.2.1.2 คณะกรรมการสรรหา

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการสรรหา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2544 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. 3 คน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วยกรรมการ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการสรรหา	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. นายดอน วสันตฤกษ์	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. ศ.ดร.สุรพล นิติไกรพจน์	กรรมการ	กรรมการอิสระ
3. นายสุพจน์ เตชวรสินสกุล	กรรมการ	กรรมการอิสระ

โดยมี เลขานุการบริษัททำหน้าที่เลขานุการ

หมายเหตุ : 1. นายดอน วสันตฤกษ์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการสรรหา ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม 2561 แทน พลอากาศโทบุญสืบ ประสิทธิ์ กรรมการอิสระ/ประธานกรรมการสรรหา ที่พ้นตำแหน่งจากการเป็นกรรมการ ปตท. เนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2561

2. ศ.ดร.สุรพล นิติไกรพจน์ ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหา ตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน 2561

3. นายสุพจน์ เตชวรสินสกุล ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหา ตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน 2561

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสรรหา

1. กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การสรรหา กรรมการ ปตท. เพื่อให้เกิดความโปร่งใส
2. คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการใหม่ เมื่อมีตำแหน่งว่างลง (จากการลาออก หรือครบวาระ) เพื่อเสนอคณะกรรมการ ปตท. หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อดำเนินการแต่งตั้ง โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของคณะกรรมการ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อ ปตท. ตามองค์ประกอบใน Board Skill Matrix ของ ปตท. และฐานข้อมูลกรรมการ (Director's Pool) ของกระทรวงการคลัง และของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) รวมทั้งไม่มีกรณีผลประโยชน์ขัดแย้งกับ ปตท. (Conflict of Interest) อีกทั้งคุณสมบัติของกรรมการที่ต้องการสรรหา ต้องให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท
3. พิจารณาเสนอชื่อกรรมการ เพื่อทำหน้าที่กรรมการเฉพาะเรื่อง โดยพิจารณาตามองค์ประกอบของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง คุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถของกรรมการ ที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่กรรมการเฉพาะเรื่อง และนำเสนอต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาแต่งตั้ง ยกเว้น คณะกรรมการสรรหา ซึ่งคณะกรรมการ ปตท. จะเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง
4. มีความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ปตท. โดยตรงตามบทบาทหน้าที่และคณะกรรมการ ปตท. มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของ ปตท. ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม
5. ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสรรหา และจัดให้มีการรายงานผลเพื่อรายงานผลให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบ และเปิดเผยในรายงานประจำปี

6. เปิดเผยรายงานการดำเนินงานของคณะกรรมการสรรหาไว้ในรายงานประจำปี

7. คณะกรรมการสรรหาควรประชุมร่วมกันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

8. ปฏิบัติหน้าที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการ ปตท. มอบหมาย

ทั้งนี้ ได้กำหนดวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ ดังนี้

1. คณะกรรมการสรรหากำหนดคุณสมบัติของกรรมการที่ต้องการสรรหาทดแทน เพื่อให้มีองค์ประกอบและคุณสมบัติตามกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอดคล้องกับกลยุทธ์และการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และกำหนดวิธีการเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติ

ทั้งนี้ กลุ่มการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาตรฐานทางจริยธรรม และจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ ได้ระบุคุณสมบัติของคณะกรรมการ ไว้ว่า กรรมการแต่ละคนต้องมาจากผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขาอาชีพที่จำเป็นในการบริหารกิจการของ ปตท. ควรประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ด้านธุรกิจพลังงานปิโตรเลียมอย่างน้อย 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายอย่างน้อย 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านบัญชีและการเงินอย่างน้อย 1 คน (Board Composition) นอกจากนี้ องค์ประกอบใน Board Skill Matrix ของ ปตท. ปัจจุบันประกอบด้วยด้านบัญชี/ การเงิน/ กฎหมาย/ เทคโนโลยีสารสนเทศ/ วิศวกรรม/ การตลาด/การบริหารจัดการและบริหารธุรกิจ การบริหารหรือกำกับดูแลธุรกิจที่จดทะเบียนใน ตลาด/ ธุรกิจระหว่างประเทศ/ เศรษฐศาสตร์/ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านพลังงาน, ปิโตรเคมี, อุตสาหกรรมชีวภาพ, Digital, Automation, Artificial Intelligence หรือ Robotics/ รัฐศาสตร์ ความมั่นคง การบริหารความเสี่ยงในวิกฤติต่างๆ/ งานภาคประชาสังคม วิทยาศาสตร์ชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. คณะกรรมการสรรหาสรุปผลการสรรหาและเสนอชื่อผู้มีความเหมาะสมที่จะเป็นกรรมการ ปตท. พร้อมเหตุผลประกอบและนำเสนอต่อคณะกรรมการ ปตท.

3. คณะกรรมการ ปตท. พิจารณาคัดเลือกผู้มีความเหมาะสมตามรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาเสนอเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการหรือเพื่อเสนอรายชื่อต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่ออนุมัติแต่งตั้งเป็นกรรมการต่อไป โดยรายชื่อบุคคลที่มีความเหมาะสม จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2557 อีกด้วย

ในปี 2561 มีการประชุม 6 ครั้ง โดยกรรมการสรรหาส่วนใหญ่ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ขณะนั้น เข้าร่วมประชุม และเลขานุการบริษัท ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการสรรหา

ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการสรรหาแล้ว

9.2.1.3 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2544 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. 3 ท่าน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วยกรรมการ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. นายวิชัย อัครัสกร	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. นายจุมพล ริมสาคร	กรรมการ	กรรมการ
3. นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	กรรมการ	กรรมการอิสระ

โดยมี เลขานุการบริษัททำหน้าที่เลขานุการ

หมายเหตุ : 1. นายวิชัย อัครัสกร ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทนนายบุญทักษ์ หวังเจริญ ตั้งแต่วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561

2. นายจุมพล ริมสาคร ดำรงตำแหน่งกรรมการกำหนดค่าตอบแทนแทนนายกฤษฎา จินะวิจารณ์ ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม 2561

3. นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ ดำรงตำแหน่งกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2559

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

1. กำหนดหลักเกณฑ์ หรือ วิธีการกำหนดค่าตอบแทน รวมทั้งพิจารณาเสนอค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและสมเหตุสมผล สำหรับกรรมการ และ กรรมการเฉพาะเรื่อง ต่อคณะกรรมการ ปตท. และที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติ

2. พิจารณาเสนอแนวทางการประเมินผลและค่าตอบแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาอนุมัติ

3. รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเรื่องการปรับ โครงสร้างองค์กรและระดับงาน รวมทั้งการประเมินผลและพิจารณา ค่าตอบแทน ผู้บริหารระดับรองกรรมการผู้จัดการใหญ่

4. มีความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ปตท. โดยตรงตามบทบาทหน้าที่และคณะกรรมการ ปตท. มีความรับผิดชอบต่อ การดำเนินงานของ ปตท. ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

5. ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน และจัดให้มีการรายงานผลเพื่อรายงานผลให้ คณะกรรมการ ปตท. ทราบ และเปิดเผยในรายงานประจำปี

6. เปิดเผยรายงานการดำเนินงานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนไว้ในรายงานประจำปี

7. คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนควรประชุมร่วมกันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (ปรับปรุงสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ปี 2560)

8 ปฏิบัติหน้าที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการ ปตท. มอบหมาย

ในปี 2561 มีการประชุม 3 ครั้ง โดยกรรมการกำหนดค่าตอบแทนทุกท่านที่ดำรงตำแหน่งอยู่ขณะนั้น เข้าร่วมประชุม และเลขานุการบริษัทปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

ทั้งนี้ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการกำหนด ค่าตอบแทนแล้ว

9.2.1.4 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2547 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. 3 ท่าน ทั้งนี้ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. พล.อ.ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. นายธรรม ชำรงนาวาสวัสดิ์	กรรมการ	กรรมการอิสระ
3. ศ.ดร.สุพล นิธิไกรพนธ์	กรรมการ	กรรมการอิสระ

โดยมีรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ กำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์ และ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักกฎหมาย ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ กำกับดูแลและธรรมาภิบาลองค์กร และผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่เลขานุการบริษัท และองค์กรสัมพันธ์ ทำหน้าที่ ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

หมายเหตุ : 1. พล.อ.ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2557

2. นายธรรม ชำรงนาวาสวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2559

3. ศ.ดร.สุพล นิธิไกรพนธ์ ดำรงตำแหน่งกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี แทนนายคอน วสันตฤกษ์ ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม 2561

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

1. เสนอแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี ต่อคณะกรรมการบริษัท
2. ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการ ปตท. ในเรื่องเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี
3. ดูแลการปฏิบัติงานของกรรมการ และฝ่ายจัดการ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
4. ทบทวนแนวทางหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. เป็นประจำทุกปี โดยเปรียบเทียบกับแนวปฏิบัติของสากลปฏิบัติ และเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ปตท.
5. มอบนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ให้คณะกรรมการจัดการการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบองค์กร
6. มอบนโยบายและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการความยั่งยืน (Sustainability Management : SM) ซึ่งรวมถึงการดำเนินงานด้านการดูแลสังคมชุมชนและสิ่งแวดล้อม(Corporate Social Responsibility : CSR)
7. กำหนดนโยบายให้ ปตท. เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเสนอข้อบุคคลเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการ ปตท. และการเสนอวาระสำหรับการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น
8. ติดตามการดำเนินงานด้าน SM และรายงานต่อคณะกรรมการ ปตท.
9. วางกรอบแนวทางการกำกับดูแลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของ ปตท.
10. คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีควรประชุมร่วมกันอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

ในปี 2561 มีการประชุม 6 ครั้ง โดยกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีทุกท่านที่ดำรงตำแหน่งอยู่ขณะนั้น เข้าร่วมประชุมครบทุกท่าน และเลขานุการบริษัทปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ทั้งนี้ คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีแล้ว

9.2.1.5 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2556 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. อย่างน้อย 3 ท่าน และอย่างน้อย 1 ท่านเป็นกรรมการอิสระ ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วยกรรมการ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. นายธรรณ์ ชำรงนาวาสวัสดิ์	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. นายคณูชา พิษยนันท์	กรรมการ	กรรมการอิสระ
3. นายธรรมยศ ศรีช่วย	กรรมการ	กรรมการ

โดยมีรองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์องค์กร มีภารกิจเป็น Chief Risk Officer (CRO) และ Chief Stakeholder Officer (CSO) ทำหน้าที่เลขานุการ

หมายเหตุ : 1. นายธรรณ์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน 2561

2. นายคณูชา พิษยนันท์ ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน 2561

3. นายธรรมยศ ศรีช่วย ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2559

ในปี 2560 ได้มีการทบทวนหน้าที่และความรับผิดชอบ ให้ครอบคลุมเรื่องการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย ดังนี้

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร

- กำหนด และทบทวน นโยบาย กรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กร และกรอบการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร
- กำกับดูแล และสนับสนุนให้มีการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงองค์กร และการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย ให้สอดคล้องกับ กลยุทธ์และ เป้าหมายทางธุรกิจ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
- ให้ข้อเสนอแนะแนวทาง ติดตาม และประเมินผล การบริหารความเสี่ยง และการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย ต่อ คณะกรรมการแผนวิสาหกิจและบริหารความเสี่ยง (Corporate Plan and Risk Management Committee: CPRC - ระดับจัดการ)) เพื่อนำไปดำเนินการ
- พิจารณารายงานผลการบริหารความเสี่ยงองค์กร และให้ข้อคิดเห็นในความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งแนวทางการ กำหนดมาตรการควบคุม หรือบรรเทา (Mitigation Plan) และการพัฒนาระบบการจัดการบริหารความเสี่ยงองค์กร ให้แก่ CPRC เพื่อให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
- พิจารณารายงานผลการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย และให้ข้อคิดเห็นในแผนการดำเนินการเพื่อขยายผลเชิงบวก หรือลด/ชดเชยผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย ให้แก่ CPRC เพื่อให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
- สนับสนุนการดำเนินงานของ Chief Risk Officer (CRO) และ Chief Stakeholder Officer (CSO) ให้บรรลุเป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงองค์กร และการบริหารผู้มีส่วนได้เสีย
- รายงานผลการบริหารความเสี่ยงองค์กรและผลการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย ให้คณะกรรมการ ปตท. รับทราบ และในกรณีที่มิบังอาจ หรือเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อ ปตท. หรือผู้มีส่วนได้เสียของ ปตท. อย่างมีนัยสำคัญ ต้องรายงานต่อคณะกรรมการปตท. เพื่อทราบและพิจารณาโดยเร็วที่สุด
- พิจารณากลับกรองและให้ข้อคิดเห็นวาระที่มีภาระผูกพันในระยะยาว มีความซับซ้อนเชิงธุรกิจ และมีความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อ ปตท. อย่างมีนัยสำคัญ ก่อนที่จะนำเสนอวาระนั้นๆ ต่อคณะกรรมการ ปตท.
- ประชุมคณะกรรมการฯ อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่คณะกรรมการ ปตท. มอบหมาย

ทั้งนี้ การสอบทานระบบบริหารความเสี่ยงองค์กร ยังคงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและสำนักตรวจสอบภายใน

โดยในปี 2561 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร มีการประชุม 5 ครั้ง โดยกรรมการบริหารความเสี่ยงทุกท่านที่ดำรงตำแหน่งอยู่ขณะนั้น เข้าร่วมประชุมครบทุกท่าน และรองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์องค์กร ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร แล้ว

9.2.2 การประเมินผลตนเองของคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการ ปตท. ในการประชุมครั้งที่ 9/2561 เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2561 มีมติเห็นชอบแบบประเมินผลคณะกรรมการ ปตท. โดยได้ปรับปรุงแบบประเมินผลที่ใช้ในปี 2560 บางหัวข้อ และเพิ่มเติมแบบประเมินบทบาทหน้าที่และผลการปฏิบัติงานของประธานกรรมการ (ซึ่งได้นำหัวข้อ “บทบาทหน้าที่ของประธานกรรมการ” จากเดิมที่อยู่ในแบบประเมินผลคณะกรรมการทั้งคณะ และเพิ่มเติมบางหัวข้อ) ความพึงพอใจการทำงานของคณะกรรมการเฉพาะเรื่องและประธานกรรมการเฉพาะเรื่องในแต่ละคณะ ดังนั้น แบบประเมินที่ใช้ประเมินในปี 2561 จะมี 5 แบบ ประกอบด้วย แบบประเมินผลคณะกรรมการทั้งคณะ / แบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินตนเอง) / แบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินกรรมการท่านอื่น) / แบบประเมินผลคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (กรรมการเฉพาะเรื่องประเมินการทำงานของคณะกรรมการเฉพาะเรื่องที่ตนเองดำรงตำแหน่ง) / แบบประเมินบทบาทหน้าที่และผลการปฏิบัติงานของประธานกรรมการ ความพึงพอใจการทำงานของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง และประธานกรรมการเฉพาะเรื่องในแต่ละคณะ (ประเมินโดยกรรมการทุกท่าน) โดยแบบประเมินผลทั้ง 5 แบบ มีเกณฑ์การประเมินผล คิดเป็นร้อยละจากคะแนนเต็มในแต่ละข้อทั้งหมด ดังนี้

มากกว่า 85%	=	ดีเยี่ยม
มากกว่า 75%	=	ดีมาก
มากกว่า 65%	=	ดี
มากกว่า 50%	=	พอใช้
ต่ำกว่า 50%	=	ควรปรับปรุง

โดยสรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

1. แบบประเมินผลคณะกรรมการทั้งคณะ ประกอบด้วย 5 หัวข้อ คือ นโยบายคณะกรรมการ (Board Policy)/ โครงสร้างของคณะกรรมการ (Board Composition)/ แนวปฏิบัติของคณะกรรมการ (Board Practices)/ การจัดเตรียมและดำเนินการประชุม (Board Meeting)/ การอบรมและพัฒนา (Board Training and Development)

สรุปผลการประเมินผลคณะกรรมการทั้งคณะ ในภาพรวม 5 หัวข้อ เห็นว่าการดำเนินการส่วนใหญ่จัดทำได้ดีเยี่ยม/เหมาะสมที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 94.58%

2. แบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินตนเอง) ประกอบด้วย 6 หัวข้อ คือ ความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำของตนเอง สามารถอธิบายการตัดสินใจได้ (Accountability)/ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตความสามารถและประสิทธิภาพที่เพียงพอ (Responsibility)/การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเท่าเทียมเป็นธรรม และสามารถมีคำอธิบายได้ (Equitable Treatment)/มีความโปร่งใสในการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ และมีการเปิดเผยข้อมูล (Transparency)/การมีวิสัยทัศน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่กิจการในระยะยาว (Vision to Create Long Term Value)/การมีจริยธรรม/จรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ (Ethics)

สรุปผลการประเมินคณะกรรมการผลรายบุคคล (ประเมินตนเอง) ในภาพรวม 6 หัวข้อ เห็นว่าการดำเนินการส่วนใหญ่ถือปฏิบัติเป็นประจำ คะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 97.91%

3. **แบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินกรรมการท่านอื่น)** ประกอบด้วย 6 หัวข้อ เหมือนกับแบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินตนเอง) เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบผลกับที่กรรมการประเมินตนเอง

สรุปผลการประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินกรรมการท่านอื่น) รวมจำนวน 6 หัวข้อ เห็นว่ากรรมการส่วนใหญ่ถือปฏิบัติเป็นประจำ คะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 97.91%

4. **แบบประเมินผลคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (ประเมินทั้งคณะ)** ประกอบด้วย 4 หัวข้อ คือ นโยบายคณะกรรมการ (Board Policy)/ โครงสร้างของคณะกรรมการ (Board Composition)/ แนวปฏิบัติของคณะกรรมการ (Board Practices)/ การจัดเตรียมและดำเนินการประชุม (Board Meeting)

สรุปผลการประเมินผลคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (ประเมินทั้งคณะ) ทั้ง 4 คณะ รวมจำนวน 4 หัวข้อ เห็นว่า ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ/เห็นด้วยอย่างยิ่ง ดังมีรายละเอียด ดังนี้

- 4.1 คณะกรรมการสรรหา มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 98.61%
- 4.2 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 97.92%
- 4.3 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 95.83%
- 4.4 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 98.61%

5. **แบบประเมินบทบาทหน้าที่และผลการปฏิบัติงานของประธานกรรมการ ความพึงพอใจการทำงานของ**

คณะกรรมการเฉพาะเรื่องและประธานกรรมการเฉพาะเรื่องในแต่ละคณะ โดยประเมินประธานกรรมการ 8 หัวข้อ และความพึงพอใจการทำงานฯ 10 ข้อ โดยคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 98.74%

6. **การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ**

เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วย คณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2557 เรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบกับคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบในรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง และตามคู่มือปฏิบัติสำหรับผู้ตรวจสอบภายในและกรรมการตรวจสอบเพื่อการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตอนที่ 1.1 ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ กำหนดให้คณะกรรมการตรวจสอบต้องประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคลและประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ รวมทั้งรายงานผลการประเมินปัญหาและอุปสรรคตลอดจนแผนการปรับปรุงการดำเนินงานให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบทุกปี โดยในปี 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบฯ ครั้งที่ 9/2561 วันที่ 7 กันยายน 2561 มีมติเห็นชอบให้ใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วยแบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ แบบประเมินผลรายบุคคล (ประเมินตนเอง) และแบบประเมินผลรายบุคคล (ประเมินใจ) ซึ่งมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) และที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ ครั้งที่ 10/2561 วันที่ 5 ตุลาคม 2561 มีมติเห็นชอบผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบ ประจำปี 2561 โดยผลสรุปเป็นดังนี้

- แบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ ประกอบด้วย 7 หัวข้อ คือ องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ / การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ / บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ / ความสัมพันธ์กับผู้ตรวจสอบภายในและผู้สอบบัญชี / ความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร / การรายงาน / การรักษาคุณภาพ โดยมีเกณฑ์การประเมินผล 4 ระดับ คือ 4 = ปฏิบัติครบถ้วน / 3 = ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ / 2 = ปฏิบัติบางส่วน / 1 = ยังไม่ปฏิบัติ

สรุปผลการประเมินคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ อยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติครบถ้วน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.99

- แบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินตนเอง) ประกอบด้วย 6 หัวข้อ คือ ความรู้ทางธุรกิจ / ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน / อำนาจหน้าที่ / ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม / ความเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการตรวจสอบ / การอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานและการประชุม โดยมีเกณฑ์การประเมินผล 4 ระดับคือ 4 = ดีเยี่ยม / 3 = ดีมาก / 2 = ดี / 1 = ควรปรับปรุง
สรุปผลการประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินตนเอง) อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.88
- แบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินไขว้) ประกอบด้วย 6 หัวข้อ เหมือนแบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินตนเอง)
สรุปผลการประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินไขว้) อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.95

อนึ่ง บริษัทได้วิเคราะห์หัวข้อของการประเมินผลเพื่อมาพัฒนา/ปรับปรุงการทำงานต่อไป และนอกเหนือจากการจัดทำแบบประเมินผลคณะกรรมการประจำปีแล้ว ตั้งแต่ปี 2560 คณะกรรมการยังได้วัดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของกรรมการ โดยใช้วิธีการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการเป็น ตัวชี้วัด (KPI) ไว้ตั้งแต่ต้นปีเพื่อใช้สำหรับวัดผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาคำตอบแทน โดยในปี 2561 ผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม

9.2.3 การปฐมนิเทศกรรมการ (Directors Orientation)

สำหรับกรรมการที่เข้ารับตำแหน่งใหม่ในคณะกรรมการ ปตท. ปตท. ได้จัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อให้กรรมการใหม่ได้รับทราบนโยบายธุรกิจของ ปตท. รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงสร้างทุน ผู้ถือหุ้น ผลการดำเนินงาน ข้อมูลระบบต่างๆ ที่ใช้งานภายใน ปตท. รวมทั้งกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่างๆ พร้อมทั้งส่งมอบคู่มือสำหรับกรรมการ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการเป็นกรรมการ ปตท. ให้กับกรรมการ ทั้งนี้ คู่มือกรรมการ ประกอบด้วย

คู่มือกรรมการ :

1. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด	6. วัตถุประสงค์ของบริษัท
2. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	7. ข้อบังคับบริษัท
3. พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ	8. ระเบียบบริษัท (17 ระเบียบ)
4. ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนบริษัท	9. คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของ ปตท.
5. หนังสือรับรองบริษัท	10. คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน

ข้อมูลสำหรับกรรมการ :

11. Presentation แนะนำการดำเนินธุรกิจของ ปตท. โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่	8. รายงานทางการเงิน
1. รายชื่อคณะกรรมการ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง และผังโครงสร้างการจัดการ	9. รายงานความยั่งยืน ปตท.
2. Director Fiduciary Duty Check List	10. หนังสือธรรมนูญบริษัท
3. หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน	11. วารสารหุ้นกู้
4. รายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียน	12. วารสารบ้านเรา (PTT Spirit)
5. ข้อเสนอแนะการให้สารสนเทศสำหรับผู้บริหารจดทะเบียน	13. บทความ แฉ ความจริง...แปรรูปรัฐวิสาหกิจ
6. Company Profile บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ฉบับย่อ	14. PTT WAY OF CONDUCT
7. รายงานประจำปี	15. PTT Technology and Innovation Management Operating System
	16. PLLI Course Catalog

ในปี 2561 ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่นำเสนอข้อมูล ปตท. ทั้งหมด โดยบรรยายชี้แจงให้กับกรรมการใหม่ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อ โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร ยุทธศาสตร์และนโยบายการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และผลประกอบการและผลการดำเนินการของธุรกิจ รวมทั้งข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กรรมการได้เห็นภาพรวมของธุรกิจที่

ชัดเจน พร้อมกับส่งมอบคู่มือกรรมการและข้อมูลสำหรับการกรรมการตามรายการข้างต้น โดยในปี 2561 มีการจัดปฐมนิเทศกรรมการรวม 4 ครั้ง

9.2.4 การพัฒนากรรมการ ปตท.

● การอบรม/สัมมนา

คณะกรรมการ ปตท. และผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมอบรมสัมมนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการอย่างสม่ำเสมอ (ดังรายละเอียดตามข้อมูลในประวัติของแต่ละท่าน) โดยกรรมการ ปตท. ส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 90) มีประวัติได้เข้ารับการอบรมกับสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) แล้ว โดย ปตท. ให้การสนับสนุนและดำเนินการให้กรรมการพิจารณาเข้ารับการอบรมกับสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย และสถาบันอื่น ๆ ในทุกหลักสูตรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องตลอดปี รวมถึงการจัดผู้เชี่ยวชาญ บริษัทที่ปรึกษา นำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สำหรับธุรกิจอย่างสม่ำเสมอ (In-house Briefing) รวมทั้งจัดให้คณะกรรมการได้ดูงานจากหน่วยงาน หรือองค์กรอื่นตามความเหมาะสม ทำให้เกิดมุมมองความคิดที่เป็นประโยชน์มาประยุกต์ใช้กับธุรกิจของ ปตท. ให้เติบโตอย่างยั่งยืน

ในปี 2561 มีการจัดบรรยาย เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่กรรมการและผู้บริหาร ภายใต้หลักการของกฎหมายใหม่เกี่ยวกับ Market Misconduct, Civil Penalty และ Class Action ให้กับคณะกรรมการ และมีกรรมการเข้ารับการอบรม/สัมมนา รวมถึงกรรมการได้เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งให้ความรู้ผู้บริหารและพนักงานต่างๆ เช่น

รายชื่อกรรมการ	หลักสูตรอบรม / หัวข้อสัมมนา / กิจกรรม
● นายไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย	<ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง ด้านพลังงาน รุ่นที่ 12 (วพณ. 12) - ร่วมงาน Gastech 2018 Conference and Exhibition - รับเสด็จ สมเด็จพระเทพฯ ในโอกาสสมเด็จพระเทพฯ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดสำนักวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมชีวโมเลกุล ณ สถาบันวิทยสิริเมธี จ. ระยอง - เข้าร่วมงานรัฐวิสาหกิจดีเด่นปี 2561
● ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมงาน“ลงแขกเกี่ยวข้าว” ณ ศูนย์เรียนรู้ป่าวังจันทร์ สถาบันปลูกป่าและระบบนิเวศ ปตท. - นำคณะผู้บริหารรุ่นใหม่ในไทยและต่างประเทศ จากภาครัฐและเอกชน ที่เข้าร่วมหลักสูตร TIJ workshop for emerging leaders เยี่ยมชมป่าในกรุง นิทรรศการ และร่วมกิจกรรม "ของขวัญจากป่า" ณ ศูนย์เรียนรู้ป่าในกรุง - บรรยายพิเศษ ในงาน PTT Integrity Forum 2018 หัวข้อ Integrity to Sustainability จริยธรรมนำสู่ความยั่งยืน
● พลอากาศโทบุญสืบ ประสิทธิ์	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าร่วมหลักสูตร Leadership Development Program for Sustainability (LDP) 3, Module 1 : Mindful Leadership เรื่องการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและการเติบโตอย่างยั่งยืน จ. อุตรธานี - เยี่ยมชมโครงการ “ขวด แลก ยิ้ม”
● นายวิชัย อัครัสกร	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าร่วมงาน“สองทศวรรษรางวัลลูกโลกสีเขียว”และพิธีมอบรางวัลลูกโลกสีเขียวครั้งที่ 18 - เข้าร่วมงานวันต่อต้านคอร์รัปชัน 2561 จัดโดยองค์กรต่อต้านคอร์รัปชันประเทศไทย
● นายธณัฏฐ์ ธีรนาถสวัสดิ์	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมงาน PTT Touch Green Society สังคมแห่งการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ในโครงการรณรงค์ “ลดการใช้พลาสติกเกินความจำเป็น” - PR&CSR Academy การบริหารแบรนด์ Brand Transforming into Digital Age
● นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค	<ul style="list-style-type: none"> - งานมหัศจรรย์ไม้เมืองหนาว ครั้งที่ 7 ทิวลิปบานที่ระยอง ณ สวนสมุนไพรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จ.ระยอง - เข้าร่วมงานรัฐวิสาหกิจดีเด่นปี 2561

รายชื่อกรรมการ	หลักสูตรอบรม / หัวข้อสัมมนา / กิจกรรม
• ศ.ดร.สุรพล นิติไกรพจน์	- หลักสูตร Board Nomination & Compensation Program (BNCP 5/2018) สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) - เข้าร่วมงานรัฐวิสาหกิจดีเด่นปี 2561 - บรรยายพิเศษ เสวนาให้ความรู้พนักงานในงาน T-Time ประจำปี 2561 ภายใต้หัวข้อ From Trust to Trust
• นายสุพจน์ เตชวรสินสกุล	- เข้าร่วมงานรัฐวิสาหกิจดีเด่นปี 2561
• นายสมศักดิ์ โชติรัตนศิริ	- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง ด้านพลังงาน รุ่นที่ 11 (วพน. 11) - เข้าร่วมงานรัฐวิสาหกิจดีเด่นปี 2561
• นายคอน วสันตฤกษ์	- เข้าร่วมงานรัฐวิสาหกิจดีเด่นปี 2561
• นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร	- ร่วมงาน PTT Touch Green Society สังคมแห่งการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ในโครงการรณรงค์ “ลดการใช้พลาสติกเกินความจำเป็น” - เข้าร่วมงานรัฐวิสาหกิจดีเด่นปี 2561 - เข้าร่วมงาน PTT Group CG Day 2018
กรรมการที่ลาออก/พ้นจากตำแหน่งระหว่างปี	
• นายกฤษฎา จินะวิจารณ์	- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านวิทยาการพลังงาน รุ่น 11 (วพน. 11)
• นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	- บรรยายให้กับคณะผู้บริหารรุ่นใหม่ในไทยและต่างประเทศ จากภาครัฐและเอกชน ที่เข้าร่วมหลักสูตร TIJ workshop for emerging leaders และนำคณะเยี่ยมชมป่าในกรุงนิวยอร์ก และร่วมกิจกรรม "ของขวัญจากป่า" ณ ศูนย์เรียนรู้ป่าในกรุง

• การตรวจเยี่ยมการดำเนินธุรกิจ ทรัพย์สิน พนักงานของบริษัทในกลุ่ม ปตท. /การศึกษากิจการพลังงาน

ปตท. มีนโยบายที่จะจัดให้มีการตรวจเยี่ยมการดำเนินธุรกิจ ทรัพย์สิน พนักงาน ของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้กับกรรมการเป็นระยะ ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจธุรกิจยิ่งขึ้น เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับทิศทางการใช้พลังงานของประเทศต่างๆ สามารถนำความรู้ และประสบการณ์ ที่ได้รับมาช่วยในการพิจารณาเรื่องพลังงานของ ปตท. และของประเทศได้

อีกทั้ง คณะกรรมการจะได้ศึกษาเปรียบเทียบกับกำหนดนโยบายด้านพลังงานของประเทศไทย รวมทั้งเปิดโอกาสให้กรรมการได้ติดตามข้อมูลและความก้าวหน้าในธุรกิจพลังงาน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญจากบริษัทพลังงานชั้นนำระดับโลกในต่างประเทศโดยตรง เพื่อเปิดมุมมองในการขยายการลงทุนของกลุ่ม ปตท. ในต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท. ในอนาคต โดยข้อมูลความรู้และประสบการณ์ตรงที่คณะกรรมการได้รับจากกิจกรรมนี้ จะมีส่วนช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในธุรกิจพลังงานในระดับโลกได้เป็นอย่างดี และจะช่วยในการพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจที่เหมาะสมของ ปตท. และประเทศได้ต่อไป

ในปี 2561 การตรวจเยี่ยมการดำเนินธุรกิจ ทรัพย์สิน พนักงานของบริษัทในกลุ่ม ปตท. และการศึกษากิจการพลังงานของคณะกรรมการ ปตท. ได้แก่ การเดินทางไปตรวจเยี่ยมการดำเนินธุรกิจ และศึกษางานด้านธุรกิจพลังงานหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องเทคโนโลยีใหม่ๆ ราชอาณาจักรเคนยา ราชอาณาจักรนอร์เวย์ และสหราชอาณาจักร โดยคณะกรรมการได้มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับธุรกิจ Start up และบริษัทพลังงานชั้นนำในต่างประเทศ อีกทั้งได้ตรวจเยี่ยมบริษัทลูกของ ปตท. ได้แก่ PTT International Trading London Ltd (PTTT LDN)

สำหรับการเข้าร่วมกิจการภายในประเทศ ได้แก่ การเข้าร่วมงานมหัศจรรย์ไม่เมืองหนาว ครั้งที่ 7 ทิวลิปบานที่ระยอง ซึ่งจัดระหว่างวันที่ 9-15 สิงหาคม 2561 ณ สวนสมุนไพรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จ.ระยอง, งานลงแขกเกี่ยวข้าว ณ ป่าวังจันทร์ ประจำปี 2561 ณ ป่าวังจันทร์, งานทอดกฐินและผ้าป่า กลุ่ม ปตท. ประจำปี 2561, งานเปิดหอศิลป์ ณ บ้าน

เจ้าพระยา และพิธีเปิดร้าน Café Amazon for Chance ซึ่งมีบาร์istas เป็นผู้พิทักษ์ทางรายได้ ซึ่งเป็นการสร้างรายได้ และสร้างความเท่าเทียมกันให้เกิดขึ้นในสังคม

9.3 การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงสุด

9.3.1 กรรมการอิสระ

9.3.1.1 คุณสมบัติของกรรมการอิสระ

คณะกรรมการ ปตท. ในการประชุม ครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2556 ได้มีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเสนอคือการกำหนดนิยามความเป็นอิสระของกรรมการ ปตท. ใหม่ ซึ่งเข้มงวดกว่าหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) และกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการอิสระไว้ รวมทั้งได้จัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการอิสระของ ปตท. ซึ่งลงนามโดยประธานกรรมการ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2556 ดังนี้

- คุณสมบัติของกรรมการอิสระ

- (1) ถือหุ้นไม่เกิน 0.5% ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดใน ปตท. บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง โดยให้นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย
(ผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง บุคคลตามมาตรา 258 แห่ง พรบ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์)
- (2) ไม่เป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน/พนักงาน/ลูกจ้าง/ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือ ผู้มีอำนาจควบคุมของ ปตท. บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน หรือ นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง (ปัจจุบัน และช่วง 2 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง)
- (3) ไม่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนในลักษณะที่เป็นบิดามารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตรกับผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือนิติบุคคลที่จะได้รับการเสนอชื่อเป็น ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุมของ ปตท. หรือบริษัทย่อย

- (4) ความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับ ปตท.

(ก) ลักษณะความสัมพันธ์

➤ ความสัมพันธ์ในลักษณะของการให้บริการทางวิชาชีพ

- ลักษณะความสัมพันธ์: ผู้สอบบัญชี ผู้ให้บริการทางวิชาชีพอื่น เช่น ที่ปรึกษา กฎหมาย ที่ปรึกษาทางการเงิน ผู้ประเมินราคาทรัพย์สิน เป็นต้น
- ระดับนัยสำคัญที่เข้าข่ายไม่อิสระ
 - กรณีผู้สอบบัญชี: ห้ามทุกกรณี
 - กรณีเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพอื่น: มูลค่ารายการเกิน 2 ล้านบาทต่อปี

➤ ความสัมพันธ์ทางการค้า/ทางธุรกิจ (ใช้แนวทางในทำนองเดียวกับข้อกำหนดว่าด้วยการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันของตลาดหลักทรัพย์ฯ)

- ลักษณะความสัมพันธ์: กำหนดครอบคลุมรายการทางธุรกิจทุกประเภท ได้แก่ รายการที่เป็นธุรกรรมปกติ รายการเช่า/ให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ รายการเกี่ยวกับสินทรัพย์/บริการ และรายการให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงิน
- ระดับนัยสำคัญที่เข้าข่ายไม่อิสระ : มูลค่ารายการ ≥ 20 ล้านบาท หรือ $\geq 3\%$ ของ NTA ของ ปตท. แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้ ในการพิจารณามูลค่ารายการให้รวมรายการที่เกิดขึ้นในระหว่าง 6 เดือน ก่อนวันที่มีการทำรายการในครั้งนี้ด้วย

- (ข) กรณีที่มีลักษณะความสัมพันธ์ตาม (ก) กับนิติบุคคล บุคคลที่ถือว่าเข้าข่ายไม่อิสระ ได้แก่ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ (ยกเว้นกรณีเป็นกรรมการอิสระ/กรรมการตรวจสอบ) และ ผู้บริหารหรือ partner ของนิติบุคคลนั้น

- (ค) กำหนดช่วงเวลาที่ยามีความสัมพันธ์ตาม (ก) และ (ข) : ปัจจุบันและ 2 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง
- (ง) ข้อยกเว้น: กรณีมีเหตุจำเป็นและสมควร ซึ่งมีได้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง กรรมการอิสระ/กรรมการตรวจสอบ อาจมีความสัมพันธ์เกินระดับนัยสำคัญที่กำหนด ในระหว่างดำรงตำแหน่งก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ปตท. ก่อนและมติที่ได้ต้องเป็นมติเป็นเอกฉันท์ โดย ปตท. ต้องเปิดเผยความสัมพันธ์ดังกล่าวของกรรมการรายนั้นไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) ของ ปตท. และหากต่อมา ปตท. จะเสนอกรรมการอิสระนั้น เพื่อดำรงตำแหน่งต่ออีกวาระหนึ่ง ปตท. จะต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ดังกล่าวในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นในวาระเลือกตั้งกรรมการด้วย
- (5) ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของ ปตท. ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของ ปตท.
- (6) ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระได้
- (7) กรรมการอิสระที่มีคุณสมบัติตาม (1) – (6) อาจได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ปตท. ให้ตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมของ ปตท. บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน หรือนิติบุคคลที่มีความขัดแย้ง โดยมีการตัดสินใจในรูปแบบของคณะ (collective decision) ได้

ทั้งนี้ ในกรณีที่กรรมการอิสระมีการดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการอิสระในบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย และบริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ปตท. ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งดังกล่าว และคำตอบแทนรวม ที่กรรมการอิสระรายนั้นได้รับในแบบ 56-1 และแบบ 56-2 ด้วย

- บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการอิสระ ของ ปตท.

- (1) เสนอแนะเรื่องที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อ ปตท. ผู้ถือหุ้น และผู้ถือหุ้นรายย่อยต่อคณะกรรมการ ปตท. และ/หรือประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่แล้วแต่กรณี
- (2) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ ปตท. ที่พึงปฏิบัติ รวมทั้งให้ความคิดเห็นตามบทบาทและหน้าที่ของกรรมการอิสระที่พึงปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อ ปตท. ผู้ถือหุ้น และผู้ถือหุ้นรายย่อย
- (3) สอบทานให้ ปตท. ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรรมการอิสระ รวมถึงทบทวนนิยามกรรมการอิสระให้มีความเหมาะสมและครบถ้วนตามกฎหมาย
- (4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ ปตท. มอบหมายโดยจะต้องไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระ
- (5) วาระของกรรมการอิสระเริ่มตั้งแต่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามนิยามกรรมการอิสระในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. และพ้นจากการเป็นกรรมการอิสระเมื่อขาดคุณสมบัติตามนิยามดังกล่าว หรือพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ปตท.
- (6) กรรมการอิสระต้องประชุมอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

9.3.1.2 การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่

เพื่อให้การแบ่งแยกหน้าที่ในเรื่องการกำหนดนโยบายของ ปตท. และการบริหารงานประจำของ ปตท. ออกจากกัน และเพื่อให้กรรมการทำหน้าที่สอดส่อง ดูแลและประเมินผลการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปตท. จึงกำหนดให้ประธานกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่เป็นคนละบุคคลกันเสมอ ประธานกรรมการต้องคอยสอดส่องดูแลการบริหารจัดการของฝ่ายบริหาร คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แต่ต้องไม่มีส่วนร่วมและไม่ก้าวล้ำในการบริหารงานปกติประจำวัน โดยให้เป็นหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่ภายใต้กรอบอำนาจที่ได้รับจากคณะกรรมการ

ปัจจุบันประธานกรรมการ ปตท. เป็นกรรมการอิสระ มีภาวะผู้นำสูง ทำหน้าที่ดูแลกรรมการมิให้อยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายบริหาร โดยทำหน้าที่ให้ผู้เข้าร่วมประชุมใช้สิทธิออกเสียง ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างเคร่งครัด

9.3.1.3 ความเป็นอิสระของประธานกรรมการ

คณะกรรมการ ปตท. ในการประชุมครั้งที่ 7/2561 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2561 มีมติแต่งตั้งนายไกรฤทธิ์ อุชुकานนท์ชัย กรรมการอิสระ เป็นประธานกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจได้ให้ความเห็นชอบแล้ว โดยมีผลตั้งแต่ 7 กันยายน 2561 ซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการกำหนดคนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2557 และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560 (CG CODE) และทำให้การทำงานของประธานกรรมการมีความเป็นอิสระ รวมถึงเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินงานที่มีความโปร่งใส และดูแลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย อย่างเป็นธรรม

9.3.2 การสรรหากรรมการและผู้บริหารระดับสูงสุด

9.3.2.1 การสรรหากรรมการ

(วิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ รายงานไว้ภายใต้หมวดการกำกับดูแลกิจการ หัวข้อ “9.1.2.1 การเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติมและเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ” และ “9.2.1.2 คณะกรรมการสรรหา” แล้ว)

9.3.2.2 การสรรหาผู้บริหารระดับสูงสุด/การสืบทอดตำแหน่ง

เนื่องจาก ปตท. มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ดังนั้นการสรรหาและแต่งตั้งตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการใหญ่ จึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 8 ตรีและดำเนินการสรรหาตามมาตรา 8 จัตวา โดยให้คณะกรรมการ ปตท. ตั้งคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่งจำนวน 5 คน ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเป็นผู้บริหาร ปตท. โดยต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ไม่เป็นกรรมการของ ปตท. ยกเว้น เป็นผู้บริหารซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีอายุไม่เกิน 58 ปีบริบูรณ์ในวันขึ้นใบสมัคร เมื่อคณะกรรมการสรรหาสรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมแล้ว ให้เสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้ง โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปีนับแต่วันที่ผู้บริหารเดิมพ้นจากตำแหน่ง สัญญาจ้างมีระยะเวลาคราวละไม่เกิน 4 ปี ในกรณีที่คณะกรรมการจะจ้างผู้บริหารเดิมต่อหลังจากครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้าง ไม่ต้องดำเนินการกระบวนการสรรหาใหม่แต่จะจ้างเกินสองคราวติดต่อกันไม่ได้

ทั้งนี้ ข้อมูลการสืบทอดตำแหน่งสำหรับผู้บริหารได้รายงานไว้ภายใต้หมวดโครงสร้างการจัดการ หัวข้อ “8.5 พนักงาน” ข้างต้นแล้ว

9.4 การกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

กลไกการกำกับดูแล

ปตท. กำหนดคนโยบายการกำกับดูแลแบบกลุ่ม ปตท. โดยจัดทำเป็นคู่มือ PTT Way และกำหนดแนวปฏิบัติเป็นคู่มือ PTT Way of Conduct ซึ่งเป็นการรวบรวมแนวทาง หลักปฏิบัติและกระบวนการในการทำงานในมิติต่างๆ ของ ปตท. และ บริษัทในกลุ่ม ปตท. ให้มีความสอดคล้องและประสานเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ปตท. ที่ดำรงตำแหน่งกรรมการ บริษัทในกลุ่ม ปตท. กรรมการผู้จัดการใหญ่หรือผู้บริหารสูงสุดของบริษัทในกลุ่ม ปตท. และผู้แทน ปตท. ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ยังบริษัทในกลุ่ม ปตท. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและเกิดความร่วมมือในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และบริษัทในกลุ่ม ปตท. ในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องและสนับสนุนการทำธุรกิจซึ่งกันและกัน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะผลักดันให้บรรลุเป้าหมายระยะยาวที่วางไว้และประสบความสำเร็จและเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป

โดยมีการจัดกลุ่มงานในการบริหารจัดการแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่

- ระดับองค์กร (Corporate Level) ประกอบด้วย

- ระดับสำนักงานใหญ่ (Corporate Center) มุ่งเน้นด้านการกำกับดูแล (Governance) และการให้บริการร่วม (Shared service) โดยกำหนดนโยบายกลุ่ม ปตท. ให้มีความสอดคล้อง

- ระดับแกนนำกลุ่ม (COO/ BG) มีบทบาทในการกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย ติดตามการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่มธุรกิจอย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะมุ่งสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ และสร้างพลังร่วม

• ระดับปฏิบัติการในกลุ่ม ปตท. ได้แก่ หน่วยธุรกิจ และ บริษัทภายใต้หน่วยธุรกิจ มุ่งปฏิบัติงานในธุรกิจตนเองให้เป็นเลิศ บรรลุผลสำเร็จ นำนโยบายการกำกับดูแลและการให้บริการร่วมของกลุ่ม ปตท. ไปบูรณาการร่วมกับการปฏิบัติการของหน่วยงานของตนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารจัดการระดับองค์กร (Corporate Level) และระดับปฏิบัติการ (BU/Flagship) จะเชื่อมโยงกัน ผ่านการกลไกการกำกับดูแล ได้แก่

- การกำหนดข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ นโยบาย และคำสั่งประเภทต่างๆ
- การถ่ายทอดนโยบาย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติโดยผู้บริหาร ปตท. ที่ดำรงตำแหน่งกรรมการ และ/หรือดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดบริษัทในกลุ่ม ปตท. หรือพนักงาน ปตท. ที่ปฏิบัติงาน secondment ในบริษัทกลุ่ม ปตท.
- การเชื่อมโยง และผลักดันให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยผ่านคณะกรรมการต่างๆ
- การถ่ายทอด ติดตาม ให้คำปรึกษา และประเมินการผลักดันนโยบายต่างๆ กับบริษัทในกลุ่ม ปตท. โดยผ่านหน่วยงาน

บริหารบริษัทในเครือแต่ละหน่วยธุรกิจ

รวมทั้งได้มีการกำหนดบทบาทหลักในการบริหารจัดการบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อประโยชน์สูงสุดตามพันธกิจ ดังนี้

บทบาทของคณะกรรมการ ปตท. มีหน้าที่

- กำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง กลยุทธ์และนโยบาย
- แต่งตั้งฝ่ายบริหารรับผิดชอบการดำเนินงานธุรกิจ
- ติดตามและรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทโดยมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ตั้งมั่นในหลักธรรมาภิบาล

บทบาทของผู้บริหารสูงสุด มีหน้าที่

- สร้างความเชื่อมโยงด้านกลยุทธ์และนโยบายของกลุ่ม ปตท. กับบริษัท ให้เป็นรูปธรรม
- บริหารจัดการบริษัทให้มีผลการดำเนินงานเป็นที่พอใจแก่ผู้ถือหุ้น

บทบาทของเลขานุการบริษัท มีหน้าที่

- ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการบริษัทและผู้จัดการใหญ่
- รับผิดชอบงานการกำกับดูแลกิจการบริษัท (Compliance)

บทบาทของผู้ถือหุ้น มีหน้าที่

- คัดเลือกและตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการของบริษัท
- ร่วมกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่างๆ ของบริษัท

หลักเกณฑ์ต่างๆ ที่กำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงสุดของบริษัท ในกลุ่ม ปตท. รวมถึง

- ระเบียบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วย หลักเกณฑ์การลงทุนและบริหารจัดการงบประมาณลงทุนของ ปตท. และบริษัทในกลุ่ม ปตท. และแนวทางการกำกับดูแลการลงทุนของบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น พ.ศ. 2562
- ระเบียบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วย การจัดแบ่งส่วนงานของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) พ.ศ. 2553
- ระเบียบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วย การบริหารงานบุคคล พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ข้อกำหนดบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วย หลักเกณฑ์การลงทุนของบริษัทในกลุ่ม ปตท. จำกัด และแนวทางการกำกับดูแลบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น พ.ศ. 2558
- หลักเกณฑ์ตามระเบียบของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- หลักเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงกรรมการของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

- หลักเกณฑ์การพิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารเป็นคณะกรรมการของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
- หลักการบริหารจัดการบริษัทในกลุ่ม ปตท.
- หลักปฏิบัติการต่อต้านทุจริต กำกับโดยคณะกรรมการ โครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต

นโยบายการไปดำรงตำแหน่งกรรมการที่อื่นของกรรมการและผู้บริหาร

ในปี 2561 ปตท. มีบริษัทในกลุ่มที่ไปลงทุนและถือหุ้นรวม 36 บริษัท (เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ Flagship 5 บริษัท) ดังนั้น ปตท. จึงได้ให้ความสำคัญและกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการในลักษณะกลุ่ม ปตท. เพื่อสร้างให้เกิดพลังร่วมและมีประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน (Synergy) ด้วยการเสนอแต่งตั้งให้กรรมการหรือผู้บริหารของ ปตท. ไปเป็นกรรมการในบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อกำกับดูแลให้บริษัทดังกล่าวกำหนดนโยบายและดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับนโยบายของ ปตท. ให้เกิดประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของการเสนอบุคคลเพื่อไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นมีดังนี้

- 1) เพื่อกำกับดูแลการบริหารจัดการให้เป็นไปตามนโยบายของบริษัทในกลุ่ม ปตท. และติดตาม ประเมินผลภาพรวมการดำเนินธุรกิจของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ให้สอดคล้องกับนโยบายของ ปตท. ในทิศทางเดียวกันกับ ปตท. และมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน
- 2) เป็นการสร้าง Synergy ให้กับธุรกิจของบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อให้เกิดการประสานประโยชน์และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประเทศไทย
- 3) เพื่อนำประสบการณ์ความสามารถเฉพาะด้านไปช่วยเหลือธุรกิจ เช่น การนำความรู้ด้านการเงินไปช่วยปรับปรุงพัฒนาด้านบัญชี การเงิน ให้บริษัทนั้นๆ ดำเนินธุรกิจได้เติบโตอย่างเข้มแข็งซึ่งรวมถึงการไปช่วยเหลือบริษัทที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่ม ปตท. รวมทั้งสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปทำหน้าที่เป็นกรรมการกำกับดูแลบริษัทชั้นนำเหล่านั้นให้กลับมาช่วยเสริมประโยชน์ให้กับ ปตท. และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจให้กับ ปตท. ด้วย
- 4) ถือเป็นหน้าที่หนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการและผู้บริหาร

ทั้งนี้ ปตท. กำกับดูแลให้มีการพิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารหรือบุคคลภายนอกจากบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้น (Director's Pool) ในบริษัทกลุ่ม ปตท. ที่เป็นรัฐวิสาหกิจตาม พรบ. คุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ ให้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการอื่นของรัฐวิสาหกิจนั้น ทั้งนี้ ณ 1 มกราคม 2562 ปตท. มีผู้บริหารอยู่ในบัญชีรายชื่อ Director's Pool รวม 23 ราย และกำกับดูแลให้ผู้บริหาร ปตท. และบุคคลภายนอกที่ดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น ดำรงตำแหน่งในบริษัทที่ ปตท. หรือรัฐวิสาหกิจอื่นถือหุ้นไม่เกิน 3 แห่ง เพื่อลดความเสี่ยงด้านการขัดกันทางผลประโยชน์และกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2554 เกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจเรื่องการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ตามข้อเสนอของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบแห่งชาติ (ปปช.)

นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมีมติกำหนดแนวปฏิบัติหลักการการไปดำรงตำแหน่งต่างๆ ของผู้บริหารบริษัทกลุ่มปตท. โดยในปี 2558 คณะกรรมการ ได้มีมติให้ถือหลักการดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดีฯ อีกด้วย

9.5. การดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายใน

(1) จริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ (Code of Conduct)

ปตท. กำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับมาตรฐานจริยธรรมและจรรยาบรรณ (Code of Conduct) โดยคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นผู้กำหนดจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจตามหลักมาตรฐานสากลไว้ในคู่มือ CG และกำหนดให้การฝ่าฝืนมีความผิดทางวินัย

จริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. มีสาระสำคัญดังนี้

1. เคารพกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชนสากล
2. ป้องกันการฟอกเงิน
3. เป็นกลางทางการเมือง
4. ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย และผลประโยชน์ขัดกัน
5. รักษาความลับ และไม่ใช้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
6. ตอบสนองความต้องการของลูกค้า และรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
7. แข่งขันอย่างเสรี เป็นธรรม
8. มีกระบวนการการจัดซื้อที่โปร่งใส และปฏิบัติต่อคู่ค้าอย่างเป็นธรรม
9. รับผิดชอบต่อชุมชน และสังคม
10. สนับสนุนสิทธิของพนักงาน และสร้างความผูกพันต่อองค์กร
11. ปฏิบัติต่อเงื่อนไขสัญญาที่มีต่อเจ้าหนี้อย่างเคร่งครัด โปร่งใส และเท่าเทียมกัน
12. มีระบบการควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ
13. มีแนวทางปฏิบัติในการรับ การให้ของขวัญ ทริพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด
14. รักษาความปลอดภัย ส่งเสริมสุขอนามัย และรักษาสีงแวดล้อม
15. เคารพทรัพย์สินทางปัญญา และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในทางที่ถูกต้อง

(2) ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflicts of Interest)

ปตท. กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเพื่อป้องกันการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนกับบริษัท (Conflicts of Interest) เพื่อป้องกันกิจกรรมที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน กิจกรรมที่ผิดกฎหมายและไม่เหมาะสม โดยคณะกรรมการ ปตท. ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์บนหลักการที่ว่า การตัดสินใจใดๆ ของบุคลากรทุกระดับในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจจะต้องทำเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของ ปตท. เท่านั้น และถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับที่จะหลีกเลี่ยงการมีส่วนเกี่ยวข้องทางการเงิน และ/หรือความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกอื่นๆ ซึ่งจะส่งผลให้ ปตท. ต้องเสียผลประโยชน์หรือก่อให้เกิดความขัดแย้งในด้านความภักดีหรือผลประโยชน์หรือขัดขวางการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวข้องกับรายการที่พิจารณา ต้องแจ้งให้บริษัททราบถึงความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้องของตนในรายการดังกล่าว และต้องไม่เข้าร่วมการพิจารณาตัดสินใจ รวมถึง ปตท. จะต้องดำเนินการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจอนุมัติหรือเกี่ยวข้องกับธุรกรรมนั้นๆ

(3) การจัดทำรายงานเปิดเผยรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับ ปตท.

ปตท. กำหนดให้ กรรมการ ผู้บริหาร พนักงานทุกคน ต้องจัดทำรายงานเปิดเผยรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับ ปตท. โดยใช้แบบฟอร์มรายงานการเปิดเผยรายการที่สงสัยว่าจะเป็นผลประโยชน์ที่ขัดกันกับผลประโยชน์ของ ปตท. และในการอนุมัติใดๆ สำหรับกรณีดังกล่าวต้องยึดถือหลักการไม่ให้มีการกำหนดเงื่อนไขหรือข้อกำหนดพิเศษผิดไปจากปกติ ถือเป็นกระบวนการควบคุมภายในของ ปตท. รวมทั้งได้กำหนดให้สำนักตรวจสอบภายในและคณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้สอดส่องดูแลและจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ดังกล่าว ทั้งนี้ในปี 2561 จัดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับจัดทำรายงานความขัดแย้งของผลประโยชน์ โดยในส่วนของผู้บริหารและพนักงานจัดทำแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ PTT Intranet ในช่วงต้นปี ซึ่งสรุปผลไม่พบรายการขัดแย้งที่มีสาระสำคัญ โดยในแบบการเปิดเผยรายการขัดแย้งทางผลประโยชน์ของ ปตท. จะเป็นการยืนยันการรับทราบว่าการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม จริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. เข้าลักษณะแห่งความผิดทางวินัย ต้องพิจารณาโทษวินัยตามขั้นตอนการลงโทษ และความร้ายแรงของการกระทำ

(4) การจัดทำรายงานการมีส่วนได้ส่วนเสียของกรรมการ ผู้บริหาร และบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง

ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2561 คณะกรรมการ ปตท. ได้จัดทำแบบรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำกับดูแลด้านการมีส่วนได้เสียในระดับกรรมการ และเช่นเดียวกับผู้บริหารระดับสูงได้ดำเนินการจัดทำแบบรายงานดังกล่าวประจำปีครบทุกราย และจัดส่งให้เลขานุการบริษัทจัดเก็บ รวบรวม พร้อมทั้งทำสำเนาส่งประธาน

คณะกรรมการ ปตท. และประธานคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อใช้ในการตรวจสอบและกำกับดูแลด้านความขัดแย้งทางผลประโยชน์ อนึ่ง ในระหว่างปีไม่มีการรายงานการมีส่วนได้ส่วนเสียของกรรมการ ผู้บริหาร และบุคคลเกี่ยวข้อง

(5) การจัดทำรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์

เพื่อกำกับดูแลด้านการใช้ข้อมูลภายใน ปตท. ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ปตท. และผู้บริหาร ซึ่งหมายรวมถึงคู่สมรสหรือผู้ที่อยู่กันด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ ปตท. จะต้องแจ้งให้ ปตท. ทราบ และรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ภายใน 3 วันทำการนับจากวันที่ซื้อ ขาย โอน หรือรับโอน รวมทั้ง ปตท. ได้กำหนดนโยบายให้มีการเปิดเผย/รายงาน การซื้อ/ขาย/โอน เปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ของกรรมการและผู้บริหารต่อคณะกรรมการ ปตท. เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในการประชุมประจำเดือน โดยกำหนดเป็นวาระปกติในปฏิทินการประชุมคณะกรรมการ ปตท. ไว้ล่วงหน้า

อนึ่ง ในช่วง 1 สัปดาห์ก่อนวันปิดงบการเงินประจำไตรมาสและประจำปี สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัทจะทำหนังสือแจ้งกรรมการ ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่ได้รับทราบข้อมูลภายใน (Insider) ไม่ให้เปิดเผยข้อมูลภายในแก่บุคคลภายนอกหรือบุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง และห้ามซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในช่วง 45 วัน สำหรับงบไตรมาส และ 60 วัน สำหรับงบประจำปี (ตั้งแต่วันปิดงบจนถึงวันแจ้งงบต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ) คือ ก่อนที่งบการเงินจะเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้นำข้อมูลภายในไปใช้ในทางมิชอบ (Insider Trading) ทั้งนี้ ในปี 2561 กรรมการและผู้บริหารได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด มีการแจ้งกรรมการและผู้บริหาร จำนวน 4 ครั้ง คือ ห้ามซื้อ/ขาย/โอนหุ้น ปตท. (1) ระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2561 (งบปี 2560) (2) ระหว่างวันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม 2561 (งบไตรมาสที่ 1 ปี 2561) (3) ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ถึงวันที่ 15 สิงหาคม 2561 (งบไตรมาสที่ 2 ปี 2561) (4) ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 (งบไตรมาสที่ 3 ปี 2561) นอกจากนี้ ได้กำหนดนโยบายหลีกเลี่ยงการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในกลุ่ม ปตท. นอกเหนือจากช่วงเวลาดังกล่าวข้างต้น โดยหากมีความจำเป็นต้องซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ต้องแจ้งเลขานุการบริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 2 วัน

รายงานการถือหลักทรัพย์ของกรรมการ ปตท. ปี 2560 และปี 2561

ลำดับ	รายชื่อกรรมการ	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
		ณ 31 ธ.ค. 2560	ณ 31 ธ.ค. 2561	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี (หุ้น)	
1.	นายไกรฤทธิ อุษากานนท์ชัย	N/A	—	—	• กรรมการ แต่งตั้งใหม่ตั้งแต่วันที่ 11 กรกฎาคม 2561 • แต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน 2561 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	N/A	—	—	—
2.	ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
3.	นายคอน วสันตพุกย์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
4.	พล.อ.ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
5.	นายวิชัย อัครัสกร	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
6.	นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
7.	นายสุพจน์ เตชวรสินสกุล	N/A	—	—	กรรมการแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2561 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
8.	ศาสตราจารย์ ดร. สุรพล นิติไกรพจน์	N/A	—	—	กรรมการแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 12 เมษายน 2561 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
9.	นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
10.	นายจุฬพล ริมสาคร	N/A	—	—	กรรมการแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม 2561 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	N/A	—	—	—
11.	นายธรรณ ชำรงนาวาสวัสดิ์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
12.	นายคณูชา พิษนันท์	N/A	—	—	กรรมการแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 12 เมษายน 2561 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
13.	นายธรรมยศ ศรีช่วย	N/A	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
14.	นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร	—	—	—	แสดงข้อมูลไว้ในตารางการถือหลักทรัพย์ ของผู้บริหาร ปตท.
	คู่สมรสและ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—

หมายเหตุ : คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการไม่มีการถือหุ้น

รายงานการถือหลักทรัพย์ของกรรมการที่ครบวาระและลาออกระหว่าง ปี 2561

ลำดับ	รายชื่อกรรมการ	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
		ณ 31 ธ.ค. 2560	ณ 31 ธ.ค. 2561	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี (หุ้น)	
1.	นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์	—	N/A	N/A	พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากอายุครบ 65 ปี เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2561 (ไม่ได้ถือหุ้นปกติในช่วงดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
2.	นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาติ	—	N/A	N/A	ครบวาระเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2561 (ไม่ได้ถือหุ้นปกติในช่วงดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
3.	นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	—	N/A	N/A	ครบวาระเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2561 (ไม่ได้ถือหุ้นปกติในช่วงดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
4.	นายสมชัย สัจจพงษ์	—	N/A	N/A	ลาออกเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2561 (ไม่ได้ถือหุ้นปกติในช่วงดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
5.	นายกฤษฎา จินะวิจารณ์	N/A	N/A	N/A	กรรมการแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2561 และลาออก เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2561 (ไม่ได้ถือหุ้นปกติในช่วงดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
6.	พล.อ.ท. บุญสืบ ประสิทธิ์	—	N/A	N/A	พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากอายุครบ 65 ปี เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2561 (ไม่ได้ถือหุ้นปกติในช่วงดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
7.	นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	25,000	N/A	N/A	แสดงข้อมูลไว้ในตารางการถือหลักทรัพย์ของผู้บริหาร ปตท.
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—

การถือหลักทรัพย์ของผู้บริหาร ปี 2560 และปี 2561

ลำดับ	ชื่อผู้บริหาร	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
		ณ 31 ธ.ค.2560 (มูลค่าหุ้นที่ตราไว้หุ้นละ 10 บาท)	ณ 31 ธ.ค.2561 (มูลค่าหุ้นที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท)	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี (หุ้น)	
1.	นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร	—	—	—	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับแต่งตั้งเป็น ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2561 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
2.	นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต	15,500	155,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
3.	นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์	22,500	225,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)
	คู่สมรส	4,300	43,000	—	
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	
4.	นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต	55,451	554,510	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
5.	นางสาวพรรณณลิน มหาวงศ์กุล	N/A	288,120	—	<p>* ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ กลุ่มงานการเงินและบัญชี บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และมีคำสั่งให้กลับมาดำรงตำแหน่งผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ รักษาการประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)</p>
6.	นายภุชงค์ อิ่มแสง	10,000	100,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
7.	นายพนพล ปิ่นสุภา	13,600	136,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)
	คู่สมรส	50,800	508,000	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
8.	นางสาวเพียงพนอ บุญกล้า	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
9.	นางอรวิดี โพธิสาร	N/A	—	—	<p>* ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)</p>
	คู่สมรส	N/A	1,140	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	N/A	—	—	—
10.	นายปรีชา โกเศชนวิฑน์	N/A	—	—	<p>* ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)</p>
11.	นายดิษทัต ปันยารชุน	N/A	—	—	<p>* ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)</p>
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	N/A	—	—	—
12.	นายวรวัฒน์ พิทยศิริ	N/A	—	—	<p>* ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2561 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)</p>
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	N/A	—	—	—
13.	นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม	N/A	77,000	—	<p>* ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)</p>

ลำดับ	ชื่อผู้บริหาร	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
14.	นายพงศธร ทวีสิน	N/A	10,000	—	*ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)
	คู่สมรส	N/A	7,000	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	N/A	—	—	—
15.	นายอริคม เดบศิริ	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
16.	นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
17.	นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ	2,000	20,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
18.	นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์	—	—	—	ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง รักษาการแทน ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2561 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
19.	นายชวลิต ทิพพานิช	N/A	10,000	—	*ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
20.	นางสาวดวงกมล เศรษฐธัญญ์	N/A	80,000	—	*ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง รองกรรมการผู้จัดการใหญ่สายการเงิน และบัญชี บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2561 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)
21.	นายสัมฤทธิ์ สำเนียง	7,000	70,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
22.	นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ	3,699	36,990	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)
23.	นายเชิษฐวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์	1,516	15,160	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—

หมายเหตุ : คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้บริหารไม่มีการถือหุ้น ยกเว้น ผู้บริหาร ลำดับที่ 3, 7, 9 และ 14

การถือหลักทรัพย์ของผู้บริหารที่โยกย้าย / เกษียณอายุ ปี 2561

ลำดับ	ชื่อผู้บริหาร	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
		ณ 31 ธ.ค. 2560 (มูลค่าหุ้นที่ตราไว้หุ้นละ 10 บาท)	ณ 31 ธ.ค. 2561 (มูลค่าหุ้นที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท)	จำนวนหุ้นเพิ่ม (ลด) ระหว่างปี (หุ้น)	
1.	นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	25,000	N/A	N/A	ครบสัญญาจ้าง มีผลตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม 2561 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในช่วงดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
2.	นางนิธิมา เทพวันังกูร	41,000	N/A	N/A	เกษียณอายุเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2561 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในช่วงดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
3.	นางศรียรรณ เอี่ยมรุ่งโรจน์	—	N/A	N/A	เกษียณอายุเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2561
	คู่สมรส	110,200	N/A	N/A	(มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในช่วงดำรงตำแหน่งในระหว่างปี 2561)
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
4.	นางบุบผา อมรเกียรติจักร	70,000	N/A	N/A	เกษียณอายุเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2561 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในช่วงดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2561)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
5.	นายสมพร ว่องวุฒิพรชัย	—	N/A	N/A	เกษียณอายุเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2561 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในช่วงดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2561)
	คู่สมรส	10,000	N/A	N/A	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
6.	นายเต็มชัย บุณนาค	—	N/A	N/A	เกษียณอายุเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2561 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
7.	นายอรรถวุฒิ วิจิตเศรษฐ	—	—	—	กลับไปปฏิบัติงานที่ บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2561 (มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2561)
	คู่สมรส	2,000	N/A	N/A	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—

หมายเหตุ : การออกและเสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ (Warrant) ให้แก่กรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้บริหาร พนักงาน ปตท. และพนักงานบริษัทในเครือ ปตท. ที่มาปฏิบัติงานประจำในตำแหน่งงานของ ปตท. จำนวน 60,000,000 หน่วย แบ่งเป็น 2 รุ่น คือ รุ่นที่ 1 (PTT-W1) จำนวน 40,000,000 หน่วย เสนอขายในปี 2548 และใช้สิทธิครั้งสุดท้าย วันที่ 31 สิงหาคม 2553 และรุ่นที่ 2 (PTT-W2) จำนวน 20,000,000 หน่วย เสนอขายในปี 2549 และใช้สิทธิครั้งสุดท้าย วันที่ 28 กันยายน 2554 ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และยังไม่มีการขออนุมัติออก Warrant รุ่นใหม่

(6) การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อ ปปช.

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 กำหนดให้กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของ ปตท. รวมไปถึงกรรมการ และผู้บริหารสูงสุดในนิติบุคคลที่ ปตท. ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ปปช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง ทุกๆ 3 ปีที่ดำรงตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง โดย ปตท. จะมีหนังสือแจ้งเตือนกรรมการและผู้บริหารสูงสุดตามเวลาที่กำหนด

(7) การแจ้งการมีส่วนได้ส่วนเสียในที่ประชุม

คณะกรรมการฯ ได้กำหนดนโยบายในเรื่องในการประชุมคณะกรรมการ ปตท. ทุกครั้ง ประธานกรรมการจะแจ้งต่อที่ประชุมเพื่อขอความร่วมมือกรรมการปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับเรื่องความขัดแย้งของผลประโยชน์ในระเบียบวาระ

ใดที่กรรมการเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสีย ขอให้กรรมการแจ้งต่อที่ประชุมเพื่อกดออกเสียงหรือให้ความเห็นใด ๆ ในปี 2561 มีการแจ้งต่อ ประชามติกรรมการฯ จำนวน 11 วาระ (การประชุมรวม 16 ครั้ง)

(8) การพิจารณาและการสอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน

คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ในการพิจารณาและสอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของ ปตท. โดยเป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก่อนนำเสนอคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาอนุมัติ

(9) กิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณธุรกิจ

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทำหน้าที่กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันของ ปตท. โดยเป็นผู้มอบนโยบายและแนวปฏิบัติให้ คณะกรรมการจัดการการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance Management Committee: CGMC) ซึ่งในปี 2561 ได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็น คณะกรรมการจัดการการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบขององค์กร (Governance, Risk and Compliance Management Committee : GRCMC) และเพิ่มเติมบทบาทหน้าที่เพื่อให้ครอบคลุมการกำกับดูแลการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล การจัดการความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ (Operational Risk) และการควบคุมภายใน และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ และระเบียบขององค์กร รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ (สปท.) ของ ปตท. โดยมีผู้บริหารระดับรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ เป็นประธานและรายงานตรงต่อคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการต่อต้านทุจริตของ ปตท. พร้อมทั้งเป้าหมายและตัวชี้วัดประจำปี ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคณะกรรมการ ปตท. โดยในปี 2561 มีการดำเนินงานทั้งที่เป็นการริเริ่มและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- มอบหมายผู้บริหารระดับสูงขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ค่านิยมองค์กร โดยมีประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ ดำรงตำแหน่ง I Champion (Integrity & Ethics Champion) และเป็นผู้นำจัดตั้งชมรมพลังไทยใจสะอาด (Integrity Power) โดยเปิดให้พนักงานเข้าเป็นสมาชิกชมรมฯ เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึกและแสดงออกในเรื่องความซื่อสัตย์ กล้าปฏิเสธการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ
- จัดให้มีช่องทางในการสื่อความแก่ผู้ถือหุ้นสามัญโดยตรง ได้แก่ จดหมายข่าวรายไตรมาส 2 ภาษา คือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ภายใต้ชื่อ “PTT Bizway” ส่งไปทางไปรษณีย์เพื่อรับทราบข้อมูลสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ สารจากประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผลประกอบการ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารจัดการสู่ความยั่งยืน ข่าวสารการดำเนินงาน ฯลฯ โดย ปตท. ได้จัดทำแบบประเมินเป็นประจำทุกปี สำหรับปี 2561 หัวข้อทัศนคติของผู้ถือหุ้นต่อ ปตท. มีความเห็นว่า ปตท. มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ร้อยละ 83.62
- จัดให้มีการอบรมหัวข้อการกำกับดูแลกิจการที่ดีและต่อต้านคอร์รัปชันแก่พนักงานที่เข้าใหม่ผ่านหลักสูตรการปฐมนิเทศทุกระดับ รวมทั้งกำหนดให้สอบวัดความรู้ในระบบ CG E-Learning โดยในปี 2561 มีการจัดสื่อความในกิจกรรมดังกล่าวรวม 3 รุ่น จำนวนรุ่นละ 60-80 คน และมีการมอบคู่มือ CG ให้พนักงานเข้าใหม่ทุกคนได้ศึกษาและลงนามรับทราบ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการทำงาน
- จัดทำ CG E-learning ในระบบ PTT Intranet เพื่อใช้เป็นสื่อสำหรับเรียนรู้เรื่องหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี จรรยาบรรณธุรกิจ และมาตรการต่อต้านคอร์รัปชันด้วยตนเองสำหรับพนักงานในทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง โดยใช้เหตุการณ์จำลองต่างๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ และให้พนักงานสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้จากระบบไปประยุกต์ใช้ได้ สถานการณ์จริงตามความเหมาะสม รวมถึงมีการทดสอบวัดความเข้าใจของพนักงานในท้ายหลักสูตร ในปัจจุบัน มีผู้เข้าร่วมศึกษาและทดสอบความรู้ผ่านระบบ CG E-Learning ทั้งสิ้น 3,377 ราย หรือประมาณร้อยละ 90.83 ของพนักงานทั้งหมด

- จัดทำแบบประเมินด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันผ่านช่องทางการสื่อสารภายในเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การประเมินความรู้ความเข้าใจของพนักงาน สรุปผลร้อยละ 89.28 มีความเข้าใจเป็นอย่างดี การประเมินการสื่อสาร ความสรุปผลความพึงพอใจในระดับดี-ดีมากร้อยละ 85.20 และการประเมินความคิดเห็นของพนักงานต่อการดำเนินงานของ ปตท. สรุปผลเห็นด้วยร้อยละ 87.78
- ปตท. สร้างบรรยากาศของการรณรงค์ผ่านสื่อต่างๆ ภายในองค์กร เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดทำเว็บไซต์ CG Intranet และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ติดต่อสอบถามได้ผ่านช่องทางอีเมล cghelpdesk@pttplc.com จัดทำวิดีโอสื่อความ CG Comics จัดให้มีคอลัมน์ CG See Through ในวารสารรายเดือน “PTT Spirit” ข้อย่าเตือน CG Tips ผ่าน E-Mail ภายใน Page: CG Channel ใน PTT Workplace เพื่อให้พนักงานทุกคนได้รับทราบข่าวการดำเนินการที่เกี่ยวกับ CG รวมทั้งให้ความรู้และร่วมกิจกรรมที่น่าสนใจ นอกจากนี้ ได้กำหนดให้มี Agenda Base Meeting เป็นระเบียบวาระการประชุมของหน่วยงานต่างๆ โดยมีหัวข้อ QSHE / SPIRIT / CSR / CG Talk เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารความ CG และส่งเสริมการการตระหนักถึงการทำงานอย่างมี CG ด้วย เช่น การประชุมคณะกรรมการจัดการของ ปตท. เป็นต้น
- จัดให้มีกิจกรรม CG Camp ปี 5 เพื่อให้ตัวแทนพนักงานจากหน่วยงานต่าง ๆ มีโอกาสเข้ามาศึกษาและเรียนรู้ด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเข้มข้น เพื่อสามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานและเป็นตัวแทนในการสื่อสารความแก่เพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเข้มแข็งจากภายในตามกลยุทธ์ของ ปตท. โดยกิจกรรมประกอบด้วย ส่วนของการ Workshop หัวข้อ Work Smart with PTT CG โดยใช้หลักจิตวิทยามาร่วมกันหาระดับ CG ในตัวของพนักงานแต่ละคน และ กิจกรรมฐานที่ได้สอดแทรกแนวคิดเรื่องการปฏิบัติตามหลัก CG
- จัดให้มีงาน PTT Integrity Forum 2018 เป็นปีที่ 2 เพื่อส่งเสริมให้พนักงานปฏิบัติงานโดยยึดหลักความดี ตามค่านิยม SPIRIT โดยปี 2561 จัดขึ้นภายใต้แนวคิดที่จะขับเคลื่อน ปตท. สูการเป็นองค์กรแห่งความโปร่งใส ด้วยวัฒนธรรมองค์กรด้านการกำกับดูแลกิจการ การบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน และการกำกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ หรือ GRC พร้อมผลักดันให้เกิดการบริหารจัดการตามแนวคิดการป้องกันความเสี่ยง 3 ระดับ หรือ Three Lines of Defense
- ปตท. ให้ความสำคัญด้านการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารบริษัทในรูปแบบ “กลุ่ม ปตท.” โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี กลุ่ม ปตท. มีเป้าหมายในการยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน รวมทั้งกำหนดแผนการดำเนินงาน และแนวทางการประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยได้จัดกิจกรรม PTT Group CG Day อย่างต่อเนื่อง เพื่อรณรงค์ ส่งเสริม และเผยแพร่การดำเนินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทในกลุ่ม ปตท. จัดโดยบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม ปตท. 6 บริษัท ได้แก่ PTT, PTTEP, PTTGC, TOP, IRPC และ GPSC ทั้งนี้ มีแขกรับเชิญกิตติมศักดิ์จากหน่วยงานภายนอกให้เกียรติเข้าร่วมงาน เช่น ผู้แทนจาก ตลท. สำนักงาน ก.ล.ต. สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย มูลนิธิเครือข่ายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นต้น รวมทั้งคู่ค้า คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานกลุ่ม ปตท. ซึ่ง ในปี 2561 กลุ่ม ปตท. โดย TOP เป็นเจ้าภาพจัดงานภายใต้แนวคิด PTT Group CG Day 2018: Born to be REAL เพื่อแสดงถึงเจตนารมณ์ที่เข้มแข็งของกลุ่ม ปตท. ในการพัฒนาองค์กรตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และพร้อมที่จะขับเคลื่อนองค์กรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมตามหลักคุณธรรม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” โดยภายในงานมีการเสวนาหัวข้อ “เมื่อโลกขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี... CG จะก้าวต่อไปอย่างไร” จากผู้นำกลุ่ม

ปตท. ซึ่งได้แสดงวิสัยทัศน์ภายใต้การบริหารความสมดุลในทุกด้าน เพื่อสร้างความไว้วางใจและตอบสนองความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม

- ปตท. ส่งเสริมการแบ่งปันความรู้แก่หน่วยงานภายนอก เพื่อยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยผู้บริหารได้รับเชิญเป็นวิทยากรถ่ายทอดนโยบายและประสบการณ์ในโอกาสต่างๆ และยังให้การต้อนรับหน่วยงานทั้งจากภาครัฐ และเอกชน รวมถึงสถาบันการศึกษาเข้าเยี่ยมชมกิจการ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และศึกษาดูงานในด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท.

(10) การต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน

- ปตท. จัดทำแผนงานประจำปี เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) โดยกำหนดแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันในจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของบริษัท เช่น จรรยาบรรณว่าด้วยการมีส่วนได้เสียและผลประโยชน์ขัดกัน จรรยาบรรณว่าด้วยการรับ การให้ ของขวัญ ทริพส์สิน หรือประโยชน์อื่นใด โดย ปตท. ไม่สนับสนุนการให้สินบนอย่างเด็ดขาด
- ปี 2553 ปตท. ได้ร่วมลงนามในการแสดงเจตนารมณ์เป็นแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (Private Sector Collective Action Coalition against Corruption : CAC) ซึ่งเป็นโครงการที่จัดขึ้นโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย และได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยเป็น 1 ใน 27 บริษัทแรกที่ร่วมประกาศเจตนารมณ์
- ตั้งแต่ปี 2555 ปตท. ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกภาคีข้อตกลงโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations Global Compact : UNGC) เพื่อแสดงถึงเจตนารมณ์ในการนำหลักสิทธิมนุษยชน สิทธิแรงงาน การรักษาสีงแวดล้อม และการต่อต้านคอร์รัปชันในระดับสากลมาเป็นใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ โดย ปตท. ได้นำเสนอความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามหลักสากล 10 ประการของ UNGC ในรายงานความยั่งยืนประจำปี
- การประกาศนโยบาย
 - ตั้งแต่ปี 2557 ปตท. ประกาศใช้นโยบายต่อต้านคอร์รัปชันของ ปตท. และกลุ่ม ปตท. ทั้งทั้งองค์กร โดยกำหนดให้นโยบายต่อต้านคอร์รัปชันของ ปตท. เป็นส่วนหนึ่งของคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาตรฐานทางจริยธรรม และจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และกำหนดให้นโยบายต่อต้านคอร์รัปชันของกลุ่ม ปตท. เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการกำกับดูแลบริษัทในกลุ่ม ปตท. (PTT Way of Conduct) เพื่อให้บริษัทในกลุ่ม ปตท. มีมาตรการดำเนินงานและแนวทางการบริหารจัดการไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถสร้างพลังร่วมได้ตามวัตถุประสงค์ของการลงทุน
 - นโยบายต่อต้านคอร์รัปชันของ ปตท. กำหนดให้ บุคลากรของ ปตท. ต้องไม่ดำเนินการหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการคอร์รัปชัน การให้/รับสินบนทุกรูปแบบ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยบุคลากรของ ปตท. ต้องดำเนินการตามแนวปฏิบัติในนโยบาย ซึ่งครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานต่างๆ อย่างจริงจัง เช่น การบริจาคเพื่อการกุศล การบริหารทรัพยากรบุคคล การจัดหาพัสดุ การควบคุมภายใน เป็นต้น
 - ปี 2558 ปตท. ประกาศนโยบาย “งดรับของขวัญ (No Gift Policy)” ในทุกเทศกาล และในปี 2559 ต่อเนื่องถึงปี 2560 ประกาศใช้แนวปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านคอร์รัปชันกลุ่ม ปตท. เรื่องการรับ-ให้ของขวัญ การเลี้ยง หรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายงดรับของขวัญดังกล่าว เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานที่ดีในการปฏิบัติงานของบุคลากรในกลุ่ม ปตท. โดยมุ่งหวังให้บุคลากรทุกระดับปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน โดยได้จัดทำหนังสือแจ้งคู่ค้า

และหน่วยงานภายนอก รวมทั้งประชาสัมพันธ์ในพื้นที่สำนักงานของกลุ่ม ปตท. และช่องทางต่างๆ ซึ่ง ปตท. ถือเป็นองค์กรต้นแบบของประเทศไทยที่มีการประกาศใช้นโยบายดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม

■ การสื่อสาร ฝึกอบรม และการดำเนินงานที่สำคัญ

- ปตท. ได้สื่อความนโยบายต่อต้านคอร์รัปชันและแนวปฏิบัติไปยังบริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทอื่นที่ ปตท. มีอำนาจในการควบคุม คู่ค้าทางธุรกิจ และผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งสาธารณชน ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น จดหมาย อีเมล เว็บไซต์ ระบบ PTT Intranet การสัมมนา นิทรรศการ เป็นต้น เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มรับทราบและปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางที่ ปตท. กำหนด
- ปตท. จัดให้มีการสื่อสารและฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากรของ ปตท. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน ความคาดหวังของ ปตท. และบทลงโทษหากไม่ปฏิบัติตามมาตรการนี้ เช่น หลักสูตรการปฐมนิเทศ หลักสูตรทางจริยธรรม ระบบ CG E-Learning เป็นต้น รวมทั้งมีการจัดให้ผู้บริหารและพนักงานเข้าร่วมอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งจัดโดยหน่วยงานภายนอก
- การดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการให้การรับรอง (Certification Process) ของโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (CAC) ซึ่ง ปตท. ได้รับการต่ออายุการรับรองต่อเนื่องเป็นสมัยที่ 2 เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2561
- การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญให้บุคลากรของ ปตท. ทุกคนแสดงความโปร่งใส ได้แก่ ระบบการรายงานการซื้อ-ขาย หลักทรัพย์บริษัทในกลุ่ม ปตท. ล่วงหน้า เพื่อป้องกันปัญหาการใช้ข้อมูลภายในโดยมิชอบ (Insider Trading) และระบบการรายงานการรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดของบุคลากรตามนโยบายงดรับของขวัญ (No Gift Policy) เพื่อให้พนักงานรายงานในกรณีที่มีความจำเป็นต้องรับและไม่สามารถส่งกลับคืนผู้ให้ได้ พร้อมส่งมอบของดังกล่าวมาเพื่อรวบรวมและนำไปบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์
- ปตท. มุ่งหวังว่าจะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเครือข่ายความโปร่งใส เพื่อสังคมไทยที่เข้มแข็ง โดยส่งเสริมและผลักดันให้พันธมิตรทางธุรกิจของ ปตท. ประกาศเจตนารมณ์เข้าร่วมโครงการ CAC เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตคอร์รัปชันตลอดสายโซ่อุปทาน โดยในปี 2561 มีการสื่อความให้ความรู้และเชิญชวนคู่ค้าเป็นแนวร่วม CAC ในงานสัมมนาประจำปี ณ โรงแรมเกาหลีสยามไฮแอตต์ และงานสัมมนาคู่ค้า สายงานผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่วิศวกรรมและบริหารโครงการ
- ปตท. ตระหนักว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศ จึงให้ความสำคัญในการบูรณาการทำงานและพัฒนาเครือข่ายในการต่อต้านการทุจริตร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อผลักดันการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเป็นรูปธรรมผ่านกิจกรรมรูปแบบต่างๆ เช่น การรณรงค์แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตในภาครัฐวิสาหกิจร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. การเป็นภาคีเครือข่ายจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ งานวันต่อต้านคอร์รัปชันแห่งชาติ การจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของ ปตท. ให้แก่คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม เป็นต้น
- การกำกับดูแลและติดตามประเมินผลการปฏิบัติ
 - คณะกรรมการ ปตท. มีหน้าที่กำกับดูแลให้ ปตท. มีระบบที่สนับสนุนการต่อต้านการคอร์รัปชันที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจว่าฝ่ายบริหารได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการต่อต้านการคอร์รัปชันและปลูกฝังจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร

- คณะกรรมการตรวจสอบ มีหน้าที่กำกับดูแลการควบคุมภายใน การจัดทำรายงานทางการเงิน และกระบวนการอื่นที่เกี่ยวข้องกับมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน รวมทั้งกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน สอบทานมาตรการและการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการต่อต้านการคอร์รัปชันมีความเพียงพอและมีประสิทธิผล สอบทานการประเมินความเสี่ยงและให้คำแนะนำต่อคณะกรรมการ ปตท. เกี่ยวกับการปฏิบัติที่ควรมีเพื่อลดความเสี่ยงนั้น โดยผู้บริหารต้องนำคำแนะนำไปปฏิบัติ รวมทั้งรายงานผลการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชันของ ปตท. ต่อคณะกรรมการ ปตท. อย่างสม่ำเสมอ และให้คำแนะนำข้อควรปฏิบัติแก่คณะกรรมการ ปตท. และผู้บริหาร
- คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีหน้าที่กำหนดและทบทวนนโยบายต่อต้านคอร์รัปชัน ให้ข้อเสนอแนะ แนวทาง ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการคอร์รัปชันเป็นประจำทุกปี
- คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร มีหน้าที่กำกับดูแล และสนับสนุนให้มีการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงด้านการต่อต้านคอร์รัปชัน โดยการประเมินความเสี่ยงด้านคอร์รัปชันและทบทวนมาตรการต่อต้านคอร์รัปชันให้เพียงพอเหมาะสม
- ผู้บริหารมีหน้าที่กำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการคอร์รัปชันในกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการคอร์รัปชัน ทบทวนความเหมาะสมของกระบวนการและมาตรการต่างๆ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง รวมทั้งสื่อสารไปยังพนักงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- ปตท. จัดทำคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการคอร์รัปชัน (Corruption Risk Assessment Manual) เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้นำไปใช้เป็นแนวทางการประเมินความเสี่ยงด้านคอร์รัปชันในกระบวนการปฏิบัติงานและกำหนดกระบวนการควบคุมภายในที่เหมาะสม โดยในปี 2561 มีการจัดอบรมหลักสูตรการบริหารความเสี่ยงด้านคอร์รัปชัน (Corruption Risk Management) จำนวน 2 รุ่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักสากลในหลักการบริหารความเสี่ยงด้านคอร์รัปชันและมาตรการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้พนักงานนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันการคอร์รัปชันในการปฏิบัติงานประจำวันของตนเอง
- ปตท. จัดให้มีขั้นตอนในการเก็บรักษาเอกสารและบันทึกต่างๆ ให้พร้อมต่อการตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้องและเหมาะสมของรายการทางการเงิน การควบคุมภายในของกระบวนการทำบัญชีและการเก็บรักษาข้อมูล ได้รับการตรวจสอบภายในเพื่อยืนยันประสิทธิผลของกระบวนการตามมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน และเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการบันทึกรายการทางการเงินมีหลักฐานอย่างเพียงพอเพื่อใช้ในการตรวจสอบ
- หน่วยตรวจสอบภายใน มีการตรวจสอบรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ โอกาสการเกิดทุจริตและประสิทธิภาพขององค์กรในการบริหารความเสี่ยงจากการทุจริตภายในองค์กรและในระดับกิจกรรมการดำเนินงาน รวมถึงสอบทานเกี่ยวกับหลักจริยธรรมธุรกิจ จรรยาบรรณผู้บริหารและพนักงาน อีกทั้งมีการพิจารณาและรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบและผู้บริหารสูงสุดทันที เมื่อพบรายการหรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลการดำเนินการของปตท. อย่างร้ายแรง รวมถึงกรณีการเกิดทุจริต
- มาตรการ ขอบเขต และกลไกการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส
 - ปตท. มีกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล ที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นต่อมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน และมีนโยบายที่จะไม่ลดตำแหน่ง ลงโทษ หรือให้ผลทางลบต่อบุคลากรที่ปฏิเสธการคอร์รัปชัน แม้ว่าการกระทำนั้นจะทำให้ ปตท. สูญเสียโอกาสทางธุรกิจ

- บุคลากรของ ปตท. ไม่พึงละเลยหรือเพิกเฉยเมื่อพบการกระทำที่อาจฝ่าฝืนมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน โดย ปตท. จัดให้มีช่องทางการแจ้งเบาะแสและการคุ้มครองผู้รายงานที่ปลอดภัย เมื่อบุคลากรต้องการแจ้งข้อมูลหรือเบาะแส รวมทั้งเมื่อบุคลากรต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน
- ปตท. จัดให้มีข้อกำหนดว่าด้วย “การร้องเรียนและแจ้งเบาะแสดการทุจริต” เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนและแจ้งเบาะแสดการทุจริตต่อหน้าที่ (Whistleblowing) ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร อีกทั้งมีมาตรการคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องเรียน หรือผู้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเบาะแสดที่เกี่ยวข้อง โดยในปี 2561 คณะกรรมการจัดการของ ปตท. มีมติเห็นชอบให้มีการปรับปรุงแนวปฏิบัติในการพิจารณาข้อร้องเรียนทุจริตของ ปตท. เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันมีความจริงจัง เข้มงวด และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- บทลงโทษ
 - ปตท. จัดให้มีกระบวนการในการลงโทษบุคลากรที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชันอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม การกระทำใดๆ ที่ฝ่าฝืนหรือไม่เป็นไปตามนโยบายนี้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม จะได้รับการพิจารณาทางวินัยตามระเบียบที่ ปตท. กำหนด ซึ่งมีขั้นตอนการสืบสวนข้อเท็จจริง การสอบสวน การลงโทษ และการอุทธรณ์ที่ชัดเจน หรือมีโทษตามกฎหมาย บุคลากรของ ปตท. ต้องทำความเข้าใจและปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านการคอร์รัปชันในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

9.6 ค่าธรรมเนียมการปฏิบัติงานสอบบัญชี (Audit Fee)

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจ่ายค่าธรรมเนียมการปฏิบัติงานสอบบัญชี (Audit fee) ให้แก่ สำนักงานสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีสังกัดในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา มีจำนวนเงินรวม 135,509,583 บาท (หนึ่งร้อยสามสิบห้าล้านห้าแสนเก้าพันห้าร้อยแปดสิบสามบาทถ้วน) นอกจากนี้บริษัทฯ และบริษัทย่อย ได้จ่ายค่าตอบแทนของงานบริการอื่น (Non-audit fee) ที่มีสาระสำคัญ เช่น ค่าตรวจสอบ Global Medium Term Notes การให้คำปรึกษาด้านการบริหารความเสี่ยง Comfort Letter ค่าตรวจรับรองการเงินที่ใช้ในการยื่นกรมสรรพากร และค่าตรวจรับรองอื่น ๆ ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา รวมจำนวน 32,047,786 บาท (สามสิบสองล้านสี่หมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยแปดสิบหกบาทถ้วน)

9.7 การปฏิบัติตามหลักการค้ากับดูแลกิจการที่ดีในเรื่องอื่น ๆ

จากผลสำรวจการกำกับดูแลกิจการของ ปตท. ที่สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ได้ทำการสำรวจและให้คะแนนตามโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนประจำปี 2561 ในภาพรวม ปตท. อยู่ในเกณฑ์ "ดีเลิศ" และได้รับคะแนนเฉลี่ยภาพรวมและรายละเอียดสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของ บริษัทที่ทำการสำรวจทั้งหมดในปี 2561 จำนวน 657 บริษัท และสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของบริษัทในกลุ่ม SET50 ทั้งนี้ ผลสำรวจดังกล่าวพิจารณาจากข้อมูลที่ ปตท. เปิดเผยต่อสาธารณะ โดยในปี 2561 ปตท. มีแนวปฏิบัติที่ดี นอกเหนือจากเกณฑ์การสำรวจ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีต่อบริษัทจดทะเบียนอื่นๆ ที่สำคัญได้แก่

- ประชานกรรมการปัจจุบันเป็นกรรมการอิสระ จึงมีความเป็นอิสระในการมอบหมายนโยบายและกำกับดูแลการบริหารงานของ ปตท.
- ปตท. กำหนดให้มีจำนวนกรรมการอิสระไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่

- เนื่องจาก ปตท. มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 คณะกรรมการตรวจสอบจึงได้พิจารณาเห็นชอบให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเป็นกลางและมีความน่าเชื่อถือเป็นผู้สอบบัญชีของ ปตท. และนำเสนอคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาและขออนุมัติที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาแต่งตั้งและอนุมัติค่าสอบบัญชี

- คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ในการประชุมครั้งที่ 6/2561 วันที่ 18 ธันวาคม 2561 และคณะกรรมการ ปตท. ในการประชุม ครั้งที่ 12/2561 วันที่ 21 ธันวาคม 2561 ได้พิจารณา “หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560” (Corporate Governance Code: “CG Code”) ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) และตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในฐานะผู้นำ (governing body) ขององค์กร ในการนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีไปใช้สร้างคุณค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืนเป็นอย่างดี รวมทั้งได้ประเมินการปฏิบัติตามหลักปฏิบัติใน CG Code แต่ละข้อเทียบกับนโยบายและการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ในปัจจุบันอย่างละเอียดและมีความเห็นว่า ปตท. มีนโยบาย มาตรการ และกระบวนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักปฏิบัติใน CG Code รวมทั้งมีแผนการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ให้เหมาะสมกับทิศทางทางธุรกิจและแนวโน้มของบริษัทชั้นในระดับสากล

ตลอดปี 2561 ปตท. ได้ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี แต่อาจไม่ครอบคลุมเกณฑ์ของโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทย (Corporate Governance Report of Thai Listed Companies) และ ASEAN CG Scorecard ใน 2 ประเด็นซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการ ประกอบด้วยจำนวน 5-12 คน

ข้อบังคับของ ปตท. กำหนดให้มีจำนวนกรรมการไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 15 คน โดยปัจจุบัน ปตท. มีจำนวนกรรมการ 15 คน ซึ่งสอดคล้องกับข้อบังคับและการดำเนินธุรกิจด้านปิโตรเลียมที่ต้องการผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขาอาชีพที่จำเป็นในการบริหารกิจการของ ปตท. โดยคณะกรรมการ ปตท. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องจำนวน 5 คณะช่วยกลั่นกรองงานที่มีความสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร

(จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการชุดย่อย แสดงรายละเอียดในหมวด 8.1.6 การประชุมของคณะกรรมการ ปตท. แล้ว)

2. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการ โดยการลงคะแนนเสียงแบบสะสม (Cumulative Voting)

ข้อบังคับของ ปตท. กำหนดให้เลือกตั้งกรรมการโดยวิธีคะแนนเสียงข้างมาก และผู้ถือหุ้นแต่ละคนมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถืออยู่ นอกจากนี้ ปตท. ได้กำหนดให้มีวิธีการอื่นในการดูแลสิทธิของผู้ถือหุ้นรายย่อยมาโดยตลอด เช่น การสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยใช้สิทธิเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติม หรือเสนอชื่อนักลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการได้ล่วงหน้า เป็นต้น

10. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibilities : CSR)

ปตท. จัดทำรายงานความยั่งยืน (Corporate Sustainability Report) ประจำปี 2561 เพื่อเปิดเผยทิศทาง กลยุทธ์ นโยบาย แนวทางการบริหารจัดการและผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมต่อเนื่องเป็นปีที่ 11 ตามมาตรฐานการรายงานของ Global Reporting Initiatives (GRI) โดยมีหน่วยงานภายนอกสอบทานความครบถ้วน ถูกต้อง และความเชื่อถือได้ของข้อมูล และสารสนเทศที่มีการเปิดเผยต่อเนื่องเป็นปีที่ 8 ทั้งนี้ได้จัดส่งรายงานความยั่งยืน ปี 2561 พร้อมกับรายงานประจำปีให้กับผู้ถือหุ้น และเปิดเผยให้กับผู้ที่สนใจบนเว็บไซต์ของ ปตท. www.pttplc.com

11. การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

ระบบการควบคุมภายใน

ปตท. ให้ความสำคัญต่อการควบคุมภายในโดยมุ่งเน้นให้มีการจัดวางระบบการควบคุมภายในที่ครอบคลุมทุกกิจกรรมอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ใน 3 ด้าน ได้แก่

1. Operation – ให้มีการบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงการดูแลทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริต
2. Reporting – ให้การรายงานทางการเงินและรายงานการดำเนินงาน ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ภายในและภายนอกองค์กรเป็นไปอย่างถูกต้อง โปร่งใส เชื่อถือได้ และทันเวลา
3. Compliance – ให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่มติดั้งรัฐมนตรีและนโยบาย ซึ่งรวมถึงระเบียบปฏิบัติของฝ่ายบริหาร ปตท. และวิธีการปฏิบัติงานที่องค์กรกำหนดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ ปตท. อย่างเคร่งครัด

ปตท. กำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานควบคุมภายในเพื่อดำเนินการประเมินการควบคุมภายในขององค์กร โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. มอบหมายให้คณะกรรมการจัดการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบองค์กร มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมภายใน การประเมินผล และการรายงานเกี่ยวกับการควบคุมภายในของ ปตท. คณะกรรมการ ปตท. ได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่ในการสอบทานผลการประเมินการควบคุมภายใน ซึ่งจัดทำขึ้นโดยฝ่ายบริหาร และสำนักตรวจสอบภายในเป็นประจำทุกปี

การประเมินการควบคุมภายใน 5 องค์ประกอบตามแนวทางมาตรฐานสากล Internal Control-Integrated Framework ของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission : COSO สำคัญดังนี้

(1) สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment)

ปตท. มีสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในที่ดี มีความเหมาะสมเพียงพอต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินธุรกิจ โดยผู้บริหารได้ส่งเสริมสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นความซื่อสัตย์และจริยธรรม เป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) และมีการบริหารจัดการด้านต่างๆ ดังนี้

- กำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีและมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณการดำเนินธุรกิจ หรือ คู่มือ CG (Corporate Governance, Ethical Standards and Code of Business Ethics Handbook) ซึ่งกำหนดแนวปฏิบัติที่ดีด้านต่าง ๆ โดยกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานต้องยึดถือและปฏิบัติ รวมทั้งกำหนดให้ Integrity and Ethics เป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมองค์กร SPIRIT เพื่อเน้นย้ำให้บุคลากรดำเนินงานด้วยความโปร่งใส โดยคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นผู้กำหนดนโยบายด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักมาตรฐานสากล รวมถึงการเปิดเผยเกี่ยวกับการขัดกันผลประโยชน์ส่วนตนกับกิจการขององค์กร (Conflicts of Interest) เพื่อป้องกันกิจกรรมที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน กิจกรรมที่ผิดกฎหมายและไม่เหมาะสม มีการทบทวนปรับปรุงนโยบายและคู่มือเป็นประจำทุกปี โดยกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับ ลงนามรับทราบและยึดถือปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งในการทำงาน เพื่อให้เห็นถึงคำมั่นสัญญาในการนำนโยบายด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณธุรกิจไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

- การจัดโครงสร้างองค์กรที่มีลักษณะของการกระจายอำนาจ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความคล่องตัว เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป มีการมอบอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการกำหนดตัวชี้วัด (Key Performance Indicators : KPIs) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของพนักงาน และติดตามผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการทบทวนเป้าหมายประจำปีซึ่งพนักงานทุกคนทราบถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของตน

- กำหนดให้การกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมขององค์กร โดยมีเป้าหมายที่จะให้ ปตท. เป็นบริษัทที่เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Growth for All) โดยผลักดันให้เป็นบริษัทพลังงานไทยชั้นนำ เป็นองค์กรที่มีศักยภาพเป็นเลิศเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มร่วมกัน (Create Shared Value: CSV) และสร้างประโยชน์ตอบแทนที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย บนหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG)

- กำหนดนโยบายและวิธีการในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงขั้นตอนการวางแผนและบริหารอัตราค่าจ้างพนักงานในภาพรวมของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว พร้อมทั้งมีการวิเคราะห์/ทบทวนอัตราค่าจ้างพนักงานรายปี เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางในการดำเนินธุรกิจ และสื่อสารไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมการสรรหาและประมาณการงบประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อรองรับความต้องการด้านบุคลากรที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน

(2) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

ปตท. ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอก โดยถือว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทุกกระบวนการในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และต้องมีความเชื่อมโยงกันทุกระดับ จึงได้กำหนดเป็นนโยบายบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กรที่พนักงานทุกคนต้องปฏิบัติตาม และมีการประเมินความเสี่ยงในทุกระดับ สำหรับความเสี่ยงในระดับองค์กรจะมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบผ่านคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงของ ปตท. และความเสี่ยงในการปฏิบัติงานจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้บริหารที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานนั้นๆ ทั้งนี้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กรซึ่งเป็นคณะอนุกรรมการบริษัท กำกับดูแล และสนับสนุนให้มีการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงองค์กร สอดคล้องกับกลยุทธ์และ เป้าหมายทางธุรกิจ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ให้ข้อเสนอแนะแนวทาง ติดตามและประเมินผลต่อคณะกรรมการแผนวิสาหกิจและบริหารความเสี่ยงให้ดำเนินการบริหารความเสี่ยงในภาพรวมให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยถือว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่รับผิดชอบของทุกหน่วยงานในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งมีการระบุไว้อย่างชัดเจนในคำบรรยายหน้าที่งาน (Functional Description) ของทุกหน่วยงาน

(3) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

คณะกรรมการจัดการของ ปตท. มีอำนาจหน้าที่ในการทบทวนรายงานทั้งทางการเงินและไม่ใช่รายงานทางการเงินของทุกกลุ่มธุรกิจ ในภาพรวมขององค์กร และมีการสอบทานการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคู่มือการปฏิบัติงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานทุกระดับ โดยกำหนดเป็นดัชนีวัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators : KPIs) เพื่อให้การควบคุมกิจกรรมด้านการบริหารมีความเหมาะสมและเพียงพอ ตรวจสอบและติดตามได้ นอกจากนี้ยังมีการระบุการดำเนินงานในส่วนที่มีความเสี่ยงสำคัญและกำหนดกลไกในการควบคุมเพื่อป้องกันและลดข้อผิดพลาด มีการสอบทานผลการดำเนินงานโดยฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ เช่น ธุรกรรมด้านการเงิน การจัดซื้อ และการบริหารทั่วไป มีการมอบหน้าที่อย่างเป็นระบบให้กับกลุ่มบุคลากรเพื่อความมั่นใจว่ามีระบบตรวจสอบ และคานอำนาจกันได้ โดยมีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติ การประมวลผลข้อมูล การบันทึกการหรือการบันทึกบัญชี การรับ-จ่ายเงิน การสอบทานการตรวจสอบและการดูแลรักษาทรัพย์สินออกจากกันโดยเด็ดขาด มีการควบคุมภายในด้านการเงินการบัญชี เกี่ยวกับการเก็บเงิน รักษาเงิน การรับจ่าย เงินฝากธนาคาร และเงินยืมตรงให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด มีการบันทึกบัญชีครบถ้วนถูกต้องและสม่ำเสมอ มีการจัดเก็บเอกสารทางบัญชีทั้งที่เป็นเอกสารและข้อมูลสารสนเทศไว้อย่างเป็นระบบ และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ในด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ปตท. มีการดำเนินการตามระเบียบและข้อกำหนดว่าด้วยการพัสดุ ซึ่งได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไว้อย่างชัดเจน เช่น อำนาจหน้าที่ วงเงินอนุมัติ การกำหนดความต้องการพัสดุ การตรวจรับ การควบคุมและการเก็บรักษาพัสดุ และการตรวจนับทรัพย์สิน ในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ปตท. มีการวางระบบด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และมีการควบคุมติดตามประเมินผลอย่างเพียงพอ ทั้งการสรรหา การกำหนดค่าตอบแทน หน้าที่

ความรับผิดชอบ การพัฒนาบุคลากร การปฏิบัติงานของบุคลากร และการสื่อสาร เพื่อให้พนักงานมีความรู้ความสามารถ และการบริหารทรัพยากรบุคคลของปตท. มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ในกรณีที่ ปตท. มีการทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ปตท. มีมาตรการที่รัดกุมเพื่อติดตามให้การทำธุรกรรมนั้นต้องผ่านขั้นตอนการอนุมัติที่กำหนดทุกครั้ง ทุกรายการ โดยผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจะไม่ร่วมอนุมัติรายการนั้นๆ ทั้งยังมีการติดตาม และดูแลผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด

นอกจากนี้ ปตท. ยังให้ความสำคัญในเรื่อง ความมั่นคง ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม (Security, Safety, Health and Environment : SSHE) เพราะถือเป็นหนึ่งในเกราะป้องกันความเสี่ยง/ผลกระทบ และลดความสูญเสียที่จะอาจเกิดขึ้นต่อบุคลากร ทรัพย์สิน กระบวนการทำงาน ข้อมูล และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะส่งผลให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ สามารถต่อ ยอดผลประกอบการในทุก ๆ ด้านให้มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ ไปสู่วิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในที่สุด โดย คณะกรรมการ ปตท. ดูแล ติดตาม ให้นโยบาย และคำแนะนำเกี่ยวกับ SSHE ที่ ปตท. นำมาปรับใช้เป็นกิจกรรมการควบคุมผ่านคณะกรรมการจัดการของ ปตท. ในระดับฝ่ายจัดการ ซึ่งมีประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่เป็นประธานฯ รวมทั้งคณะกรรมการนโยบายคุณภาพ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม (Quality, Safety, Health and Environment : QSHE) กลุ่ม ปตท. และคณะกรรมการ QSHE ปตท. ซึ่งทำหน้าที่กลั่นกรองและกำกับดูแลการบริหารจัดการในระดับปฏิบัติการของกลุ่ม ปตท. และภายใน ปตท. ตามลำดับ โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบส่วนกลาง คือ ฝ่ายความมั่นคง ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม และฝ่ายบริหารคุณภาพองค์กรโดยในปี 2561 ได้มีการนำเสนอผลการดำเนินงานตัวชี้วัดด้าน SSHE ที่สำคัญ ให้คณะกรรมการจัดการ ปตท. พิจารณาทบทวนเพื่อสั่งการและให้ข้อเสนอแนะ เดือนละครั้ง รายละเอียดการบริหารจัดการด้าน SSHE สามารถอ่านเพิ่มเติมได้จากรายงานความยั่งยืน ปี 2561 (Corporate Sustainability Report 2018)

(4) ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล (Information & Communication)

ในปี 2561 ปตท. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ขององค์กรที่มุ่งเน้นกลยุทธ์สร้างความสามารถในการเติบโต ไปสู่การเป็น Top Quartile Performance อย่างยั่งยืนรวมทั้งการแสวงหาธุรกิจใหม่ New S-Curve ที่มีศักยภาพ เพื่อการเติบโตแบบก้าวกระโดดในอนาคต รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมควบคู่กับการหาโอกาสตอบสนองนโยบาย Thailand 4.0 ซึ่งเน้นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม ดังนั้นเพื่อให้การบริหารจัดการด้านดิจิทัล (Digital) ซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่องระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับการเปลี่ยนแปลงตามทิศทางขององค์กร ปตท. จึงได้จัดตั้งโครงสร้างสายงานเทคโนโลยีและวิศวกรรม (Technology and Engineering) เพื่อเป็นศูนย์กลางรับผิดชอบ ผลักดันให้เกิดการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทั้งจากภายในและภายนอก มาใช้สร้างมูลค่าเพิ่มและธุรกิจใหม่

คณะกรรมการ ปตท. จึงได้อนุมัติและผลักดันการดำเนินงานตาม Digital Roadmap สร้างนวัตกรรมที่นำไปเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ลดต้นทุนและลดค่าใช้จ่ายในการแข่งขันทางธุรกิจ โดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน อาทิ การพัฒนาระบบ Smile Trade เป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุน กลยุทธ์ของหน่วยธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบควบคุมและบริหารความเสี่ยงทางการค้าในหลายมิติ ตั้งแต่ความเสี่ยงของคู่ค้าก่อนการซื้อขาย ความเสี่ยงทางด้านราคา และประเมินความเสี่ยงทางการค้า (กำไรขาดทุน) จนถึงกระบวนการรับจ่ายเงิน พร้อมรองรับการเติบโตของธุรกิจการค้าระหว่างประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อสามารถรองรับการขยายตัวทางธุรกิจที่มีปริมาณและความซับซ้อนที่มากขึ้น รวมถึงครอบคลุมการค้าของ Commodities ใหม่ ๆ และชิงความได้เปรียบทางการค้า และจากการเติบโตของตลาดรถยนต์ไฟฟ้าและนโยบายด้านพลังงาน ที่มุ่งส่งเสริมการใช้รถยนต์ไฟฟ้าในประเทศ ปตท.จึงมีการพัฒนาเครื่อง Wall Charger สำหรับอัดประจุไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ เพื่อรองรับการเติบโตของรถยนต์ไฟฟ้า ร่วมกับการพัฒนา EV Charging Platform ให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การสื่อสารกับเครื่องชาร์จประจุรถยนต์ไฟฟ้า การชำระเงินผ่านช่องทางออนไลน์ การบริหารจัดการข้อมูล ความยืดหยุ่นและง่ายต่อการใช้งาน รวมถึง Mobile Application รองรับการใช้งานได้หลากหลายพื้นที่ โดย ปตท. ร่วมมือกับ บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) และ บริษัท เอนเนอร์ยี่คอมเพล็กซ์ จำกัด (EnCo) จัดตั้งเครื่องอัดประจุไฟฟ้าพร้อมการใช้งาน EV Charging Platform เพื่อใช้งานกับผู้ให้บริการ EnCo

และเตรียมขยายการใช้งานตามแผนต่อไป รวมไปถึงโครงการ Predictive Asset Maintenance (PAM) เป็นโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้าน Operational Excellence จากการที่ปัจจุบันงานในส่วนของ Maintenance ยังคงใช้ Time based maintenance และจัดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ แบบ manual ในการดำเนินงาน โดยเป็นลักษณะซ่อมบำรุงอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่กำหนด จึงได้นำเทคโนโลยี IoT Sensor มาใช้ในการส่งข้อมูลมาจัดเก็บแบบ Real time เพื่อทำ Failure Predictive เพิ่มประสิทธิภาพทางด้านการเข้าถึง การคาดการณ์และการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้การซ่อมบำรุงอุปกรณ์ต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่ต้องซ่อมบำรุงอุปกรณ์ก่อนกำหนดเวลาที่ควรจะเป็น ลดค่าใช้จ่ายในการ Turn around / Preventive Maintenance ลด unplanned shutdown นอกจากนี้ ปตท. จัดทำระบบ Analytic นำเทคโนโลยีระบบบริหารจัดการข้อมูลที่มีปริมาณมาก (Big Data) รวบรวม วิเคราะห์ทำความเข้าใจเชิงลึก และสร้างคุณค่าจากข้อมูล โดยมุ่งเน้นการปรับกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดการทรัพยากรบุคคล กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจสูงสุด

นอกจากนี้คณะกรรมการ ปตท. ยังตระหนักและให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมระบบโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานที่เป็นเลิศ โดยการขยายแบนด์วิธอินเทอร์เน็ต ให้มีขีดความสามารถที่สูงขึ้น รองรับเทคโนโลยีส่วนปฏิบัติการ (operational technology หรือ OT) และ เทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology หรือ IT) ควบคู่ไปกับการให้ความสำคัญกับความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) และได้มีการวางแผนและติดตั้ง อุปกรณ์เพื่อป้องกันภัยคุกคามผ่านทางช่องทางไซเบอร์ โดยมีการจัดเตรียมการป้องกันไว้หลายช่องทาง ได้แก่ ภัยคุกคามที่เข้ามาทางอินเทอร์เน็ต โดยมีตรวจสอบภัยร้ายและติดตามพฤติกรรมมัลแวร์ที่แฝงมาทางช่องทางต่าง ๆ เช่น อีเมล และจำกัดสิทธิ์การเข้าใช้งานเพื่อควบคุมการเข้าถึงข้อมูล ป้องกันภัยคุกคามในส่วนของผู้ใช้งานให้เครื่องที่ได้รับอนุญาตให้ใช้งานใน ปตท. เท่านั้น ที่สามารถนำเข้ามาใช้งานในเครือข่าย ปตท. ได้ นอกจากการพัฒนาด้านเครื่องมือและระบบแล้ว ปตท. ร่วมกับ บริษัท PTT Digital Solutions ผู้ให้บริการด้านดิจิทัลของ ปตท. และบริษัทในกลุ่ม ปตท. จัดตั้ง ศูนย์อำนวยการด้าน Cyber Security เพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ ในการจัดตั้งคณะทำงานและวางกระบวนการทำงานด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์

รวมถึงเพื่อเป็นการสอดคล้องกับกลยุทธ์การแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ ปตท. จึงจัดทำความร่วมมือในการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรม ร่วมกับพันธมิตรที่มีศักยภาพทุกภาคส่วน อาทิ การพัฒนานวัตกรรมด้านการเงินเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เกิดความคล่องตัวทางธุรกรรมทางการเงินอย่างเป็นรูปธรรม ร่วมกับ 9 ธนาคารชั้นนำของประเทศ โดยใช้เทคโนโลยี Blockchain เป็นต้น โครงการพัฒนาพื้นที่วังจันทร์วัลเลย์ในเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) โดยใช้ดิจิทัลเป็นตัวขับเคลื่อน Smart City ของประเทศ และร่วมมือพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง (Deep Technology) กับบริษัทเทคโนโลยีชั้นนำระดับโลก

(5) ระบบติดตามและประเมินผล (Monitoring & Evaluation)

- การประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง

เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มว่าการดำเนินงานของ ปตท. จะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานและการใช้ทรัพยากร ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริต ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินและการดำเนินงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และนโยบาย ซึ่งรวมถึงระเบียบปฏิบัติของฝ่ายบริหาร ปตท. จึงได้กำหนดให้การดำเนินการควบคุมภายในเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยฝ่ายควบคุมภายในและจัดการความเสี่ยง สายงานผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่กำกับดูแลและธรรมาภิบาลองค์กร ในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลเรื่องการควบคุมภายในได้ดำเนินการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self-Assessment : CSA) อย่างน้อยปีละครั้ง ใน 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การประเมินระดับองค์กร (Control Self-Assessment Questionnaire) - การประเมินการควบคุมภายในรายบุคคลสำหรับผู้บริหารระดับผู้จัดการส่วนขึ้นไปปฏิบัติงานตามโครงสร้างของ ปตท. และผู้บริหารที่ปฏิบัติงาน Secondment บริษัทในกลุ่ม

ฝ่ายควบคุมภายในและจัดการความเสี่ยง ได้ดำเนินการรวบรวมและจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อจัดเก็บฐานข้อมูลการควบคุมที่สำคัญ (List of Key Control) โดยรวบรวมจากข้อมูลคำอธิบายลักษณะงาน (FD) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท กรอบการควบคุมภายในตามมาตรฐานสากล COSO Internal Control Integrated Framework 5 ด้าน ได้แก่ (1) สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) (2) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) (3) กิจกรรมควบคุม (Control Activities) (4) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication) และ (5) กิจกรรมการติดตามผล (Monitoring) รวมทั้งมีการใช้แบบประเมินการควบคุมด้วยตนเองในแบบ Electronic (e-CSA) เพื่อให้ผู้บริหารสามารถทำการประเมินฯ และเรียกดูรายงานผลการประเมินฯ ผ่านระบบ Intranet ได้ เพื่อให้แบบประเมินการควบคุมด้วยตนเองครอบคลุมกิจกรรมตามกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญเป็นรายบุคคลมากยิ่งขึ้น ในปี 2561 ฝ่ายควบคุมภายในและจัดการความเสี่ยงได้ปรับปรุงคำถามให้สั้นกระชับ มีความสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานในการกำหนดมาตรการการควบคุมภายในที่เหมาะสมของนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 176 ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

2. การประเมินระดับกระบวนการ (Internal Control Health-Check) - การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อประเมินการควบคุมภายในในระดับกิจกรรม มุ่งเน้นกิจกรรมควบคุมในกระบวนการทำงาน โดยผลการประเมินและแนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในจะต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าของกระบวนการและมีการติดตามโดยผู้บังคับบัญชา

ในปี 2561 ปตท. มุ่งเน้นการประเมินการควบคุมภายในในกระบวนการสำคัญ โดยนำกรอบการควบคุมภายใน COSO2013 ซึ่งมี 5 องค์ประกอบ 17 หลักการ และแนวทาง GRC (Governance, Risk, Compliance) มาประยุกต์ใช้ ในการประเมินหน่วยงานพิจารณาถึงความครบถ้วนเพียงพอ (Present) และประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล (Functioning) ของจุดควบคุมที่สำคัญที่มีอยู่ รวมทั้งจัดทำแนวทาง/แผนการพัฒนาระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้มีการพัฒนาระบบการควบคุมภายในในกระบวนการได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริม และสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องการควบคุมภายในเพื่อเป็นพื้นฐานในการออกแบบการควบคุมภายในในอนาคต

นอกจากนี้สำนักตรวจสอบภายในได้สอบถามการควบคุมภายในเพื่อสร้างความมั่นใจว่าการควบคุมภายในที่มีอยู่มีความเพียงพอเหมาะสม และมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ในกรณีพบข้อที่ควรปรับปรุงได้มีการกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อให้ความมั่นใจว่า ข้อตรวจพบจากการตรวจสอบและการสอบถามได้รับการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่างทันเวลา รวมทั้งสอบถามผลการประเมินการควบคุมภายใน และรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบโดยไม่พบประเด็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เป็นนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้สอบบัญชีของ ปตท. ว่าระบบการควบคุมภายในของ ปตท. มีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อการดำเนินธุรกิจ

● ระบบการตรวจสอบภายใน

สำนักตรวจสอบภายใน เป็นหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระ รายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ทำหน้าที่ในการสร้างความเชื่อมั่น (Assurance) และให้คำปรึกษา (Consulting) เพื่อให้กระบวนการทำงานภายในองค์กรมีการกำกับดูแลกิจการ การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ หรือ Governance, Risk Management, Control and Compliance (GRC) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การดำเนินงานขององค์กร

สำนักตรวจสอบภายใน มีการวางแผนการตรวจสอบภายในประจำปี และแผนการตรวจสอบระยะยาว 3 ปี โดยการจัดทำแผนการตรวจสอบเป็นไปตามทิศทางกลยุทธ์ทางธุรกิจ (Business Strategic Direction) และความเสี่ยงที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงาน (Risk-Based Approach) โดยครอบคลุมกระบวนการการดำเนินงานทั้งของ ปตท. และบริษัทในเครือ ทั้งในและต่างประเทศ และรายงานผลการตรวจสอบให้แก่คณะกรรมการตรวจสอบเพื่อพิจารณา รวมถึงการรายงานต่อคณะกรรมการ ปตท.

และหน่วยงานกำกับดูแลเป็นประจำทุกไตรมาส โดยมีการติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่พบจากการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานของสำนักตรวจสอบภายในไม่มีข้อจำกัดในการแสดงความเห็นและไม่มีประเด็นที่มีความขัดแย้งระหว่างหน่วยรับตรวจและสำนักตรวจสอบภายในที่ยังหาข้อยุติไม่ได้

หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน

ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 7/2560 เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2560 ได้แต่งตั้งนายชัชช บุญหลาย ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักตรวจสอบภายใน ตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม 2560 เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจธุรกิจของ ปตท.เป็นอย่างดี ประกอบกับมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในงานตรวจสอบภายใน มีความรู้ในการปฏิบัติงานในปตท. หลักการกำกับดูแลที่ดี การประเมินความเสี่ยง และการควบคุมภายใน ทั้งในระดับธุรกิจและในภาพรวม จึงเห็นว่า มีความเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบ ได้มีการพิจารณาเห็นชอบการแต่งตั้ง โยกย้าย รวมทั้งการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานและความดีความชอบประจำปีของผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักตรวจสอบภายใน

ประวัติหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน

นายชัชช บุญหลาย

อายุ 58 ปี

ประวัติการศึกษา

- วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) มหาวิทยาลัยบูรพา

ประวัติการอบรม

- หลักสูตร Leadership Development Program: Center for Creative Leadership ประเทศสิงคโปร์
- หลักสูตร MDD III Business & People Management Program สถาบัน PLLI
- หลักสูตร Anti-Corruption for Executive Program สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
- หลักสูตร Finance for Senior Executives สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์

ประวัติการทำงาน

- 2552 – 2553 ผู้จัดการส่วนซ่อมบำรุง ปตท.
- 2553 – 2555 ผู้อำนวยการฝ่ายผลิต บริษัท ไทยลูปเบิ้ลีนดิง จำกัด
- 2555 – 2556 ผู้จัดการฝ่ายกลยุทธ์และพัฒนาคุณภาพการตรวจสอบภายใน ปตท.
- 2556 – 2557 ผู้จัดการฝ่ายตรวจสอบภายในองค์กร ปตท.
- 2557 – 2560 รักษาการกรรมการผู้จัดการ บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด
- 2560 – ปัจจุบัน ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักตรวจสอบภายใน ปตท.

การดำรงตำแหน่งกรรมการสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร

ไม่มี

งานกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (Compliance)

ปตท. ได้มีการประกาศใช้ “นโยบายการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (Compliance Policy)” และ “แนวทางการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (Compliance Framework)” เพื่อให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานยึดมั่นเป็นหลักการในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศต่าง ๆ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรอย่างเคร่งครัด และ ปตท. ได้ดำเนินการติดตามการออกกฎหมายใหม่ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และร่างกฎหมายต่าง ๆ เช่น ร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ๆ เพื่อศึกษาเตรียมความพร้อมและ/หรือเข้าร่วมชี้แจงปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของ ปตท. (หากมี) เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของ ปตท. เป็นไปตามกฎหมายใหม่ที่จะถูกบังคับใช้ในอนาคต รวมถึงมีการผลักดันการบริหารจัดการตามแนว PTT Way / PTT Way of Conduct ให้กับบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อให้มีมาตรฐานและแนวทางการบริหารจัดการกลุ่ม ปตท. ไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในด้านการกำหนดและถ่ายทอดนโยบาย (Policy) การกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (Performance) การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance) และการดำเนินการตามแนวทางการลงทุนของ ปตท. อีกทั้งมีการศึกษาแนวทาง ออกแบบ และดำเนินการบูรณาการระบบงาน GRC (Governance Risk and Compliance) เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของ ปตท. มีหลักการและระบบธรรมาภิบาลและการควบคุมภายในที่ดี และไม่มีประเด็นความเสี่ยงการไม่ปฏิบัติตามนโยบาย กฎหมาย ข้อบังคับ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยมีการจัดทำ GRC Framework เพื่อกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ร่วมกัน การปรับปรุงบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องและให้รายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance Committee) การบูรณาการกระบวนการประเมินความเสี่ยงและติดตามว่าหน่วยงานผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามนโยบาย กฎหมาย ข้อบังคับ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง การสื่อสารและพัฒนาบุคลากร การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้าน GRC และมีการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งการคัดเลือกหน่วยงานนำร่อง (Pilot Area) เพื่อดำเนินการประเมินความเสี่ยง การจัดทำแผนและติดตามการบริหารความเสี่ยง และการรายงานผลต่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องต่อไปอย่างเป็นระบบ

หน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัท

ฝ่ายกำกับกฎหมายและกฎระเบียบองค์กร (Compliance) อยู่ภายใต้สำนักกฎหมาย มีบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบในการกำกับดูแลบุคลากรและหน่วยงานภายใน ปตท. ให้มีการปฏิบัติงาน การทำธุรกรรมทุกประเภทของ ปตท. ให้เป็นไปตามที่กฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศต่าง ๆ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรกำหนดอย่างเคร่งครัด และรับผิดชอบกำกับดูแลงานด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจการลงทุน กฎหมายรัฐวิสาหกิจ บริษัทจดทะเบียน กฎหมายพลังงาน และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ ปตท. เพื่อให้การดำเนินธุรกิจขององค์กรเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายและกฎระเบียบอื่น ทั้งยังให้คำปรึกษาประเด็นข้อกฎหมายแก่บุคลากร ปตท. และหน่วยงานภายใน เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานมีความสอดคล้องกับกฎหมาย และการประกอบธุรกิจของ ปตท. จะไม่หยุดชะงักจากประเด็นด้านกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของ ปตท. บรรลุนโยบาย Zero Non-Compliance อย่างยั่งยืน โดยมีรองกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักกฎหมาย ทำหน้าที่กำกับดูแล (ประวัติดูแลรายละเอียดในประวัติของผู้บริหาร)

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ประจำปี 2561

คณะกรรมการตรวจสอบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วยกรรมการอิสระผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ เป็นประธานกรรมการตรวจสอบ นางนันทวัลย์ ศกุนตนาค และนายวิชัย อัคริสร เป็นกรรมการตรวจสอบ โดยมีนายชลัช บุญหลาย ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักตรวจสอบภายใน เป็นเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ

ในปี 2561 คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ปตท. และตามกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องตามแนวปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยสอบทานและผลักดันให้ ปตท. ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ มีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ที่เพียงพอ มุ่งเน้นการเป็นองค์กรโปร่งใส มีการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพการตรวจสอบภายใน โดยเชื่อมโยงเป้าหมายขององค์กรและหน่วยตรวจสอบ ภายในให้เป็นเป้าหมายเดียวกัน เพื่อมุ่งสู่การเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ (Trustworthy Partner) ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในระยะยาวอย่างยั่งยืนให้แก่ ปตท. โดยคำนึงถึงการตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มอย่างรอบด้าน โดยสรุปภารกิจที่สำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบ ดังนี้

1. ผลักดันให้เกิดโครงสร้างสายงานที่ทำหน้าที่ในการบูรณาการการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Governance, Risk Management and Compliance : GRC) โดยมีผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

2. สนับสนุนให้ฝ่ายจัดการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้ ปตท. เป็น “องค์กรแห่งความภาคภูมิใจ เน้นความโปร่งใส สู่ความยั่งยืน” โดยผลักดันให้เกิดจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ (Business Integrity) มีความรับผิดชอบในด้านความมั่นคงทางด้านพลังงานของประเทศ และมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในฐานะที่ ปตท. เป็นรัฐวิสาหกิจชั้นนำของประเทศ

3. ส่งเสริมการป้องกันการเกิดทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยการพิจารณานำโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของ ปตท. และบริษัทในกลุ่มเข้าร่วมโครงการข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP) ตามนโยบายรัฐบาลและพระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 รวมถึงปรับปรุงกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการทุจริต (Whistleblowing) ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นธรรม

4. ผลักดันให้กระบวนการลงทุนมีการวิเคราะห์และสอบทานอย่างรอบคอบ รัดกุม และจัดทำกระบวนการประเมินผลภายหลังการลงทุน (Post Investment Review : PIR) อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ของ ปตท. และบริษัทในกลุ่ม

5. ส่งเสริมการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบโดยสนับสนุนให้มีการขยายผลการใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อการตรวจติดตามอย่างต่อเนื่อง (Continuous Control Monitoring and Auditing System : CCMS) ซึ่งช่วยถ่วงดุลและตรวจติดตามความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นไปยังกระบวนการขายจนถึงชำระเงินสำหรับกระบวนการขายก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์อีกกระบวนการหนึ่ง นอกเหนือจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการดำเนินงาน และการกำกับดูแล

6. กำหนดนโยบายด้านการตรวจสอบภายในให้มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการตรวจสอบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการทางธุรกิจ ให้ความสำคัญกับความเสี่ยงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อองค์กร การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ มาใช้ในงานตรวจสอบภายใน และการประสานงานกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (2nd Line of Defense)

7. สนับสนุนการจัดทำโครงการมอบรางวัลแก่หน่วยรับตรวจ “STAR Award” เพื่อมุ่งเน้นการสร้างให้หน่วยงานผู้ปฏิบัติงาน (1st Line of Defense) และหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (2nd Line of Defense) มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเกิดทัศนคติที่ดีต่อการตรวจสอบภายใน

ในปี 2561 คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมทั้งสิ้นรวม 17 ครั้ง เพื่อหารือร่วมกับฝ่ายจัดการ ผู้ตรวจสอบภายใน และผู้สอบบัญชี โดยมีรายละเอียดการเข้าประชุม ดังนี้

กรรมการตรวจสอบ	จำนวนครั้งที่เข้าประชุม
ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	17 ครั้ง
นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค	15 ครั้ง
นายวิชัย อัครัสกร	17 ครั้ง

สรุปสาระสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ

1. การสอบทานงบการเงิน คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานงบการเงินรายไตรมาสและงบการเงินประจำปีของ ปตท. และงบการเงินรวม ร่วมกับฝ่ายจัดการ สำนักตรวจสอบภายใน และผู้สอบบัญชี รวมถึงสอบทานรายการระหว่างกัน และรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ โดยได้สอบถามผู้สอบบัญชีในเรื่องความถูกต้องครบถ้วนของงบการเงิน การปรับปรุงรายการบัญชีที่สำคัญ รวมถึงการประมาณการทางบัญชี ซึ่งมีผลกระทบต่องบการเงิน ความเพียงพอเหมาะสมของวิธีการบันทึกบัญชีและขอบเขตการตรวจสอบ การเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้องครบถ้วนเพียงพอ และความมีอิสระของผู้สอบบัญชี เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดทำงบการเงินเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายและมาตรฐานบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป มีความเชื่อถือได้และทันเวลา รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ เป็นประโยชน์กับผู้ใช้งบการเงิน ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีเป็นการเฉพาะ 1 ครั้ง โดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุม เพื่อหารือเกี่ยวกับแผนการสอบบัญชี ความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ และการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชี โดยให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และ เพียงพอ

2. การสอบทานการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง รวมถึงนโยบายการบริหารความเสี่ยง แผนงานและแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกลุ่ม ปตท. รวมถึงเหตุการณ์ความเสี่ยง (Event Risk) อื่น ร่วมกับฝ่ายจัดการอย่างสม่ำเสมอทุกไตรมาส พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น โดยสนับสนุนให้ฝ่ายจัดการจัดทำแผนการดำเนินงานล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความพร้อมรองรับกับสถานการณ์ที่ไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้

3. การสอบทานประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานการควบคุมภายในร่วมกับสำนักตรวจสอบภายในทุกไตรมาส ทั้งในด้านการดำเนินการใช้ทรัพยากร การดูแลทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริต ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี ซึ่งไม่พบประเด็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ ผลการประเมินการควบคุมภายในตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วย “มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561” ในปี 2561 ฝ่ายจัดการมีความเห็นว่า การควบคุมภายในของ ปตท. มีความเพียงพอและมีประสิทธิผล โดยมีผู้บริหารให้ความร่วมมือตอบแบบประเมินการควบคุมภายในครบถ้วนร้อยละ 100

4. การสอบทานการกำกับดูแลกิจการที่ดี คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานการปฏิบัติงานตามกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ ปตท. รวมถึงระบบงานที่กำหนดไว้ สอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกันและรายการระหว่างกันของบริษัทในกลุ่ม เพื่อให้มั่นใจว่า ปตท. มีการดำเนินการตามเงื่อนไขทางธุรกิจปกติอย่างสมเหตุสมผล สอบทานกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการทุจริต (Whistleblowing) และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลให้สอดคล้องตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและปรัชญาการดำเนินธุรกิจของ ปตท. รวมถึงการพิจารณาถ่วงถ่วงข้อร้องเรียนที่เป็นธรรมต่อทุกฝ่าย โดยมีการคุ้มครองผู้ร้องเรียน และผู้ถูกร้องเรียนอย่างเหมาะสม

5. การกำกับดูแลงานตรวจสอบภายใน คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานแผนกลยุทธ์ แผนการตรวจสอบประจำปีและแผนการตรวจสอบระยะยาว การปฏิบัติงานตามแผน ผลการตรวจสอบของสำนักตรวจสอบภายใน โดยให้ข้อเสนอแนะและติดตามการดำเนินการแก้ไขในประเด็นที่มีนัยสำคัญ เพื่อให้เกิดการกำกับดูแลที่ดีและมีการควบคุมภายในที่เพียงพอ พิจารณาการปรับปรุงกฎบัตรด้านการตรวจสอบภายใน สอบทานงบประมาณประจำปีของหน่วยงานตรวจสอบภายใน แผนการพัฒนา แผนการสรรหา และการหมุนเวียนบุคลากร การฝึกอบรมบุคลากร การประเมินความเพียงพอและเหมาะสมของทรัพยากร ดัชนีวัดผลการปฏิบัติงาน รวมถึงการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักตรวจสอบภายใน และกำกับให้มีการประเมินคุณภาพการตรวจสอบภายใน

6. การรักษาคุณภาพของคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบได้ทบทวนกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะและรายบุคคล ทั้งแบบประเมินตนเองและแบบไขว้ ตามแนวปฏิบัติที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) เพื่อให้มั่นใจว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม และคณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบทุกไตรมาส โดยได้ให้ข้อสังเกตและข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยงและการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ ปตท.

7. การพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีประจำปี 2562 คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของ ปตท. ประจำปี 2562 และเสนอให้คณะกรรมการ ปตท. นำเสนอขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นประจำปีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีและอนุมัติค่าสอบบัญชีประจำปี 2562 นอกจากนี้ ยังได้พิจารณาขอบเขต แนวทางและแผนการสอบบัญชีประจำปีของผู้สอบบัญชีร่วมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายจัดการของ ปตท.

โดยสรุป คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้ระบุไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวัง ความรอบคอบ และมีความเป็นอิสระอย่างเพียงพอ ตลอดจนได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเท่าเทียมกัน คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่า งบการเงินของ ปตท. มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ สอดคล้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป ปตท. มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องตามกฎหมาย ข้อผูกพันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ รวมถึงมีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ มีระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง และการควบคุมภายในที่เพียงพอ โดยมีการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

(ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์)

ประธานกรรมการตรวจสอบ

12. รายการระหว่างกัน

12.1 รายการระหว่างกันกับผู้ถือหุ้น

บริษัทมีรายการระหว่างกันกับผู้ถือหุ้น ดังนี้

บริษัท	ความสัมพันธ์	รายการที่เกี่ยวข้องกัน	ปี 2561 (ล้านบาท)
กระทรวงการคลัง	ผู้ถือหุ้นใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> เป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้ในประเทศ (พันธบัตร) 	1,000.00

12.2 รายการระหว่างกันกับกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน

12.2.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	70,472.66	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	3,715.86	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
การรถไฟแห่งประเทศไทย	2,481.36	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	1,952.71	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
การทำเรือแห่งประเทศไทย	863.19	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการทำเรือแห่งประเทศไทย
บริษัท ขนส่ง จำกัด	695.10	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนส่ง จำกัด

12.2.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	423.94	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	- กรรมการของ ปตท. (นายคณชา พิขัยนันท์) เป็น กรรมการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	85.57	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	—
โรงงานยาสูบ	55.28	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมโรงงานยาสูบ	—
การไฟฟ้านครหลวง	48.42	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้านครหลวง	—
สถาบันการบินพลเรือน	26.16	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมสถาบันการบินพลเรือน	—
องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	23.04	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การสุรา กรมสรรพสามิต	—
องค์การเภสัชกรรม	16.79	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การเภสัชกรรม	—
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	14.47	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	—
บริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	8.25	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย) เป็นรองประธานกรรมการ ธนาकर ประธานกรรมการบริหาร และประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธ.กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็น กรรมการอิสระ กรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม และ กรรมการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ ธ.กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัคริสร) เป็นกรรมการอิสระ / ประธาน กรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม / กรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธ.กรุงไทย

12.2.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การยางแห่งประเทศไทย	7.21	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการยางแห่งประเทศไทย	- กรรมการของ ปตท. (พลเอก จักรเฉลิม เฉลิมสุข) เป็น ประธานกรรมการ ของ การยางแห่งประเทศไทย
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	4.19	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	—
ธนาคารออมสิน	2.28	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมธนาคารออมสิน	—
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	0.85	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	—
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	0.44	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	—
บริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด	0.38	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด	—
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	0.27	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	—
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	0.25	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	- กรรมการของ ปตท. (นายสุพจน์ เตชวรสินสกุล) เป็น กรรมการของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
การประปานครหลวง	0.09	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการประปานครหลวง	—
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	0.05	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	—
รวม	80,898.81		

12.2.2 รายการซื้อสินค้าและ/หรือบริการ รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจากกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	1,496.56	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	- กรรมการของ ปตท. (นายคณูชา พิทยานันท์) เป็นกรรมการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	937.23	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย) เป็นรองประธานกรรมการธนาคาร ประธานกรรมการบริหาร และประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธ.กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ กรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม และกรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ ธ.กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) เป็นกรรมการอิสระ / ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม / กรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธ.กรุงไทย
การไฟฟ้านครหลวง	549.86	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้านครหลวง	—
การรถไฟแห่งประเทศไทย	173.87	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	128.78	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	—
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	21.30	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	20.63	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	—
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	18.64	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
การประปาส่วนภูมิภาค	18.18	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการประปาส่วนภูมิภาค	—

12.2.2 รายการซื้อสินค้าและ/หรือบริการ รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจากกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ไพรเมย์ไทย จำกัด	13.77	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ไพรเมย์ไทย จำกัด	—
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	12.85	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	—
การประปานครหลวง	10.46	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	—
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	10.38	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ขนส่ง จำกัด	1.30	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนส่ง จำกัด	—
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	0.57	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการทางพิเศษแห่งประเทศไทย	—
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	0.03	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	—
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	0.02	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	—
รวม	3,414.43		

12.2.3 รายการดอกเบี้ยรับจากกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	882.15	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none">- กรรมการของ ปตท. (นายไกรฤทธิ อุษากานนท์ชัย) เป็นรองประธานกรรมการ ธนาकर ประสานกรรมการบริหาร และประสานกรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธ.กรุงไทย- กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ กรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม และกรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ ธ.กรุงไทย- กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) เป็นกรรมการอิสระ / ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม / กรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธ.กรุงไทย
รวม	882.15		

12.2.4 รายการลูกหนี้ เงินย่ำล่วงหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น แก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

12.2.4.1 รายการลูกหนี้การค้า

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	14,945.56	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
การรถไฟแห่งประเทศไทย	247.61	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	201.46	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	—
การทำเรือแห่งประเทศไทย	75.76	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการทำเรือแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ขนส่ง จำกัด	61.36	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนส่ง จำกัด	—
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	45.16	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	- กรรมการของ ปตท. (นายคณูชา พิทยานนท์) เป็นกรรมการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	7.19	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	—
การไฟฟ้านครหลวง	6.24	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้านครหลวง	—
สถาบันการบินพลเรือน	4.56	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมสถาบันการบินพลเรือน	—
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	4.05	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	—
องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	3.13	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การสุรา กรมสรรพสามิต	—
โรงงานยาสูบ	2.93	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมโรงงานยาสูบ	—
องค์การเภสัชกรรม	1.85	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การเภสัชกรรม	—

12.2.4 รายการลูกหนี้ เงินย่ำล่วงหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น แก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

12.2.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	1.78	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	—
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	0.80	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	—
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	0.54	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	—
บริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด	0.41	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด	—
การยางแห่งประเทศไทย	0.40	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการยางแห่งประเทศไทย	- กรรมการของ ปตท. (พลเอก ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข) เป็นประธานกรรมการของการยางแห่งประเทศไทย
บริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	0.06	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย) เป็นรองประธานกรรมการ ธนาकर ประธานกรรมการบริหาร และประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธ.กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ กรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม และกรรมการกำกับปฏิบัติตามกฎหมายของ ธ.กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัคริศกร) เป็นกรรมการอิสระ / ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม / กรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธ.กรุงไทย
รวม	15,610.85		

12.2.4 รายการลูกหนี้ เงินย่ำล่วงหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น แก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

12.2.4.2 รายการลูกหนี้อื่น

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	3,869.93	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายไกรฤทธิ อุษากานนท์ชัย) เป็นรองประธานกรรมการ ธนาคาร ประธานกรรมการบริหาร และประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธ.กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ กรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม และกรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ ธ.กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) เป็นกรรมการอิสระ / ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม / กรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธ.กรุงไทย
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	7.47	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	0.06	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การสุรา กรมสรรพสามิต	—
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	0.01	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	—
บริษัท ขนส่ง จำกัด	0.01	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนส่ง จำกัด	—
รวม	3,877.48		

12.2.4 รายการลูกหนี้ เงินย่ำล่วงหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น แก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

12.2.4.3 รายการเงินย่ำล่วงหน้า

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การรถไฟแห่งประเทศไทย	39.13	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	7.59	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	—
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	1.66	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	—
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	0.07	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	—
รวม	48.45		

12.2.5 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น กับกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

12.2.5.1 รายการเจ้าหนี้การค้า

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	15.25	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	—
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	0.02	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	—
รวม	15.27		

12.2.5 รายการเข้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น กับกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

12.2.5.2 รายการเข้าหนี้อื่น

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	3,871.23	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย) เป็นรองประธานกรรมการธนาคาร ประธานกรรมการบริหาร และประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธ.กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ กรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม และกรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ ธ.กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) เป็นกรรมการอิสระ / ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม / กรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธ.กรุงไทย
การรถไฟแห่งประเทศไทย	50.71	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	30.54	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	—
บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	2.77	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (พลเอก ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข) เป็น กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการ ของ อสมท.
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	1.93	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	—
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	1.60	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	—
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	1.50	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	0.95	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	—
การประปานครหลวง	0.71	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการประปานครหลวง	—
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	0.11	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	- กรรมการของ ปตท. (นายคณูชา พิษยนันท์) เป็นกรรมการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

12.2.5 รายการเข้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น กับกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

12.2.5.2 รายการเข้าหนี้อื่น (ต่อ)

นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ขนส่ง จำกัด	0.03	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนส่ง จำกัด	—
องค์การเภสัชกรรม	0.02	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การเภสัชกรรม	—
รวม	3,962.10		

12.3 รายการระหว่างกันกับบริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน ปี 2561 ที่ผ่านมามีดังนี้

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	306,555.23	<ul style="list-style-type: none">- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.18- ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none">- กรรมการของ ปตท. (นายคอน วสันตฤกษ์) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต นางอรวดี โพธิสาโร นายคิยทัต ปิ่นยารชุน) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	179,020.53	<ul style="list-style-type: none">- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.05- ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none">- กรรมการของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี- ผู้บริหารของ ปตท. (นายภุชงค์ อิ่มแสง นายวรวัฒน์ พิทยศิริ นายปรีชา โกทะธนวัฒน์) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการและเลขานุการ และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	135,107.39	<ul style="list-style-type: none">- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.03- ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ นางสาวพรรณนลิน มหาวงศ์ธิกุล นายพนพล ปิ่นสุภา นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บมจ. ไทยออยล์- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	47,386.31	<ul style="list-style-type: none">- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพียงพนอ บุญกล้า นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันดี) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
PTT International Trading Pte. Ltd.	43,793.15	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายดิษทัต ปันยารชุน นายเชิษฐวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นกรรมการของ บจ. PTT International Trading Pte. Ltd.
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	15,579.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน)	12,181.48	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิฑูรย์ สวัสดิ์-ชูโต นางสาวเพียงพนา บุญกล้า นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์ นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่
PTT International Trading London Ltd.	11,599.53	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายดิษทัต ปันยารชุน) เป็นประธานกรรมการของ บจ. PTT International Trading London
บริษัท ปตท. จำกัดก๊าซธรรมชาติ จำกัด	5,405.16	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ท็อป เอสพีจี จำกัด	4,469.56	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ท็อป เอสพีจี
บริษัท ไออาร์พีซี คลีน พาวเวอร์ จำกัด	4,009.37	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท อมตะ จัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ จำกัด	2,765.22	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ไทยออยล์ เพาเวอร์ จำกัด	2,635.28	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์
PTT (Cambodia) Limited	2,413.61	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	2,153.27	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล
PTT (Lao) Co., Ltd.	1,822.23	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ลาภิภักซ์ จำกัด	690.02	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ลาภิภักซ์
บริษัท ไทยดู๊เบส จำกัด (มหาชน)	585.03	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไทยดู๊เบส
บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	686.57	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพงษ์สรร ทวีสิน) เป็นกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหารของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม
บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด	137.70	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ศักดิ์ไชยสิทธิ์ จำกัด	85.46	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80.52 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลโลแอนซ์ จำกัด	67.80	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โภคะธนะวัฒน์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลโลแอนซ์
บริษัท ปตท.สผ. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	57.03	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	34.48	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เศรษฐฐนัง) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ฟีนอล
บริษัท จิซี ไกลคอด จำกัด	33.10	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Philippines Trading Corporation	26.97	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Philippines Corporation	24.24	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและพลังงานร่วม จำกัด	13.80	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ท็อป โซลเว้นท์ จำกัด	10.16	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ท็อป โซลเว้นท์

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไทยเพนซ์เทอรัมีนัล จำกัด	6.35	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 51 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี โซลูชั่นส์ จำกัด	3.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี โซลูชั่นส์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี โซลูชั่นส์
บริษัท น้ำมัน ไออาร์พีซี จำกัด	1.43	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. น้ำมัน ไออาร์พีซี
บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด	1.16	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไทยพาราไซลีน
บริษัท ทรพีทิพย์ จำกัด	1.13	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
PTTEP SP Limited	1.11	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไทยสับเบลิ้ง จำกัด	0.76	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไออาร์พีซี โพลีออล จำกัด	0.68	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50.00 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการของ บจ. ไออาร์พีซี โพลีออล
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	0.63	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
บริษัท เทคโนโลยี่ ไออาร์พีซี จำกัด	0.61	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เทคโนโลยี่ ไออาร์พีซี
บริษัท จีซี สโตรีนิคส์ จำกัด	0.59	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอรัมีนัล จำกัด	0.30	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แทงค์ เทอรัมีนัล

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด	0.20	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายภุชงค์ อ๋มแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โกตะชนวัฒน์) เป็นกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด	0.13	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น - ผู้บริหารของ ปตท. (นางอรวิดี โพธิสาโร) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น
บริษัท จีซี มาร์เก็ตติ้ง โซลูชั่นส์ จำกัด	0.09	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท จีซี เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง จำกัด	0.04	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท จีซี โลจิสติกส์ โซลูชั่นส์ จำกัด	0.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
การดำเนินงานร่วมกัน			
Carigali – PTTEPI Operating Company Sdn. Bhd.	302.49	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
การร่วมค้า			
บริษัท เอ็ชเอ็มซี โปลิเมอส์ จำกัด	5,718.44	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	5,416.95	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้า นวนคร จำกัด	1,849.27	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 30 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	1,672.02	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
การร่วมค้า (ต่อ)			
บริษัท พีทีที เอ็มซีซี ปาโอเคม จำกัด	27.10	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ทรานส์ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	0.54	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท โอจีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์ จำกัด	0.29	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 40 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทร่วม			
บริษัท บางปะอิน โคเจนเนอเรชั่น จำกัด	3,163.16	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน)	284.11	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 24.98 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เศรษฐฐนัง) เป็นกรรมการ และประธานกรรมการที่ปรึกษาด้านธุรกิจ บมจ. วินิไทย
บริษัท พีโตรเอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด	46.04	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท อุเบะ เคมิคอลส์ (เอเชีย) จำกัด (มหาชน)	14.99	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการของ บมจ. อุเบะ เคมิคอลส์ (เอเชีย)
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด	14,103.85	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 15 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท สานพลัง วิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด	0.18	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายฤกษ์ อิ่มแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. สานพลัง วิสาหกิจเพื่อสังคม
รวม	811,966.40		

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	120,715.32	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.18 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ 	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายดอน วสันตพุกภัย) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต นางอรวิดี โพธิสาร นายดิษฐ์ ปันยารชุน) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธมีเชาว์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	91,379.66	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ 	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิตร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพงษ์ธร ทวีสิน) เป็นกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	82,374.63	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.03 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ นางสาวพรรณนลิน มหาวงศ์ฤกุล นายณพล ปิ่นสุภา นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บมจ. ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอัคริณ เดบศิริ) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์
PTT International Trading Pte. Ltd.	42,362.33	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นายดิษฐ์ ปันยารชุน นายเชิษฐ์วิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นกรรมการของ บจ. PTT International Trading Pte. .
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	26,375.24	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพียงพนา บุญกล้า นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันดี) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด	17,323.29	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.สผ. อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล จำกัด	16,727.34	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	14,432.68	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.05 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายกฤษณ์ อิ่มแสง นายวรวัฒน์ พิทยศิริ นายปรีชา โกกะธนวัฒน์) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการและเลขานุการและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	7,806.87	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
PTTEP SP Limited	7,418.69	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT International Trading London Limited	5,189.28	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคิยัตติ ปิ่นยารุณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. PTT International Trading London
PTTEP Australasia (Ashmore Cartier) Pty Limited	4,638.72	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	2,127.60	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเขารว) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล
บริษัท ไทยลูปเบส จำกัด (มหาชน)	1,698.04	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการ ของ บมจ. ไทยลูปเบส
PTT (Cambodia) Limited	767.44	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลโลแอนซ์ จำกัด	371.39	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โกกะธนวัฒน์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลโลแอนซ์
บริษัท ทรพย์ทิพย์ จำกัด	355.39	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
PTT Philippines Trading Corporation	349.09	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท น้ำมัน ไออาร์พีซี จำกัด	236.97	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็น ประธานกรรมการของ บจ. น้ำมันไออาร์พีซี
บริษัท ไทยอู๋เบตสันดิง จำกัด	232.63	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท จีซี ไกลคอลล จำกัด (เดิมชื่อ : บริษัท ทีไอซี ไกลคอลล จำกัด)	218.90	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	132.14	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	39.09	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เสริมฐนัง) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ฟีนอล
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด	33.45	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น - ผู้บริหารของ ปตท. (นางอรวิไล โพธิ์สาโร) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น
บริษัท ปตท.จำหน่ายก๊าซธรรมชาติ จำกัด	32.72	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท จีซี โลจิสติกส์ โซลูชั่นส์ จำกัด (เดิมชื่อ : บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ โลจิสติกส์ จำกัด)	22.51	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท จีซี เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง จำกัด (เดิมชื่อ : บริษัท พีทีที เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง จำกัด)	10.63	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Philippines Corporation	6.78	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์ จำกัด	5.68	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์
บริษัท ไทยออยล์มาร์ติน จำกัด	1.14	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไทยออยล์มาร์ติน
บริษัท เอ็นพีซี เซฟตี้ แอนด์ เอ็นไวรอนเมนทอล เซอร์วิส จำกัด	0.70	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	0.30	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก
บริษัท สपोर्ट เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์ จำกัด	0.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
การดำเนินงานร่วมกัน			
Moattama Gas Transportation Company	16,257.50	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25.50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Andaman Transporation Limited	9,716.96	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ออเรนจ์ เอนเนอร์ยี่ จำกัด	3,354.99	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 53.95 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท บี 8/32 พาร์ทเนอร์ จำกัด	3,205.64	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
การร่วมค้า			
บริษัท ทราฟฟิไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	1,431.14	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	99.21	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทร่วม			
บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด	894.63	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.21 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท อุบล ไบโอ เอทานอล จำกัด	232.05	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 21.28 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท อีสเทิร์น ฟลูอิด ทราฟสปอร์ต จำกัด	0.30	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 22.65 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	264.15	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 13.33 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ทิพยประกันภัย
บริษัท สานพลัง วิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด	40.20	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายภุชงค์ อิ่มแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. สานพลัง วิสาหกิจเพื่อสังคม
รวม	478,883.42		

12.3.3 รายการดอกเบี้ยรับจากบริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	613.34	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	389.45	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพอน บุญกล้า นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
PTT Regional Treasury Center Pte. Ltd.	102.40	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. PTT Regional Treasury Center Pte.
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี่ รีสอร์ทส์เชส จำกัด	43.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเชิรวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ รีสอร์ทส์เชส
PTT Green Energy Pte. Ltd.	10.04	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บจ. PTT Green Energy Pte.
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด	19.43	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายกฤษณ์ อิ่มแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โภคะชนวัฒน์) เป็นกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์
PTT (Cambodia) Limited	5.75	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT (Lao) Co., Ltd.	0.54	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
รวม	1,183.95		

12.3.4 รายการลูกหนี้ ลูกหนี้อื่น เงินจำล่งหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	3,107.32	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพียงพนา บุญกล้า นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และกรรมการผู้จัดการใหญ่ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
PTT International Trading London Ltd	1,651.49	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคิยทัต ปันยารชุน) เป็นประธานกรรมการของ บจ. PTT International Trading London
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	1,101.91	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิฑูรย์ สวัสดิ์-ชูโต นางสาวเพียงพนา บุญกล้า นายสุพัฒน์พงษ์ พันธมีชาวี นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี
บริษัท ปตท. จำกัดมหาชน	996.37	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ท็อป เอสพี จำกัด	857.68	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ท็อป เอสพี
บริษัท ไออาร์พีซี คลีน พาวเวอร์ จำกัด	737.88	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท อมตะ จัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ จำกัด	545.71	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	517.05	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไทยออยล์ เพาเวอร์

12.3.4 รายการลูกหนี้ ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัท ลาภิรักษ์ จำกัด	69.58	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ลาภิรักษ์
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	64.41	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล
บริษัท ไทยลูปเบส จำกัด (มหาชน)	55.64	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไทยลูปเบส
บริษัท สักดิ์ไชยสิทธิ์ จำกัด	7.35	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80.52 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	2.88	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เศรษฐธนะ) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ฟีนอล
บริษัท จีซี โกลคอลล จำกัด	2.27	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	1.58	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพงษ์ธร ทวีสิน) เป็นกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหารของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม
การดำเนินงานร่วมกัน			
Carigali - PTTEPI Operating Company Sdn Bhd.	0.6	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.4 รายการลูกหนี้ ลูกหนี้อื่น เงินจำล่งหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
การร่วมค้า			
บริษัท เอชเอ็มซี โพลีเมอส์ จำกัด	1,191.45	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	498.74	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าฟานวนคร จำกัด	352.06	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 30 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	170.64	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท โอจีพี เอนเนอร์ยี โซลูชันส์ จำกัด	0.31	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 40 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที เอ็มซีซี ไซโอเคม จำกัด	0.05	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทร่วม			
บริษัท บางปะอิน โกลเดนเนอเรชั่น จำกัด	302.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน)	24.03	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 24.98 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เสริมฐธนนัง) เป็นกรรมการ และประธานกรรมการของ บมจ. วินิไทย
บริษัท อีสเทิร์น ฟลูอิด ทรานสปอร์ต จำกัด (มหาชน)	15.77	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 22.65 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.4 รายการลูกหนี้ ลูกหนี้อื่น เงินจำล่งหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด	2,983.24	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 15 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
รวมลูกหนี้การค้า	71,124.00		
หัก ค่าเผ่อนี่สงสัยจะสูญ	-		
รวมลูกหนี้การค้าทั้งหมด	71,124.00		

12.3.4 รายการลูกหนี้ ลูกหนี้อื่น เงินจำนองหนี้ และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย			
PTT International Trading Pte. Ltd.	1,207.84	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคิมพัค ปันยารชุน นายเชิธรวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นกรรมการของ บจ. PTT International Trading Pte.
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	651.16	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	178.21	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.05 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ศรีธุกร) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายภุชงค์ อิมแสง นายวรวัฒน์ พิทยศิริ นายปรีชา โภคะธรรวัฒน์) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการและเลขานุการ และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด	62.80	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น - ผู้บริหารของ ปตท. (นางอรวิภา โพธิ์สาโร) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น
PTT Regional Treasury Center Pte. Ltd.	50.96	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. PTT Regional Treasury Center Pte.
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	27.83	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิตร) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
PTT Oil Myanmar Co.,Ltd.	25.04	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด	23.12	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายภุชงค์ อิมแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โภคะธรรวัฒน์) เป็นกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์

12.3.4 รายการลูกหนี้ ลูกหนี้อื่น เงินย่ำล่งหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	21.18	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75.00 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต นางสาวเพียงพณ บุญกล้า นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์ นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	20.05	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	18.37	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.03 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ นางสาวพรรณณลิน มหาวงศ์ฤกุล นายณพล ปิ่นสุภา นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บมจ. ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	17.62	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.18 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายดอน วสันตฤกษ์) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต นางอรวิดี โพธิสารโร นายดิยทัต ปันยารชุน) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	15.85	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพงศธร ทวีสิน) เป็นกรรมการและประธาน เจ้าหน้าที่บริหาร ของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม

12.3.4 รายการลูกหนี้ ลูกหนี้อื่น เงินย่ำล่วงหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ปตท. จำกัด ก๊าซธรรมชาติ จำกัด	12.90	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
PTT Philippines Corporation	11.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PT Bahari Cakrawala Sebuku	8.69	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที โกลบอล แอลเอ็นจี จำกัด	8.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายพอล ปิ่นสุภา) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที โกลบอล แอลเอ็นจี
บริษัท บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์ จำกัด	6.71	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โภคะธนะวัฒน์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	6.38	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์ จำกัด	5.14	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์
PTT (Cambodia) Limited	4.55	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด	4.12	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด	4.10	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเชียววิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส
บริษัท จีซี โลจิสติกส์ โซลูชันส์ จำกัด	3.63	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	3.34	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มิเชว) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล
บริษัท สपोर्ट เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์ จำกัด	2.63	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.4 รายการลูกหนี้ ลูกหนี้อื่น เงินย่ำล่วงหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไทยออยล์ เพาเวอร์ จำกัด	2.59	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอติคม เติบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไทยออยล์ เพาเวอร์
PTT International Trading London Ltd	2.43	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคิยทัต ปันยารชุน) เป็นประธานกรรมการของ บจ. PTT International Trading London
PTT (Lao) Co., Ltd.	2.19	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไทยลูปเบสันดิง จำกัด	2.05	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท จีซี มาร์เก็ตติ้ง โซลูชันส์ จำกัด	1.92	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.กรีน เอ็นเนอร์ยี่ (ประเทศไทย) จำกัด	1.77	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	
บริษัท ปตท. ศูนย์บริหารเงิน จำกัด	1.48	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเชิรวิทย์ อุดมวัฒนวงศ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. ศูนย์บริหารเงิน
บริษัท บิซิเนส โปรเฟสชันแนล โซลูชันส์ จำกัด	1.28	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โภคะธนวัฒน์) เป็นกรรมการของ บจ. บิซิเนส โปรเฟสชันแนล โซลูชันส์
PTTGC America LLC	1.09	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เสธฐธูณัง) เป็นกรรมการของ PTTGC America LLC
Tiger Energy Trading Pte. Ltd.	0.80	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTTOR Singapore Pte. Ltd.	0.42	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Philippines Trading Corporation	0.28	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์ จำกัด	0.21	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์
บริษัท พีทีทีอีพี เซอร์วิส จำกัด	0.16	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไทยออยล์ เอ็นเนอร์ยี่ เซอร์วิส จำกัด	0.15	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.4 รายการลูกหนี้ ลูกหนี้อื่น เงินย่ำล่วงหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
PTTEP SP Limited	0.13	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTTOR China (Shanghai) Co., Ltd.	0.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท จีซี เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง จำกัด	0.03	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท น้ำมัน ไออาร์พีซี จำกัด	0.03	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. น้ำมัน ไออาร์พีซี
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	0.02	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เศรษฐฐนัง) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ฟีนอล
บริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด	0.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอธิคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไทยออยล์มารีน
บริษัท จีซี สโตรีนิคส์ จำกัด	0.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท โซลูชั่น ครีเอชั่น จำกัด	0.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ท็อป โซลเว้นท์ จำกัด	0.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอธิคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ท็อป โซลเว้นท์
PTT GL Investment Limited	0.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท จีซี ศูนย์บริหารเงิน จำกัด	0.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เศรษฐฐนัง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. จีซี ศูนย์บริหารเงิน
การร่วมค้า			
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	5.57	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	3.64	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.4 รายการลูกหนี้ ลูกหนี้อื่น เงินย่ำล่วงหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
การร่วมค้า (ต่อ)			
บริษัท พีทีที เอ็มซีซี ปาโอเคม จำกัด	2.72	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	1.43	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Trans Thai - Malaysia (Malaysia) Sbd. Bhd.	1.17	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท โอจีพี เอนเนอร์ยี โซลูชันส์ จำกัด	0.68	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 40 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Nam Lik 1 Power Co., Ltd.	0.63	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 40 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท เอชเอ็มซี โปลิเมอส์ จำกัด	0.34	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทร่วม			
บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด	2.91	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.59 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท สานพลัง วิศวกรรมเพื่อสังคม จำกัด	0.57	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายภุชงค์ อิ่มแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. สานพลัง วิศวกรรมเพื่อสังคม
รวมลูกหนี้อื่น	2,440.04		
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	-		
รวมลูกหนี้อื่น – สุทธิ	2,440.04		

12.3.4 รายการลูกหนี้ ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.3 รายการเงินจ่ายล่วงหน้าระยะสั้น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	62.24	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด	8.58	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น - ผู้บริหารของ ปตท. (นางอรวิดี โพธิ์สาโร) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด	2.95	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายภุชงค์ อิมแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โก๊ะธนวัฒน์) เป็นกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	279.96	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 13.33 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ทิพยประกันภัย
รวม	353.73		

12.3.4 รายการลูกหนี้ ลูกหนี้อื่น เงินย่ำล่วงหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.4 รายการเงินให้กู้ยืมระยะสั้น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	4,700.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	2,500.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
PTT Regional Treasury Center Pte. Ltd.	134.32	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. PTT Regional Treasury Center Pte.
รวมเงินให้กู้ยืมระยะสั้น	7,334.32		
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	-		
รวมเงินให้กู้ยืมระยะสั้นทั้งหมด	7,334.32		

12.3.5 รายการเงินให้กู้ยืมระยะยาว แก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	17,000.00	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพอน บุญกล้า นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	12,944.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
PTT Regional Treasury Center Pte. Ltd.	2,371.68	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. PTT Regional Treasury Center Pte.
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด	580.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเกษม อัมแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่คอมเพล็กซ์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โภคะธนะวัฒน์) เป็นกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่คอมเพล็กซ์
รวม	32,895.68		
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	-		
รวมเงินให้กู้ยืมระยะยาว	32,895.68		

12.3.6 รายการเข้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน จากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.6.1 รายการเข้าหนี้การค้า

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	13,012.77	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพงษ์ธร ทวีสิน) เป็นกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหารของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	4,913.50	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
PTT International Trading Pte. Ltd.	3,755.38	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายดิยทัต ปันยารชุน นายเชิขวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นกรรมการของ บจ. PTT International Trading Pte.
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	3,665.25	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.18 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายคอน วสันตฤกษ์) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต นางอรุณี โพธิ์สาร นายดิยทัต ปันยารชุน) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเขารัว) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ปตท.สผ.อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	2,751.44	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด	2,597.11	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTTEP SP Limited	1,319.69	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน จากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.6.1 รายการเจ้าหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	729.75	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	85.44	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.18 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ นางสาวพรรณนลิน มหาวงศ์ธิกุล นายพนพล ปิ่นสุภา นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บมจ. ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	84.13	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล
PTT International Trading London Ltd	45.35	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายดิษทัต ปันยารชุน) เป็นประธานกรรมการของ บจ. PTT International Trading London
บริษัท ปตท. จำกัด ก๊าซธรรมชาติ จำกัด	2.85	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท จีซี โลจิสติกส์ โซลูชั่นส์ จำกัด (เดิมชื่อ : บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ โลจิสติกส์ จำกัด)	1.69	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	1.62	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.05 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ศรีณูกร) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายภุชงค์ อิ่มแสง นายวรวัฒน์ พิทยศิริ นายปรีชา โกะชนวัฒน์) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	0.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	0.06	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเขารว) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล

12.3.6 รายการเข้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน จากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.6.1 รายการเข้าหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
การค้าเงินงานร่วมกัน			
Moattama Gas Transportation Company	2,770.85	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25.50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Andaman Transporation Limited	1,633.25	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ออเรนจ์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด	321.25	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 53.95 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท บี 8/32 พาร์تنอร์ จำกัด	321.25	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
การร่วมค้า			
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	260.85	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
รวม	38,273.55		

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน จากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	9,308.73	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล อุทัยกุล) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันดี) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
PTT International Trading Pte. Ltd.	1,430.85	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคิยทัต ปิ่นธารสุน นายเชิรวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นกรรมการของ บจ. PTT International Trading Pte.
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด	507.86	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น - ผู้บริหารของ ปตท. (นางอรวิดี โพธิสาโร) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น
บริษัท บีชีเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์ จำกัด	247.05	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายปริชา โกะชนวัฒน์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. บีชีเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด	212.23	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายฤกษ์ อิมแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายปริชา โกะชนวัฒน์) เป็นกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชั่นส์ จำกัด	74.58	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชั่นส์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชั่นส์

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน จากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	40.05	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.18 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายคอน วสันตฤกษ์) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต นางอรวิดี โพธิ์สาโร นายคิยทัต ปันยา รรณ) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธัมเชื้อ) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ไออาร์พีซี คลีน พาวเวอร์ จำกัด	22.52	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.สผ.อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	20.11	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท บีซิเนส โปรเฟสชั่นแนล โซลูชั่นส์ จำกัด	15.30	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โภคะธนะวัฒน์) เป็นกรรมการของ บจ. บีซิเนส โปรเฟสชั่นแนล โซลูชั่นส์
บริษัท พีทีที เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง จำกัด	10.32	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	9.43	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ศรีจุจกร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิตร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพงษ์ธร ทวีสิน) เป็นกรรมการและประธาน เจ้าหน้าที่บริหาร ของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม
บริษัท ปตท. จำกัด ก๊าซธรรมชาติ จำกัด	4.82	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.6 รายการเข้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน จากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.6.2 รายการเข้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	3.45	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.03 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ นางสาวพรรณนลิน มหาวงศ์กุล นายพนพล ปิ่นสุภา นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บมจ. ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอัคริม เดิบศิริ) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์
บริษัท เอ็นพีซี เซฟตี้ แอนด์ เอ็นไวรอนเม้นทอล เซอร์วิส จำกัด	3.44	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	2.37	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
PTT (Cambodia) Limited	1.68	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	1.67	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.05 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายกฤษณ์ อิ่มแสง นายรวิวัฒน์ พิทยศิริ นายปรีชา โกทะชนวัฒน์) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการและเลขานุการ และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	1.56	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก
PTT Philippines Corporation	1.55	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT (Lao) Co., Ltd.	1.37	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Regional Treasury Center Pte.Ltd.	1.11	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. PTT Regional Treasury Center Pte.
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	1.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน จากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท จีซี โกลบอล จำกัด	1.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ศักดิ์ไชยสิทธิ จำกัด	0.73	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80.52 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
PTT International Trading London Ltd	0.64	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคิยทัต ปันยารชุน) เป็นประธานกรรมการของ บจ. PTT International Trading London
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ชินเนอรี่ จำกัด (มหาชน)	0.60	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75.00 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต นางสาวเพียงพนา บุญกล้า นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์ นายอริคม เด็บศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ชินเนอรี่ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ชินเนอรี่
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	0.56	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เศรษฐฐนัง) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ฟีนอล
PTT Oil Myanmar Co.,Ltd.	0.45	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด	0.25	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเชิษฐวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส
Tiger Energy Trading Pte. Ltd.	0.15	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีทีอีพี เซอร์วิสเชส จำกัด	0.09	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์ จำกัด	0.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	0.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน จากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
PTTGC America LLC	0.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เสริมฐนัง) เป็นกรรมการของ PTTGC America LLC
PTTOR Singapore Pte. Ltd.	0.06	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Philippines Trading Corporation	0.02	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTTOR China (Shanghai) Co., Ltd.	0.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
การร่วมค้า			
บริษัท ผลิตไฟฟ้านคร จำกัด	3.13	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 30 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	2.39	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท เอ็ชเอ็มซี โปลิเมอส์ จำกัด	0.77	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	0.72	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Trans Thai - Malaysia (Malaysia) Sbd. Bhd.	0.17	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Nam Lik 1 Power Co., Ltd.	0.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 40 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทร่วม			
บริษัท บางปะอิน โกลเดนเนอเรชั่น จำกัด	6.93	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด	4.76	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.59 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน จากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทร่วม (ต่อ)			
บริษัท อีสเทิร์น ฟลูอิด ทรานสปอร์ต จำกัด	4.28	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 22.65 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน)	0.34	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 24.98 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เสริมฐธนนัง) เป็นกรรมการ และประธานกรรมการที่ปรึกษาด้านธุรกิจ บมจ. วินิไทย
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ราชนูรีเพาเวอร์ จำกัด	31.80	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 15 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท สานพลัง วิศวกรรมเพื่อสังคม จำกัด	22.50	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายกฤษณ์ อิ่มแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. สานพลัง วิศวกรรมเพื่อสังคม
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	3.21	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 13.33 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ทิพยประกันภัย
รวม	12,008.97		

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน จากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.6.3 รายการเงินกู้ยืมระยะสั้น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	2,412.85	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
บริษัท พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด	249.74	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเชษฐวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	601.46	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล
บริษัท ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์ จำกัด	68.65	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์
รวม	3,332.70		

12.3.6.4 รายการหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดภายใน 1 ปี

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
การร่วมค้า			
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	400.42	- กลุ่มบริษัท ถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
รวม	400.42		

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน จากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.6.5 รายการหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินระยะยาว

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2561 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)
การร่วมค้า			
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศ ไทย) จำกัด	3,841.51	- กลุ่มบริษัท ถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของกลุ่มบริษัท ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
รวม	3,841.51		

12.3 รายการระหว่างกันดังกล่าวเกิดจากสัญญาต่างๆ ซึ่งมีลักษณะของรายการและสัญญาโดยสรุปดังต่อไปนี้

(1) รายการระหว่าง ปตท. กับรัฐวิสาหกิจที่ถือหุ้นโดยรัฐบาล

ลักษณะของรายการ

- รายการจำหน่ายก๊าซธรรมชาติให้รัฐวิสาหกิจ

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปตท.) มีสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 1 ราย คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ซึ่งปัจจุบันมีสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติระหว่างกัน 3 ฉบับ ดังนี้

1. สัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ ระหว่าง กฟผ. – ปตท. ฉบับลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2539
2. สัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ สำหรับ โรงไฟฟ้าน้ำพอง ระหว่าง ปตท. – กฟผ. ฉบับลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2549
3. สัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ สำหรับ โรงไฟฟ้าจะนะ ระหว่าง ปตท. – กฟผ. ฉบับลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2550

อย่างไรก็ตาม ปตท. และ กฟผ. ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติฉบับใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า (PDP) ฉบับใหม่ของประเทศ

- รายการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมให้รัฐวิสาหกิจ

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 รับทราบมติคณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจ ในการประชุมครั้งที่ 5/2558 เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2558 ที่กำหนดให้สิทธิพิเศษของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ตั้งแต่ 10,000 ลิตรขึ้นไป ให้แก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจอื่นนอกจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นประเภทไม่บังคับ อย่างไรก็ตาม ในปี 2561 ปตท. ยังคงขายผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงให้รัฐวิสาหกิจซึ่งมีความประสงค์ที่จะยังคงซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจาก ปตท. ได้แก่ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร การรถไฟแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และบริษัท ขนส่ง จำกัด ทั้งนี้หากรัฐวิสาหกิจมีข้อคัดค้านค่าซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง ปตท. สามารถคัดค้านได้จากข้อคัดค้านดังกล่าวได้ โดยอ้างอิงเงื่อนไขตามสัญญาซื้อขาย

(2) รายการระหว่าง ปตท. กับบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (PTTEP) ซึ่งเป็นบริษัทย่อย

ลักษณะของรายการ

ผลิตภัณฑ์ที่ ปตท.สผ. และบริษัทย่อยทำการผลิตเพื่อจำหน่ายมี 4 ชนิด คือ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ คอนเดนเสท และก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) สำหรับปี 2561 ปตท. เป็นผู้รับซื้อผลิตภัณฑ์เกือบทั้งหมดของ ปตท.สผ. และบริษัทย่อย คิดเป็นร้อยละ 86 ของผลิตภัณฑ์ของ PTTEP สำหรับการซื้อขายก๊าซธรรมชาติ ปตท. ได้ทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติระยะยาวกับ ปตท.สผ. อายุสัญญาประมาณ 25-30 ปี มีการกำหนดปริมาณซื้อขายขั้นต่ำเป็นรายปี ส่วนการซื้อขายน้ำมันดิบและคอนเดนเสท ปตท. ทำสัญญาซื้อน้ำมันดิบและคอนเดนเสทกับ ปตท.สผ. ในขณะที่ ปตท. เป็นผู้ขายน้ำมันอากาศยาน และดีเซลหมุนเร็วให้กับ PTTEP ทั้งนี้ราคาซื้อขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมดังกล่าวข้างต้นเป็นราคาที่อ้างอิงจากราคาตลาดโลก และเป็นราคาที่ผู้ร่วมทุนของโครงการขายให้ ปตท. หรือเป็นราคาอ้างอิงมาตรฐานที่แข่งขันได้ และมีเงื่อนไขที่สมเหตุสมผล

รายการธุรกิจปกติ หรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติ

ลักษณะรายการ	มูลค่าสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2561	ความจำเป็นและสมเหตุผล
1.1 การขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ดังนี้ ก๊าซแอลพีจี 74,292.26 เมตริกตัน น้ำมันดิบ 13.36 ล้านบาร์เรล คอนเดนเสท 12.31 ล้านบาร์เรล ก๊าซธรรมชาติ 432,892.14 ล้านลูกบาศก์ฟุต	145,157 ล้านบาท	การคำนวณราคาซื้อขายของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมที่ได้อ้างอิงจากราคาของตลาดโลกและเป็นราคาที่ผู้ร่วมทุนของโครงการขายให้ ปตท.
1.2 การซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง ดังนี้ น้ำมันอากาศยาน 0.84 ล้านลิตร น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว 47.95 ล้านลิตร ก๊าซธรรมชาติ 62.16 ล้านลูกบาศก์ฟุต	1,185 ล้านบาท	คณะกรรมการบริษัท ปตท.สผ. ได้อนุมัติสัญญาซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงกับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นระยะเวลา 5 ปี (2557 – 2561) โดยมีข้อตกลงและราคาซื้อขายเป็นไปตามราคาอ้างอิงมาตรฐานที่แข่งขันได้ในตลาด และมีเงื่อนไขที่สมเหตุผล

(3) รายการระหว่าง ปตท. กับบริษัทในเครือกลุ่มปิโตรเคมีและการกลั่น

ลักษณะของรายการ

ปตท. ทำสัญญาจัดหาน้ำมันดิบ จัดหาวัตถุดิบเพื่อผลิตปิโตรเคมี และสัญญาซื้อขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีกับบริษัทในเครือกลุ่มปิโตรเคมีและการกลั่น ลักษณะของสัญญาที่สำคัญสามารถสรุปแยกในแต่ละบริษัทตามรายละเอียดด้านล่าง นอกจากนี้ ปตท. ยังได้ทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติเพื่อใช้ในกระบวนการผลิต

ลักษณะของสัญญากับบริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) (TOP)

- ปตท. จัดหาน้ำมันดิบให้ TOP ในสัดส่วนขั้นต่ำร้อยละ 49.99 ของกำลังการกลั่นในราคาตลาด โดยสัญญานี้มีระยะเวลาขั้นต่ำ 10 ปี นับจากปี 2557 โดยหลังจากระยะเวลา 10 ปี คู่สัญญาสามารถที่จะขอยกเลิกสัญญาได้โดยแจ้งความประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 12 เดือน ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในสัญญา Product Offtake and Crude Oil Supply (POCSA)
- ปตท. จัดหาก๊าซธรรมชาติให้ TOP เพื่อใช้ในโรงกลั่นของบริษัทฯ ตามปริมาณในสัญญาในราคาตลาดตามปกติของธุรกิจ โดยสัญญามีระยะเวลา 10 ปี (1 มกราคม 2557 – 31 ธันวาคม 2566)

ลักษณะรายการและสัญญากับบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) (IRPC)

- ปตท. จัดหาน้ำมันดิบให้ IRPC ตามสัญญาจัดหาน้ำมันดิบแบบ Term และ Spot ในสัดส่วน ร้อยละ 100 ของกำลังการกลั่น โดยสัญญานี้มีระยะเวลา 3 ปี นับตั้งแต่ปี 2561 ซึ่งราคาซื้อขายเป็นไปตามราคาตลาด
- ปตท. จัดทำสัญญาจำหน่ายก๊าซธรรมชาติให้กับ IRPC เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตไฟฟ้าและพลังความร้อนร่วม มีระยะเวลาสัญญา 10 ปี (14 มกราคม 2554 – 13 มกราคม 2564) และเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ มีระยะเวลาสัญญา 5 ปี (10 พฤศจิกายน 2558 – 31 ตุลาคม 2563) โดยราคาซื้อขายเป็นไปตามราคาตลาด
- นอกจากนี้ ปตท. ยังได้ให้บริการบริหารความเสี่ยงด้านราคาน้ำมัน เพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของราคา

ลักษณะรายการและสัญญากับ บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (PTTGC)

GC เป็นบริษัทที่เกิดขึ้นจากการควบรวมบริษัทตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 ระหว่างบริษัท ปตท. เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (PTTCH) กับ บริษัท ปตท. อะโรเมติกส์และกรากัน จำกัด (มหาชน) (PTTAR) โดยได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2554 และได้รับมาซึ่งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบทั้งหมดของทั้งสองบริษัทดังกล่าว โดยภายหลังจากการควบรวมบริษัทระหว่าง PTTCH กับ PTTAR แล้วนั้น บริษัทใหม่ได้คงไว้ซึ่งกิจการเดิมของทั้งสองบริษัท โดยกลุ่มธุรกิจที่มีรายการและสัญญาระหว่างกันมีดังต่อไปนี้

ธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์

ปตท. เป็นผู้จัดหาวัตถุดิบหลักที่ใช้ในกระบวนการผลิตให้กับ GC ได้แก่ ก๊าซอีเทน ก๊าซโพรเพน ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) และก๊าซโซลีนธรรมชาติ (NGL) โดยสัญญาซื้อขายวัตถุดิบหลักนี้ โครงสร้างราคาวัตถุดิบก๊าซอีเทนแปรผันตามราคาผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติก HDPE ประเภทฟิล์ม (HDPE Film Grade) ในตลาดเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจะสะท้อนภาวะของตลาดปิโตรเคมีทั้งสายไปถึงตลาดเม็ดพลาสติก HDPE ส่วนโครงสร้างราคาวัตถุดิบก๊าซโพรเพนและก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) แปรผันตามราคาผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติก PP ประเภทฟิล์ม (PP Film Grade) ในตลาดเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนราคาวัตถุดิบอื่นเป็นไปตามราคาที่ตกลงกันซึ่งอิงกับราคาตลาดทั่วไป สัญญาซื้อขายวัตถุดิบดังกล่าวเมื่อสิ้นสุดแล้วสามารถต่ออายุสัญญาได้อีก 5 ปี ทั้งนี้ขึ้นกับเงื่อนไขที่ระบุไว้ในแต่ละสัญญา

- ปตท. ทำสัญญาจัดหาคอนเดนเสทให้กับ GC โดยทำเป็นสัญญาซื้อขายระยะยาวที่อิงกับตะกร้าราคาน้ำมันดิบ (Basket of Crude Oil Prices) ในปริมาณ 4.6 – 6.1 ล้านตันต่อปี
- ปตท. ทำสัญญารับซื้อผลิตภัณฑ์อะโรเมติกส์และเนฟทาที่ผลิตจากโรงอะโรเมติกส์ของ GC เพื่อจำหน่ายให้แก่ลูกค้าส่งออก โดยเป็นสัญญาระยะยาวนับตั้งแต่ปี 2544

ธุรกิจการกลั่นน้ำมันและจัดหาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

- ปตท. จัดหาน้ำมันดิบตามสัญญาจัดหาน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น (Feedstock Supply Agreement) โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2552 ซึ่ง ปตท. จะจัดหาตามชนิดและปริมาณที่กำหนดด้วยราคาตลาด ทั้งการนำเข้าจากต่างประเทศและน้ำมันดิบที่ผลิตได้ในประเทศ
- ปตท. รับซื้อผลิตภัณฑ์ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) ตามราคาตลาดในประเทศ โดยสัญญาที่มีระยะเวลา 18 ปี มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2549 หลังจาก 18 ปี ให้ถือว่าสัญญามีผลต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เว้นแต่จะมีการบอกกล่าวล่วงหน้า
- ปตท. ทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับ GC เป็นเชื้อเพลิงในกระบวนการผลิตน้ำมันสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี และการผลิตไฟฟ้า ซึ่งสัญญาจะสิ้นสุดลงในปี 2572
- นอกจากนี้ ปตท. ยังได้ให้บริการบริหารความเสี่ยงด้านราคาน้ำมัน เพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของราคา

(4) รายการระหว่าง ปตท. กับบริษัทในกลุ่มเทคโนโลยีและวิศวกรรมลักษณะรายการและสัญญากับ บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน) (GPSC)

ปตท. ทำสัญญาซื้อก๊าซธรรมชาติเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อจำหน่าย ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติของบริษัทฯ ทั้งนี้ ปตท. เป็นผู้ขายก๊าซธรรมชาติให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแต่เพียงรายเดียวในประเทศ โดยมีราคาและเงื่อนไขการรับซื้อก๊าซธรรมชาติตามสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ โดย ปตท. และ โรงไฟฟ้าของ GPSC มีสัญญาซื้อขายก๊าซ ดังนี้

- 1) โรงไฟฟ้าศรีราชา มีการเข้าทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับปตท. เป็นระยะเวลา 25 ปี สิ้นสุดในปี 2567 ที่ราคาก๊าซสำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่ (IPP Gas Price) โดยบริษัทสามารถส่งผ่านค่าเชื้อเพลิงรวมอยู่ในค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy Payment) ไปยัง กฟผ. ทั้งนี้ กรณีที่ ปตท. ไม่สามารถจัดส่งปริมาณก๊าซธรรมชาติได้ตามสัญญาดังกล่าวและ กฟผ. สั่งให้บริษัทเดินเครื่องด้วยเชื้อเพลิงสำรอง กฟผ. จะเป็นผู้ชดเชยค่าเชื้อเพลิงส่วนที่เพิ่มขึ้นให้แก่บริษัท โดยโรงไฟฟ้าศรีราชาได้ทำสัญญาซื้อขายน้ำมันดีเซลกับ TOP เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงสำรองในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาก๊าซธรรมชาติได้ โดยสัญญามีระยะเวลา 25 ปี สิ้นสุดในปี 2567
- 2) โรงผลิตสาธารณูปการ 1 (Central Utility Plant 1: CUP-1) ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า โดยมีการเข้าทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับ ปตท. เป็นระยะเวลา 15 ปี สิ้นสุดปี 2564
- 3) โรงผลิตสาธารณูปการ 2 (Central Utility Plant 2: CUP-2) ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าโดยมีการเข้าทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับ ปตท. เป็นระยะเวลา 15 ปี สิ้นสุดในปี 2565
- 4) โรงผลิตสาธารณูปการ 3 (Central Utility Plant 3: CUP-3) โรงผลิตสาธารณูปการ 3 ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไอน้ำโดยมีการเข้าทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับ ปตท. เป็นระยะเวลา 15 ปี สิ้นสุดปี 2566

ความสมเหตุสมผลของการเข้าทำรายการระหว่างกัน

สำหรับการเข้าทำรายการซื้อสินค้า วัตถุดิบ และ/หรือ รับบริการจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกันในการดำเนินธุรกิจภายในกลุ่ม ปตท. และเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางพลังงานของประเทศ โดยเป็นการดำเนินการตามธุรกิจปกติ โดยที่ปริมาณสินค้าหรือวัตถุดิบที่บริษัทฯ ซื้อ/ขาย หรือบริการที่บริษัทฯ ให้/ได้รับจากบริษัทที่เกี่ยวข้องนั้นสอดคล้องกับความต้องการและการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ ทั้งนี้ราคาที่รับซื้อ/ขาย หรือให้/รับบริการจากบริษัทที่เกี่ยวข้องมีลักษณะเป็นไปตามที่ตกลงกันในสัญญาซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ทางการค้าแก่ทั้งบริษัทฯ และบริษัทที่เกี่ยวข้อง โดยที่ได้มีวัตถุประสงค์ในการถ่ายเทผลประโยชน์ระหว่างกัน หรือมีรายการใด ๆ เป็นพิเศษ

นโยบายเกี่ยวกับรายการระหว่างกันในอนาคต

รายการระหว่างกันของ ปตท. ในอนาคต จะเป็นรายการที่ดำเนินการทางธุรกิจตามปกติเช่นเดิม ไม่มีรายการใดเป็นพิเศษ ไม่มีการถ่ายเทผลประโยชน์ระหว่าง ปตท. บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทที่เกี่ยวข้อง และผู้ถือหุ้น ส่วนนโยบายการกำหนดราคา ระหว่าง ปตท. กับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน กำหนดจากราคาตามปกติของธุรกิจเช่นเดียวกับที่กำหนดให้กับบุคคล/กิจการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกัน สำหรับราคาสินค้าที่ซื้อจากบริษัทย่อยจะเป็นไปตามราคาจำหน่ายของบริษัทย่อยที่อ้างอิงจากราคาตลาด การเปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้องกันจะเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีเรื่องการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งกำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี